

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ ŠKOLA Vinohradská 54,
Praha 2

Obsah

1	Identifikační údaje	6
1.1	Název vzdělávacího programu	6
1.2	Předkladatel	6
1.3	Zřizovatel	6
1.4	Platnost dokumentu	6
2	Charakteristika školy	7
2.1	Úplnost a velikost školy	7
2.2	Vybavení školy.....	8
2.3	Pedagogický sbor	9
2.4	Žáci	9
2.5	Mimoškolní aktivity, soutěže	9
2.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	9
3	Charakteristika ŠVP	10
3.1	Zaměření školy	10
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	10
4	Klíčové kompetence	11
5	Učební plán ZŠ	13
	I. stupeň	13
	II. stupeň	14
6	Průřezová témata	15
6.1	Průřezová témata a jejich zapracování do ŠVP, formy realizace průřezových témat	15
6.2	Propojení průřezových témat se vzdělávacím obsahem jednotlivých vyučovacích předmětů ŠVP	20
6.2.1	Osobnostní a sociální výchova	20
6.2.1.1	I. stupeň.....	20
6.2.1.1.1	Osobnostní rozvoj.....	20
6.2.1.1.2	Sociální rozvoj.....	21
6.2.1.1.3	Morální rozvoj	21
6.2.1.2	II. stupeň.....	22
6.2.1.2.1	Osobnostní rozvoj.....	22
6.2.1.2.2	Sociální rozvoj.....	22
6.2.1.2.3	Morální rozvoj	23
6.2.2	Výchova demokratického občana	23
6.2.2.1	I. stupeň.....	23
6.2.2.2	II. stupeň.....	24
6.2.3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	26
6.2.3.1	I. stupeň.....	26
6.2.3.2	II. stupeň.....	27
6.2.4	Multikulturní výchova	29
6.2.4.1	I. stupeň.....	29
6.2.4.2	II. stupeň.....	30
6.2.5	Environmentální výchova	31
6.2.5.1	I. stupeň.....	31
6.2.5.2	II. stupeň.....	32
6.2.6	Mediální výchova	34
6.2.6.1	I. stupeň.....	34
6.2.6.2	II. stupeň.....	35
7	Učební osnovy	37
7.1	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	37
	Charakteristika vzdělávací oblasti	37
7.1.1	Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura.....	37
	I. stupeň	37
	A. Charakteristika vyučovacího předmětu	37
	B. Obsah vyučovacího předmětu	40
	II. stupeň	46
	A. Charakteristika vyučovacího předmětu	46

B. Obsah vyučovacího předmětu	49
7.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk	52
I. stupeň	52
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	52
B. Obsah vyučovacího předmětu	54
II. stupeň	55
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	55
B. Obsah vyučovacího předmětu	57
7.1.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk	59
II. stupeň	59
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	59
B. Obsah vyučovacího předmětu	61
7.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	63
7.2.1 Vyučovací předmět: Matematika	63
I. stupeň	63
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	63
B. Obsah vyučovacího předmětu	65
II. stupeň	70
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	70
B. Obsah vyučovacího předmětu	72
7.3 Vzdělávací oblast: Informatika	76
Charakteristika vzdělávací oblasti	76
7.3.1 Vyučovací předmět: Informatika	76
I. stupeň	76
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	76
B. Obsah vyučovacího předmětu	78
II. stupeň	79
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	79
B. Obsah vyučovacího předmětu	82
7.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět.....	84
Charakteristika vzdělávací oblasti	84
7.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka	84
I. stupeň	84
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	84
B. Obsah vyučovacího předmětu	87
7.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda	90
I. stupeň	90
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	90
B. Obsah vyučovacího předmětu	92
7.4.3 Vyučovací předmět: Přírodověda.....	94
I. stupeň	94
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	94
B. Obsah vyučovacího předmětu	96
7.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	98
Charakteristika vzdělávací oblasti	98
7.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis	98
II. stupeň	98
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	98
B. Obsah vyučovacího předmětu	100
7.5.2 Vyučovací předmět: Výchova k občanství.....	103
II. stupeň	103
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	103
B. Obsah vyučovacího předmětu	105
7.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	107
Charakteristika vzdělávací oblasti	107
7.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika	107
II. stupeň	107
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	107
B. Obsah vyučovacího předmětu	109

7.6.2 Vyučovací předmět: Chemie	111
II. stupeň	111
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	111
B. Obsah vyučovacího předmětu	113
7.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis	115
II. stupeň	115
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	115
B. Obsah vyučovacího předmětu	117
7.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis	120
II. stupeň	120
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	120
B. Obsah vyučovacího předmětu	122
7.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura	124
Charakteristika vzdělávací oblasti	124
7.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova	124
I. stupeň	124
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	124
B. Obsah vyučovacího předmětu	126
II. stupeň	127
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	127
B. Obsah vyučovacího předmětu	129
7.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova	130
I. stupeň	130
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	130
B. Obsah vyučovacího předmětu	132
II. stupeň	134
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	134
B. Obsah vyučovacího předmětu	136
7.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	139
Charakteristika vzdělávací oblasti	139
7.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví	139
II. stupeň	139
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	139
B. Obsah vyučovacího předmětu	142
7.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova	145
I. stupeň	145
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	145
B. Obsah vyučovacího předmětu	147
II. stupeň	152
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	152
B. Obsah vyučovacího předmětu	154
7.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	158
Charakteristika vzdělávací oblasti	158
7.9.1 Vyučovací předmět: Pracovní vyučování	158
I. stupeň	158
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	158
B. Obsah vyučovacího předmětu	160
II. stupeň	163
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	163
B. Obsah vyučovacího předmětu	166
Doplňující vzdělávací obory	171
7.10 Vzdělávací oblast: Předměty speciálně pedagogické péče	171
Charakteristika vzdělávací oblasti	171
7.10.1 Vyučovací předmět: Řečová výchova	171
I. stupeň	171
A. Charakteristika vyučovacího předmětu	171
B. Obsah vyučovacího předmětu	173
7.10.2 Vyučovací předmět: Komunikační výchova	174
II. stupeň	174

A. Charakteristika vyučovacího předmětu	174
B. Obsah vyučovacího předmětu	177
8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	178
8.1 Vzdělávání žáků se lehkým mentálním postižením (LMP)	178
8.1.1 Pojetí a podmínky vzdělávání žáků s LMP	178
9 Školní družina	179
9.1 Charakteristika školní družiny	179
9.1.1 Činnost školní družiny.....	179
9.1.2 Realizace průřezových témat	180
9.1.3 Obsah činnosti školní družiny	182
10 Hodnocení žáků a autoevaluace školy	185
10.1 Hodnocení a klasifikace žáků	185
10.1.1 Kritéria hodnocení žáka	185
10.1.2 Pravidla pro hodnocení.....	185
10.1.2.1 Chování žáka.....	185
10.1.2.2 Klasifikace.....	185
10.1.2.3 Slovní hodnocení	186
10.1.2.4 Kombinované hodnocení	186
10.1.2.5 Celkové hodnocení žáka	186
10.1.2.6 Hodnocení v náhradním termínu	187
10.1.3 Způsoby hodnocení	187
10.2 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	187
10.2.1 Oblasti autoevaluace	187
10.2.1.1 Oblast systémy	187
10.2.1.2 Oblast lidí	188
10.2.1.3 Oblast finance	188
10.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace	188
10.2.3 Nástroje autoevaluace.....	188
10.2.4 Časové rozvržení evaluačních činností	191

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

1 Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, základní škola, Základní škola a Střední škola, Vinohradská 54, Praha 2.

1.2 Předkladatel

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ ŠKOLA, Praha 2, Vinohradská 54			
identifikátor právnické osoby	600 020 789	IČO	613889447
právní forma:	příspěvková organizace		
adresa:	Vinohradská 54/920 120 00 Praha 2		
ŘEDITELKA ŠKOLY			
Mgr. et Mgr. Simona Hruška Jetmarová tel: 224 254 257 fax: 222 513 853 telefon: 602 315 044 e-mail: skola@skolavinohradska.cz			

1.3 Zřizovatel

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA			
právní forma	kraj	IČO	00064581
adresa	Mariánské náměstí 2 110 01 Praha 1		

1.4 Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, základní škola, Základní škola a Střední škola, Vinohradská 54, Praha 2, vstupuje v platnost dnem

- 1. 9. 2024 č. j. 76/2024 ZŠ a SŠ.

razítko školy

Mgr. et Mgr. Simona Hruška Jetmarová
 ředitelka školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem základní školy.

Subjekt zahrnuje několik součástí, kterými jsou:

- **Základní škola** – poskytuje základní vzdělávání podle ŠVP Základní škola, zpracovaného podle RVP ZV.
- **Základní škola speciální** – poskytuje základy vzdělávání podle ŠVP Základní škola speciální, zpracovaného podle RVP ZŠS.
- **Praktická škola dvouletá** – poskytuje střední vzdělání ukončené závěrečnou zkouškou.
- **Speciálně pedagogické centrum** – poskytuje poradenské služby dětem, žákům, studentům a rodičům, ale i jiným školám a školským zařízením.
- **Školní družina** – poskytuje zájmové vzdělávání žákům školy
- **Školní jídelna** – poskytuje stravovací služby pro žáky a studenty školy, závodní stravování pro zaměstnance.

Škola vzdělává 130 žáků. Třída, oddělení a studijní skupina má nejméně 6 a nejvíce 14 žáků, v odůvodněných případech nejméně 4 a nejvíce 6 žáků.

Sídlem školy je budova v centru města na Vinohradské ulici. Optimální dopravní obslužnost zajišťuje především trasa A metra – stanice Jiřího z Poděbrad a Náměstí Míru. Tramvajová doprava – zastávka Vinohradská tržnice.

2.2 Vybavení školy

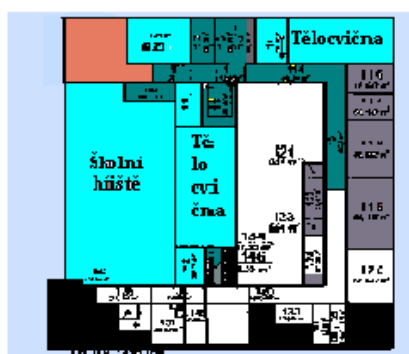
V budově školy je 13 tříd a 10 odborných pracoven, 2 počítačové učebny, cvičný byt, knihovna, posilovna, horolezecká stěna, 2 tělocvičny a školní hřiště.

Na 1. stupni jsou třídy s hracím koutkem, je zde rovněž realizováno bezrozvrhové vyučování.

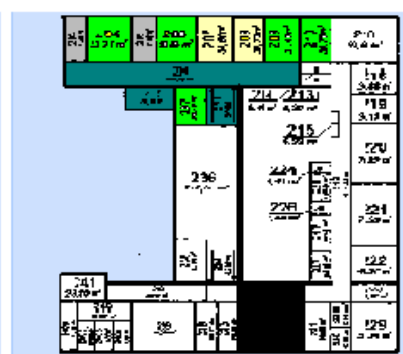
Na 2. stupni jsou kmenové třídy a samostatné pracovny na výtvarnou výchovu, hudební výchovu, dílny kovo-dřevo, textilní dílna, cvičné kuchyně, keramická dílna, počítačová učebna a učebna vybavená prezentační technikou – interaktivní tabule.

V době přestávek žáci využívají prostory školy po dohodě s vyučujícími. K dispozici jsou občerstvovací automaty.

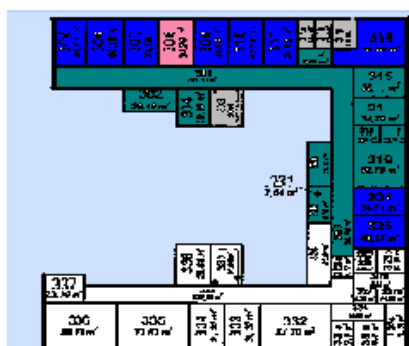
Základní škola
a
Střední škola
Vinohradská 54
Praha 2

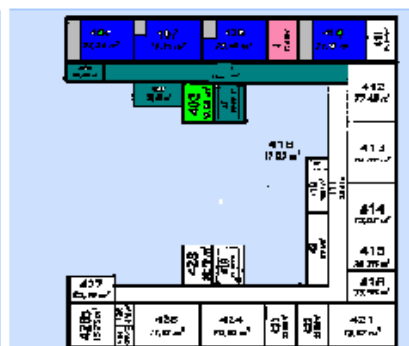
Přízemí - Vinohradská

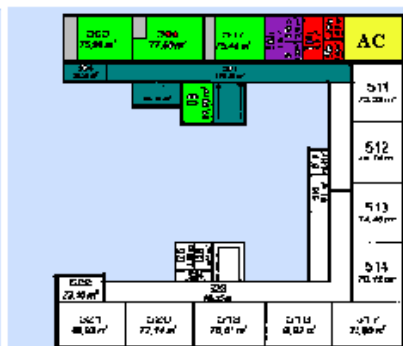
1. patro - Vinohradská

2. patro - Vinohradská

3. patro - Vinohradská

4. patro - Vinohradská

	Tělesná výchova		Školní jídelna		Odborné pracovny
	Technické prostory		ŠD, ŠK		Cvičný byt
	SPC		Aktivační centrum (AC)		Knihovna
	Kmenové třídy		Počítačové učebny		Kabinet

2.3 Pedagogický sbor

Pedagogický sbor je dlouhodobě stabilizovaný a plně erudovaný v oboru speciální pedagogiky. Ve škole pracují výchovný poradce a školní metodik prevence. Práci pedagogů doplňuje činnost pracovníků SPC – speciálních pedagogů, psychologa, logopeda a sociální pracovníce.

2.4 Žáci

Škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Zřizuje třídy podle § 16 odst. 9 školského zákona. Umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu, rozsahu a zaměření výuky, metod práce a zařazení dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického a psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, zajišťuje dosahování cílů základního vzdělávání zohledňováním potřeb a možností každého žáka.

Převážná většina žáků je z MČ Praha 2 a Praha 3 a přilehlých pražských obvodů. Do školy dojíždějí i žáci mimopražští.

2.5 Mimoškolní aktivity, soutěže

Škola pořádá v průběhu školního roku sportovní a kulturně výchovné akce pro žáky. Jsou organizovány zájmové útvary – kroužky: cykloturistický, turistický, přípravy pokrmů, modelářský, sportovní, taneční, hudební a výtvarný.

Ve sportovní oblasti se žáci školy účastní soutěží speciálních škol Prahy i mistrovství republiky. Pro žáky školy jsou pořádány lyžařské kurzy, jednodenní lyžařské zájezdy, cykloturistické kurzy, turistické kurzy a turistické pochody. Škola pořádá vlastní olympijský den.

V oblasti výtvarných aktivit se žáci zúčastňují akcí v mezinárodním dětském hnutí „Stonožka“.

Tradiční školní akademie, spojená se dnem „otevřených dveří“ pro rodiče a veřejnost, se koná v předvánočním období.

Každoroční pravidelný výjezd do zahraničí žáků školy je uskutečňován v závěru školního roku.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Sídlo ve škole má Spolek přátel školy v Praze 2, Vinohradská 54, které sdružuje převážně rodiče a zákonné zástupce žáků školy.

Od roku 2005 je při škole ustanovena rada školy.

Ve škole pracuje SK Impuls. Sportovní klub rozvíjí aktivity žáků, orientuje zájmy dětí a mládeže ve volném čase na pravidelné sportování.

Ve spolupráci s Rytmus – od klienta k občanovi, z.ú. se škola účastní projektu – Tranzitní program „ze školy do práce“.

Škola se podílí na přípravě budoucích pedagogů. Aktivně spolupracuje s Pedagogickou fakultou a Fakultou tělesné výchovy a sportu UK v Praze.

3 Charakteristika ŠVP

ŠVP je uskutečňován s pomocí podpůrných opatření, jimiž jsou využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů, zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, poskytování pedagogicko-psychologických služeb, nižší počet žáků ve třídě, oddělení nebo studijní skupině nebo jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.

3.1 Zaměření školy

ŠVP je koncipován tak, aby žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, za podpory speciálně pedagogických vzdělávacích metod mohli dosáhnout co nejvyšší možné úrovně osobnostních kvalit.

Pro vzdělávání vytváří optimální podmínky, které formují kladný vztah žáka ke vzdělávání, především přátelskou atmosférou ve škole a pracovním klimatem, které podněcuje zájem žáků o školu. Minimalizuje obavu z případných neúspěchů a usiluje o dosažení základního vzdělání v rámci možností žáků.

Na prvním stupni především v 1. období (1. – 3. ročník) je vzdělávání přizpůsobeno formou bezrozvrhového vyučování psychickým, fyzickým a sociálním možnostem žáků. Je zaměřeno na pozvolný a postupný přechod z rodinné péče nebo z předškolního vzdělávání. Individuální přístup ke každému žákovi zohledňuje rozdílnost rozumových schopností žáků, schopnosti učení a pracovní výsledky. Hlavním úkolem je adaptace žáků na nové prostředí, vytváření sociálních návyků.

Ve druhém období (4. a 5. ročník) prvního stupně si žáci upevňují sociální návyky a adaptují se na nový styl práce, který je zaměřen na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, který žáci využijí na druhém stupni základní školy.

Druhý stupeň (6. – 9. ročník) je zaměřen na získávání vědomostí, rozvíjení dovedností a návyků, které žáci mohou využít ke zvýšení kvality osobního života a budoucího profesního uplatnění. Prioritou je rozvíjení sociálních a komunikačních schopností, a především vytváření praktických dovedností v rámci předprofesní orientace a přípravy. Důraz v učebním plánu je kladen na oblasti člověk a svět práce.

Základní vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V souladu s cíli RVP ZV vybavit žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Maximálním rozvojem individuálních schopností každého žáka vytvořit základ pro celoživotní učení.

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků je kladen důraz především na klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní. K jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Školní aktivity a činnosti jsou zaměřeny především na rozvíjení přátelské atmosféry a takového pracovního klimatu, aby žáci školu rádi navštěvovali, na pomoc při vhodné orientaci ve volnočasových aktivitách žáků, na zvyšování kvality osobního života a na předprofesní orientaci.

4 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány:

kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální

Výstupní osobnostní kompetence žáka ZŠ – profil absolventa

	Orientace v prostředí	Schopnost spolupráce a sociální komunikace	Sebepojetí, seberozvoj, empatie	Sebekontrola a ochrana osobnosti	Překonávání překážek a problémů	Profesionální orientace, sebevzdělávání
Kompetence k učení	Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí své učení.	Operuje s obecně užívanými termíny, znaky, symboly, uvádí věci do souvislostí a celků, propojuje poznatky z různých oborů a získává tak komplexnější pohled.	Chce se věnovat dalšímu studiu a celoživotnímu učení.	Pozoruje a experimentuje, porovnává a kriticky posoudí výsledky svého učení, vyvozuje závěry pro budoucnost.	Vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně v životě využívá.	Zná smysl a cíl učení i pozitivní vztah ke vzdělání, posoudí svůj pokrok, určí a snaží se o odstranění překážek a zefektivnění dalšího učení.
Kompetence k řešení problémů	V běžných situacích rozpozná a pochopí problém a jeho příčinu, naplánuje a promyslí dle vlastního úsudku vhodný způsob řešení.	Vyhledá informace vhodné k řešení problému, analyzuje jejich shodné i rozdílné znaky, různé varianty řešení, je vytrvalý.	Samostatně řeší problémy s užitím přiměřených logických, matematických a empirických postupů.	Kriticky myslí, uvážlivě rozhoduje, zodpovědně obhájí svá rozhodnutí a zhodnotí výsledky svých činů.	Nenechá se odradit případným nezdarem, vytrvale za využití získaných vědomostí a dovedností hledá konečné řešení problému.	Prakticky ověří správnost řešení problémů, osvědčené postupy aplikuje v obdobných situacích, sleduje svůj vlastní pokrok.
Kompetence komunikační	Logicky, výstižně, souvisle a kultivovaně komunikuje v písemném i ústním projevu.	Naslouchá druhým s porozuměním, vhodně reaguje a účinně diskutuje, přiměřenou argumentací obhájí svůj názor.	Chápe různé běžně užívané grafické symboly, gesta aj. informační a komunikační prostředky, tvořivě je užívá ke svému rozvoji a k aktivnímu společenskému zapojení.	Užívá dostupných informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím.	Přemýšlí a reaguje, aktivně hledá správné řešení.	Komunikační dovednosti užívá k vytvoření plnohodnotných vztahů a kvalitní kooperaci s druhými lidmi.

	Orientace v prostředí	Schopnost spolupráce a sociální komunikace	Sebepojetí, sebezvoj, empatie	Sebekontrola a ochrana osobnosti	Překonávání překážek a problémů	Profesionální orientace, sebevzdělávání
Kompetence sociální a personální	Účinně spolupracuje ve skupině, spolupodílí se na vytváření pravidel týmové spolupráce.	K druhým přistupuje s úctou a ohleduplně, oceňuje zkušenosti druhých a respektuje různá hlediska pohledu.	Má pozitivní představu o sobě, podporující sebedůvěru a rozvoj. Svým jednáním a chováním dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty. Respektuje druhé.	Na základě poznání nebo přijetí nové pracovní role pozitivně ovlivňuje atmosféru i kvalitu práce své i týmu.	Čerpá poučení z činů i slov druhých lidí, podnětně přispívá k diskusi, v případě potřeby umí požádat o pomoc i ji poskytnout.	Přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů ve skupině, efektivně spolupracuje
Kompetence občanské	Respektuje přesvědčení druhých, ctí jejich vnitřní hodnoty.	Chápe principy zákonů a společenských norem, zná svá práva a povinnosti.	Je schopen vcítění se do situace druhých, odmítá a staví se proti útlaku a hrubému zacházení.	Zodpovědně se rozhoduje, umí účinně poskytnout pomoc, ví, jak se správně zachovat v situacích ohrožujících lidské zdraví či život.	Chápe svou povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.	Chápe význam respektu a ochrany přírodního a kulturního bohatství, aktivně se zapojuje do péče o přírodu, tradice a kulturní dědictví.
Kompetence pracovní	Dodržuje bezpečnost při práci, účinně užívá materiály, nástroje a vybavení.	Dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky.	K výsledkům své pracovní činnosti přistupuje z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i s ohledem na ostatní.	Akceptuje hledisko ochrany zdraví svého a druhých, životního prostředí a kulturních a společenských hodnot.	Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění a k realizaci podnikatelského záměru, chápe cíl, podstatu a riziko podnikání, rozvíjí podnikatelské myšlení.	Ve škole získané znalosti a zkušenosti využívá v zájmu osobního rozvoje a přípravy na budoucnost, rozhoduje o svém dalším vzdělávání a profesní orientaci.
Kompetence digitální	získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu	chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání	vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků	předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky	využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce	ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie použije pro jakou činnost či řešený problém

Uvedené výstupy jsou optimální. U každého žáka je třeba zohlednit jeho specifické možnosti a schopnosti.

5 Učební plán ZŠ

I. stupeň

I. stupeň ZÁKLADNÍ ŠKOLA		I. období			II. období		ČASOVÁ DOTACE
VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	PŘEDMĚTY	1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	7	7	6	6	33
	Anglický jazyk				2	2	4
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	4	20
Informatika	Informatika				1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6
	Vlastivěda				2	1	3
	Přírodověda				1	2	3
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	15
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	3	3	3	3	3	15
Předmět speciálně pedagogické péče	Řečová výchova	1	1	1	1	1	5
Hodinová dotace		22	22	22	26	26	118
Disponibilní časová dotace		16					

II. stupeň

II. stupeň ZÁKLADNÍ ŠKOLA		Třída				ČASOVÁ DOTACE
VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	PŘEDMĚTY	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	4	4	3	15
	Anglický jazyk	2	2	2	2	8
	Německý jazyk					0
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	4	4	4	3	15
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4
Člověk a společnost	Dějepis	1	1	1	1	4
	Výchova k občanství	2	2	2	2	8
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	1	2	5
	Chemie	1	1	1	1	4
	Přírodopis	1	1	2	2	6
	Zeměpis	1	1	2	2	6
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	1	1	4
	Tělesná výchova	3	3	3	3	12
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	4	4	4	5	17
Předmět speciálně pedagogické péče	Komunikační dovednosti	1	1	1	1	4
<i>Hodinová dotace</i>		<i>30</i>	<i>30</i>	<i>31</i>	<i>31</i>	<i>122</i>
<i>Disponibilní časová dotace</i>		<i>18</i>				

6 Průřezová témata

6.1 Průřezová témata a jejich zapracování do ŠVP, formy realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Formy: S – součást vyučovací hodiny
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka...)
B – blok
- **Výchova demokratického občana**
 - Formy: S, J
P – projekt
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Formy: S, J, P
- **Multikulturní výchova**
 - Formy: S, J, B
- **Environmentální výchova**
 - Formy: S, J, P, B (zařadit dle rozvržení učiva 7. – 9. ročníku)
- **Mediální výchova**
 - Formy: S, J

Vysvětlivky:

S – součást vyučovací hodiny

J – jiná forma (vycházka, exkurze, beseda...)

P – projekt

B – blok

Tabulka – Realizace průřezových témat ve vzdělávacím obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů

Učební plán		1. stupeň					2. stupeň			
Vzdělávací oblasti	Předměty	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *
	Cizí jazyk				* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Informatika	Informatika				* * *	* * *	* * * *	* * * *	* * * *	* * * *
Člověk a jeho svět	Prvouka	* * * * *	* * * * *	* * * * *						
	Vlastivěda				* * * * *	* * * * *				
	Přírodověda				* * *	* * *				
Člověk a společnost	Dějepis						* * * * *	* * * * *	* * * * *	* * * * *
	Výchova k občanství						* * * * *	* * * * *	* * * * *	* * * * *

Učební plán		1. stupeň					2. stupeň			
Vzdělávací oblasti	Předměty	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Člověk a příroda	Fyzika						*	*	*	*
	Chemie						*	*	*	*
	Přírodopis						*	*	*	*
	Zeměpis						*	*	*	*
Umění a kultura	Hudební výchova	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	Výtvarná výchova	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví						*	*	*	*
	Tělesná výchova	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Předměty speciálně pedagogické péče	Řečová výchova	*	*	*	*	*				
	Komunikační výchova						*	*	*	*

Tabulka – Formy realizace průřezových témat na I. a II. stupni

Vzdělávací oblasti	Předměty	I. stupeň	II. stupeň
		Formy	Formy
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	S,J,B,P S,J,P S,J	S,J S S,J S,J
	Cizí jazyk	S S S,J	S S,J S S S,J
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	S,J	S
Informatika	Informatika	S S S S	S S,P S S S,P S,J
Člověk a jeho svět	Prvouka	S,J S,J S S,J S,J S,J	
	Vlastivěda	S,J,B S,J,P S,J,P S,J,P S,J,P S,J	
	Přírodověda	S,J S,P S,J S,J,P	
Člověk a společnost	Dějepis		S S,J,P S,J,P S,J S,J S,J
	Výchova k občanství		S S,J,P S,J,P S,J S,J,P,B S,J

Vzdělávací oblasti	Předměty	I. stupeň	II. stupeň
		Formy	Formy
Člověk a příroda	Fyzika		S,J S,J S,J
	Chemie		S,J S,J S,J
	Přírodopis		S S,J S,J S,J,P,B
	Zeměpis		S S,J,P S,J,P S,J S,J,P,B
Umění a kultura	Hudební výchova	S S,J S,J S,J S,J,B	S S,J S,J S,J S,J S,J,B
	Výtvarná výchova	S S,J S,J S,J S,J,P	S S,J S,J,P S,J S,P,B S,J
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		S,J,B S,J S,J S,B S,J
	Tělesná výchova	S S,J S,J S,P S,P	S,J S,J S,J S,J S,J
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	S S,J S,J,B S	S S,J S,J,B S,B
Předměty speciálně pedagogické péče	Řečová výchova	S,J S,J S,J	
	Komunikační výchova		S,J S,J S,J

Prvky dramatické výchovy jsou součástí předmětů Čj, Aj, VV a TV.
Prvky etické výchovy jsou součástí všech vyučovacích předmětů.

6.2 Propojení průřezových témat se vzdělávacím obsahem jednotlivých vyučovacích předmětů ŠVP

6.2.1 Osobnostní a sociální výchova

6.2.1.1 I. stupeň

6.2.1.1.1 Osobnostní rozvoj

A. Rozvoj schopnosti poznávání

- rozvoj vědomostí i dovedností k dobré komunikaci s okolím
- cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
- cvičení zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

Formy: S (všechny předměty)

J (cvičení, hry)

B. Sebepoznání a sebepojetí

- porozumění sobě i druhým
- já jako zdroj sebepoznání, druzí jako zdroj informací o mně
- moje tělo a má psychika
- mé chování k sobě, k druhým, přístup k učení
- formování pozitivního postoje k sobě i k druhým

Formy: S (všechny předměty)

J (Jazyk a jazyková komunikace, Hudební a Tělesná výchova

- dramatizace, cílená cvičení)

C. Seberegulace a sebeorganizace

- zvládání vlastního chování
- cvičení sebekontroly a sebeovládání, regulace svého chování
- organizace a plánování svého času pro učení i volného času
- rozvoj dovedností pro spolupráci

Formy: S (všechny předměty)

J (Tělesná výchova – nácvik metod sebekontroly a relaxace, Člověk a jeho svět)

D. Psychohygienu

- utváření kladných mezilidských vztahů
- pozitivní vztah k sobě i druhým
- pozitivní ladění mysli, organizace svého času
- získání sociálních dovedností pro řešení složitých situací
- získávání vědomostí a dovedností z oblasti duševní hygieny

Formy: S (všechny předměty)

J (Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace, Tělesná výchova

- autogenní metody psychohygieny)

E. Kreativita

- formování studijních dovedností
- rozvoj základních rysů kreativity
- tvořivost v mezilidských vztazích

Formy: S (všechny předměty)

J (Jazyk a jazyková komunikace – dramatizace, Umění a kultura kreativita, Tělesná výchova – modelové situace)

6.2.1.1.2 Sociální rozvoj

A. Rozvoj poznávacích schopností

- uvědomování si mravních rozměrů lidského chování
- poznávání lidí, jejich odlišností, chyby v poznávání lidí
 - Formy: S (všechny předměty)
 - J (Jazyk a jazyková komunikace – dramatizace, Člověk a jeho svět, Informatika, Výchova ke zdraví – modelové situace, třídní učitel – práce se třídou jako skupinou)

B. Mezilidské vztahy

- pochopení hodnoty spolupráce a pomoci
- péče o dobré vztahy, pochopení podpory dobrých vztahů
- empatie, respekt, podpora, pomoc
- lidská práva jako vztahový regulativ
- práce s dynamikou třídní skupiny
 - Formy: S (všechny předměty)
 - J (diskuse – Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, TU - práce se skupinou třídy)
 - B (Výchova ke zdraví, Člověk a jeho svět)

C. Komunikace

- uvědomění si hodnoty různosti lidí, názorů i přístupů k řešení problémů
- formy mezilidské komunikace
- cvičení pozorování a emfatického naslouchání
- rozvoj specifikačních komunikačních dovedností (monolog, dialog, zásady komunikace)
- obrana proti agresi a manipulaci, asertivní chování, otevřená pozitivní komunikace
- práce s předstíráním a lží v komunikaci
 - Formy: S (všechny předměty)
 - J (TU – práce se skupinou školní třídy, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce – diskuse, modelové situace)

D. Spolupráce a soutěživost

- nácvik individuálních dovedností pro kooperaci
- rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
- etické zvládání situací soutěže a konkurence
 - Formy: S (všechny předměty)
 - J (Tělesná výchova – soutěživé hry)

6.2.1.1.3 Morální rozvoj

A. Řešení problémů a rozhodovací dovednost

- prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
- řešení problémů podle jejich druhů a podle sociální role v mezilidských vztazích
- zvládání studijních problémů
- zvládání problémů seberegulace
 - Formy: S (všechny předměty)
 - J (besedy s odborníky)

B. Hodnoty, postoje, praktická etika

- analýza svých i cizích postojů a hodnot i jejich projevů v chování
- povědomí o odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlivosti, respektu atp.
- prosociální a pomáhající chování
- etika všedního dne

Formy: S (všechny předměty)

J (Člověk a jeho svět – modelové situace)

6.2.1.2 II. stupeň**6.2.1.2.1 Osobnostní rozvoj****A. Rozvoj schopností poznávání**

- cvičení pozornosti a soustředění
- cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
- dovednosti pro učení a studium

Formy: S (všechny předměty)

J (Český jazyk – dramatizace, Výchova ke zdraví – modelové situace)

B. Sebepoznání a sebepojetí

- já, moje sebeprezentace, moje chování, moje vztahy s okolím
- já a moje učení
- můj vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí

Formy: S (všechny předměty)

J (Český jazyk, diskuse)

B (Výchova ke zdraví)

C. Seberegulace a sebeorganizace

- cvičení sebekontroly a sebeovládání, seberegulace
- organizace vlastního času (učení, osobní cíle)

Formy: S (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova-relaxační techniky)

J (v 7. ročníku beseda s psychologem)

D. Psychohygiena

- dovednosti pro pozitivní vztah k sobě i druhým
- předcházení stresu, zvládání stresových situací
- organizace času
- hledání pomoci při potížích

Formy: S (Výchova ke zdraví)

J (v 8. ročníku beseda s psychologem)

E. Kreativita

- cvičení pro pružnost nápadů, originalitu v rozhodování, vidět věci jinak
- cvičení pro tvořivost v mezilidských vztazích

Formy: S (Výchova ke zdraví, Pracovní vyučování, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Informatika)

6.2.1.2.2 Sociální rozvoj**A. Rozvoj poznávacích schopností**

- poznávání se ve skupině / třídě, odlišnosti jedince, chyby a omyly při poznávání lidí

Formy: S (Český jazyk, Výchova ke zdraví)

B. Mezilidské vztahy

- péče o dobré vztahy, empatie, respekt, podpora, pomoc
- lidská práva jako regulativ vztahů
- vztahy ve třídě

Formy: S (Výchova ke zdraví)

J (TU ve svých předmětech)

C. Komunikace

- nonverbální i verbální komunikace, dovednosti komunikace
- emfatické a aktivní naslouchání
- druhy komunikace (monolog, dialogy, komunikace v různých situacích)
- asertivní komunikace, obrana proti agresi a manipulaci
- předstírání v komunikaci

Formy: S (Český jazyk)

B (Výchova ke zdraví – součást beseda s odborníkem)

D. Kooperace a kompetence

- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže, konkurence

Formy: S (všechny předměty)

B (konkrétní návody od odborníka)

6.2.1.2.3 Morální rozvoj**A. Řešení problémů a rozhodovací dovednost**

- řešení různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, učebních problémů, problémů se seberegulací

B. Hodnoty, postoje, praktická etika

- vytváření povědomí o etických kvalitách
- pomáhající a prosociální chování
- rozhodování se v každodenních eticky problémových situacích

Formy: S (v průběhu všech školních činností)

J (beseda s psychologem)

6.2.2 Výchova demokratického občana**6.2.2.1 I. stupeň**Realizace v oblastech

1. **Člověk a jeho svět** (Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda)

2. **Člověk a zdraví** (Tělesná výchova)

I. Člověk a jeho svět (1. - 3. r. Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda 4. - 5. r.)

a) oblast VDN (vědomostí, dovedností, návyků)

- obhajoba a pochopení lidských práv a svobod
- význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- rozvoj komunikačních schopností a dovedností
- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení

b) oblast P+H (postojů a hodnot)

- aktivní a zainteresovaný životní postoj
- úcta k zákonu, disciplína, sebekritika
- utváření etických a morálních hodnot
- posouzení společenských jevů a procesů z různých úhlů pohledu
- respekt různých forem odlišností druhých

Formy: S

J – exkurze, vycházky

P

2. Člověk a zdraví**a) oblast VDN**

- spolupodílení se na rozhodování celku
- rozvoj empatie a spravedlivého posuzování

b) oblast P+H

- sebeúcta, sebedůvěra, samostatnost
- ohleduplnost, ochota pomoci
- asertivita a schopnost kompromisu

Formy: S

J – soutěže

6.2.2.2 II. stupeňRealizace v oblastech

1. Člověk a společnost (D, Ov)
2. Člověk a příroda (Z)
3. Výchova ke zdraví
4. Informatika
5. Člověk a svět práce (Pv – profesní orientace)

1. Člověk a společnost (D, Ov)**a) oblast VDN**

- principy demokracie, základní kategorie fungující demokracie a demokratické rozhodování a řízení (v rámci třídy i společnosti), správní orgány a instituce
- obhajování a dodržování lidských práv a svobod (i dokumenty), ústava
- pravidla, zákony, fungování společnosti, občanská společnost, stát, Listina práv a svobod, role občana ve společnosti, principy soužití
- prohloubení empatie, naslouchání a posuzování
- participace občanů na veřejném životě (volby, politika, instituce, organizace, hnutí)
- základy občanské gramotnosti, diskuse...

b) oblast P+H

- úcta k zákonu
- aktivní a zaangažovaný osobní postoj
- disciplína, sebekritika, sebedůvěra, angažovanost
- stanovisko k pluralitě názorů
- utváření systému morálních hodnot, asertivní chování, kompromis, zaujetí
- vlastního stanoviska, kladné občanské postoje

Formy: S, J – vycházky, výstavy, návštěvy, besedy, diskuse, žákovská samospráva atp. Naše vlast, naše obec (dle skladby učiva)

2. Člověk a příroda (Z)

a) oblast VDN:

- uvažování o problémech v širších souvislostech, kritické myšlení
- principy soužití s minoritami
- příčiny nedorozumění, zdroje konfliktů
- obec – základní jednotka samosprávy státu
- druhy vlád (demokracie, diktatura atp.)

b) oblast P+H

- hodnoty: spravedlivost, solidarita, tolerance, odpovědnost
- nové úhly pohledu na společenské události, globální problémy
- respekt kulturních a etnických odlišností

Formy: S, J – vycházky, výstavy, besedy, filmy

P – globální téma (dle rozvržení učiva)

3. Výchova ke zdraví

a) oblast VDN

- participace na rozhodování celku, vlastní odpovědnost, důsledky
- rozvoj komunikačních schopností a dovedností
- spravedlivé posuzování

b) oblast P+H

- respekt pravidel, komunikace a spolupráce
- sebedůvěra, samostatnost, angažovanost, ohleduplnost, respekt, asertivní jednání, kompromis, řešení konfliktů

Formy: S, J – soutěže, utkání

4. Informatika

a) oblast VDN

- rozvoj komunikačních schopností a dovedností
- pohled na problémy v širší souvislosti
- samostatné vyhledávání, porovnávání dění a procesů probíhajících doma i ve světě

b) oblast P+H

- posouzení společenských jevů a událostí z různých úhlů pohledů
- zaujetí vlastního stanoviska

Formy: S, možno P (vyhledávání tematických celků a zpracování)

5. Člověk a svět práce

a) oblast VDN

- profesionální orientace – aktivní a angažovaný postoj k budoucí profesi – člověk jako součást společnosti, aktivní začlenění se, využití nabídek společnosti

b) oblast P+H

- samostatnost, komunikativnost, angažovanost, odpovědnost, orientovanost

Formy: S, J – exkurze

6.2.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

6.2.3.1 I. stupeň

Realizace v oblastech

1. Jazyk a jazyková komunikace
2. Informatika
3. Člověk a jeho svět
4. Umění a kultura
5. Člověk a zdraví

1. Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk 1.-5. r., Anglický jazyk 2.-5. r.) – Literární výchova

a) oblast VDN

- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském i globálním kontextu, nacházet a hodnotit společné znaky i odlišnosti
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů, podněcuje zájem žáků o osobnostní vzory

b) oblast P+H

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- podporuje tradiční postoje k tradičním evropským hodnotám

Formy: S

J – návštěvy knihovny, divadla, filmových představení

2. Informatika (5. r.)

a) oblast VDN

- pomáhá překonávat předsudky a stereotypy
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v evropském prostoru

b) oblast P+H

- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života

Formy: S

3. Člověk a jeho svět (Prvouka – 1.-3.r., Vlastivěda, Přírodověda 4.-5.r.)

a) oblast VDN

- prohlubuje porozumění vlivu ideových, kulturních a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich souvislostech
- základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení ve všech oblastech lidské činnosti a dodržování lidských práv
- vede k pochopení společných politik a institucí Evropské unie i dopadu jejich činností na život jednotlivce i zpětné vazby a využití

b) oblast P+H

- obohacuje život žáka o pohled na sebe jako součást evropské a světové dimenze z hlediska otevřených životních perspektiv

Formy: S

J – vycházky, exkurse, soutěže

P

4. Umění a kultura (Hudební a Výtvarná výchova 1. - 5. r.)**a) oblast VDN**

- rozvíjí schopnost porovnávat projevy kultury v evropském i světovém kontextu, nacházet shody a diference a hodnotit je v širších souvislostech
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení evropských kořenů, kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu

b) oblast P+H

- utváří pozitivní postoje ke kulturní rozmanitosti a odlišnostem
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- utváří pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám

Formy: S

J – výstavy, koncerty

5. Člověk a zdraví (Tělesná výchova 1. - 5. r.)**a) oblast VDN**

- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat citové zaujetí v situacích setkávání, porovnávání a hledání společných evropských perspektiv

b) oblast P+H

- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Formy: S

J – sportovní soutěže a přebory

6.2.3.2 II. stupeňRealizace v oblastech

- 1. Člověk a společnost** (Dějepis – D, Výchova k občanství – Ov)
- 2. Člověk a příroda** (Přírodopis – Př, Zeměpis – Z)
- 3. Jazyk a jazyková komunikace** (Literární výchova – Lv, Cizí jazyk – Aj, další cizí jazyk)
- 4. Informatika**
- 5. Umění a kultura** (Hv, Vv)
- 6. Výchova ke zdraví**

1. Člověk a společnost (D, Ov)**a) oblast VDN**

- naše vlast a Evropa, dějiny Evropy, Den Evropanů (D)
- integrace základních vědomostí potřebných pro porozumění sociálních a kulturních odlišností mezi národy (D)
- životní styl v evropských zemích, vzdělávání v Evropě (Ov)
- co Evropu spojuje, co rozděluje, mezinárodní organizace (Ov)
- pochopení významu EU (Ov)
- Hledání a nacházení společných evropských cest (D)
- Státní a evropské symboly (Ov)

b) oblast P+H

- kultivace postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- obohacení pohledů o možnosti volby životních perspektiv v evropských a mezinárodních souvislostech

Formy: S, P (Karel IV., Jiří z Poděbrad atp.),

J (exkurze, výstavy, vycházky...)

2. Člověk a příroda (Z, Př)

a) oblast VDN

- rozšíření a prohloubení dovedností potřebných pro orientaci v evropském prostředí (Z, Př)
- rozvoj a integrace vědomostí potřebných k porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy (Z)

b) oblast P+H

- otevřené životní perspektivy
- osvojování vzorců chování evropského občana
- hledání a nacházení evropských cest
Formy: S, P (v rámci Z), J (výstava, beseda, film...)

3. Jazyk a jazyková komunikace (Literární výchova, Anglický jazyk, další cizí jazyk.)

a) oblast VDN

- život a díla významných Evropanů (LV)
- osobnostní vzory – významní umělci (LV)
- rozšíření dovedností potřebných pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v evropském prostoru (Aj)
- reálie – porovnání kultur, nacházení společného a odlišného (Aj)

b) oblast P+H

- pozitivní postoje ke kulturní rozmanitosti a tradičním evropským hodnotám (LV)
- osvojování vzorců chování evropského občana (Aj)
- obohacení pohledu na sebe z hlediska otevřených životních perspektiv v evropské i mezinárodní dimenzi (Aj)
Forma: S

4. Informatika

a) oblast VDN

- samostatné získávání informací o Evropě a světě
- získávání informací a orientace v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních příležitostí, navazování kontaktů

b) oblast P+H

- možnost volby, rozšíření životních perspektiv
Forma: S

5. Umění a kultura (Hv, Vv)

a) oblast VDN

- život a dílo významných tvůrců našich i světových
- srovnávání projevů kultury v evropském a globálním kontextu

b) oblast P+H

- překonání předsudků a stereotypů
- pozitivní postoj ke kulturní rozmanitosti
- pozitivní postoj k vlasti i světu (národní hrdost, evropská sounáležitost)
Formy: S, J (vycházky, exkurse, výstava, film) možný P (vystoupení, soutěže)

6. Výchova ke zdraví

a) oblast VDN

- souvislost evropských kořenů olympijských idejí
- osobní vzory (sportovci)

b) oblast P+H

- význam sportu pro vzájemné porozumění mezi národy, národní hrdost, sounáležitost, kladné hodnoty, smysl pro zodpovědnost.

Formy: S, J (sportovní utkání, film atp.)

6.2.4 Multikulturní výchova

Prostupuje všechny vzdělávací oblasti s podílem na tvorbě školního klimatu. V některých vzdělávacích oblastech ji lze zařadit cíleně.

6.2.4.1 I. stupeň

Realizace v oblastech

1. Jazyk a jazyková komunikace

2. Člověk a jeho svět

3. Umění a kultura

1. Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk – 1. - 5. r., Anglický jazyk 2. - 5. r.)

a) oblast VDN

- vede k orientaci v pluralitní společnosti a využití multikulturních kontaktů
- učí se uvědomovat dopady svých verbálních a neverbálních projevů, nést odpovědnost za své jednání

b) oblast P+H

- uvědomění vlastní identity, reflexe své sociokulturní skupiny
- stimuluje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků – odlišnost je zdroj obohacení nikoli konfliktu

Formy: S

J – besedy v knihovně, návštěvy divadla, filmová představení

P – dramatizace vhodného námětu

2. Člověk a jeho svět (Prvouka 1. - 3. r, Vlastivěda, Přírodověda 4. - 5. r.)

a) oblast VDN

- poskytuje znalosti o různých kulturních a etnických skupinách v naší zemi i v Evropě
- učí žít a komunikovat v multikulturní společnosti s pochopením, respektem a tolerancí k rozličným zájmům, názorům a schopnostem druhých
- učí žít a komunikovat s příslušníky jiných sociokulturních skupin, uplatnit svá práva a respektovat právo druhých
- učí se rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti, napomáhá prevenci vzniku xenofobie

b) oblast P+H

- vytváří postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektuje a uznává jejich zázemí
- intoleranci odmítat jako opak demokratických principů
- angažovaně odmítat projevy netolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu

Formy: S

J – témata: svátky a tradice, rodina a společnost, Evropa a my

P

3. Umění a kultura

a) oblast VDN

- poznává a toleruje odlišnosti jiných sociálních skupin (národnostních, etnických, náboženských a sociálních) a spolupracuje s jejich příslušníky
- znalost základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, rasismus, národnost, netolerance atp.

b) oblast P+H

- vnímat sebe sama jako aktivního tvůrce pozitivního vztahu společnosti k minoritním skupinám
Formy: S
J – výstavy, památky
B

6.2.4.2 II. stupeň

Realizace v oblastech

1. Jazyková komunikace (Český jazyk, Anglický jazyk, další cizí jazyk)
2. Člověk a společnost (Výchova k občanství)
3. Člověk a příroda (Přírodopis, Zeměpis)
4. Umění a kultura (Hv, Vv)
5. Informatika

1. Jazyk a jazyková komunikace

a) oblast VDN

- základní pojmy multikulturní výchovy (identita, diskriminace, xenofobie, netolerance) a projevy rasové nesnášenlivosti (Čj)
- verbální projevy rasové nesnášenlivosti a jejich dopad (Čj)
- princip sociálního smíru a solidarity, multikulturní společnost (Čj)
- právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat vztahy a rozvíjet spolupráci se všemi lidmi bez ohledu na jejich etnickou, náboženskou nebo zájmovou odlišnost (Čj)
- specifika cizích jazyků, jejich odlišnosti (Aj)
- význam jazyka jako nástroje dorozumívání (Aj)

b) oblast P+H

- empatie a umění vžít se do role druhého (Čj)
- lidská solidarita a schopnost ji projevit (Čj)
- tolerance a vstřícný postoj k dorozumívání etnických skupin (Aj)
Formy: S, J (práce s tiskem, dramatizace)

2. Člověk a společnost (Výchova k občanství)

a) oblast VDN

- projevy rasové nesnášenlivosti, prevence vzniku xenofobie
- odpovědnost každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám
- život v multikulturní společnosti a aktivní podíl každého jedince na její tvorbě

b) oblast P+H

- neslučitelnost intolerance s principy života v demokratické společnosti
- osobní angažovanost při potírání intolerance, xenofobie, diskriminace a rasové nesnášenlivosti
- každý jednatel se může podílet na vytváření vztahu k minoritním skupinám
Formy: S, J (práce s tiskem)

3. Člověk a příroda (Přírodopis, Zeměpis)

a) oblast VDN

- člověk jako součást etnika, jeho jedinečnost a individuální zvláštnosti (Př)
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur z pohledu vývoje člověka (Př)
- základní informace o etnických a kulturních skupinách, žijících v evropské společnosti, jejich způsoby života, odlišnosti v myšlení, a vnímání světa a z toho vyplývající problémy (Z)

b) oblast P+H

- je příležitost k obohacení ne ke konfliktu (Př)
- budoucnost lidstva a multikulturalita
Formy: S, J (vycházky, exkurze do muzeí, výlety, zahraniční turistika, besedy)

4. Umění a kultura (Hv, Vv)

a) oblast VDN

- kultura jiných národů a etnik
- nonverbální vyjádření rasově motivované a jeho možné dopady

b) oblast P+H

- akceptovat odlišnost uměleckých projevů kultur a etnik
- připravenost nést odpovědnost za své jednání
Formy: S

5. Informatika

a) oblast VDN

- dovednost orientovat se v pluralitní společnosti
- otázka lidských práv – základní dokumenty

b) oblast P+H

- korekce jednání a hodnotového systému s ohledem na zákonem stanovená práva
Formy: S

6.2.5 Environmentální výchova

6.2.5.1 I. stupeň

Realizace v oblastech:

1. Člověk a jeho svět
2. Umění a kultura
3. Člověk a zdraví
4. Člověk a svět práce

1. Člověk a jeho svět (Prvouka 1. - 3. r., Vlastivěda, Přírodověda 4. -5. r.)

a) oblast VDN

- učí se chápat souvislosti v biosféře, vztahům člověka a prostředí i důsledkům lidské činnosti na prostředí
- uvědomuje si podmínky života a jejich ohrožování
- chápe souvislosti mezi vývoje lidské populace a vztahy k prostředí v celosvětovém měřítku, chápe souvislost mezi lokálními a globálními problémy i vlastní odpovědnost
- komunikuje o problémech životního prostředí, racionálně obhájí a zdůvodní své názory i stanoviska

b) oblast P+H

- vnímá život jako nejvyšší hodnotu
- vede k odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody

Formy: S

J – exkurze, brigády, vycházky

P

2. Umění a kultura (Hudební a výtvarná výchova 1. - 5. r.)**a) oblast VDN**

- získává dovednosti, znalosti i návyky nezbytné pro žádoucí jednání občana vůči prostředí

b) oblast P+H

- podněcuje aktivitu, toleranci, tvořivost, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodnímu a kulturnímu dědictví

Formy: S

J – výstavy, soutěže

3. Člověk a zdraví (Tělesná výchova 1. - 5. r.)**a) oblast VDN**

- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích

b) oblast P+H

- vede k utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí

Formy: S

P – soutěže

4. Člověk a svět práce (Pracovní vyučování 1. -5. r.)**a) oblast VDN**

- napomáhá rozvíjení spolupráci v péči o životní prostředí na všech úrovních
- seznamuje se s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- zhodnotí objektivnost a závažnosti informací o ekologických problémech

b) oblast P+H

- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího společenského rozvoje
- vede k angažovanosti v řešení problémů ochrany životního prostředí

Formy: S

J – brigády

B

6.2.5.2 II. stupeňRealizace v oblastech**1. Člověk a společnost (Ov)****2. Člověk a příroda (Př, Z)****3. Informatika****4. Umění a kultura****5. Člověk a svět práce****6. Člověk a zdraví**

1. Člověk a společnost (Ov)

a) oblast VDN

- vliv vývoje lidstva na vztah k prostředí
- spolupráce v péči o prostředí na různých úrovních
- principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- komunikace a diskuse o problémech prostředí
- životní styl, řešení aktuálních ekologických problémů

b) oblast P+H

- angažovanost v řešení problémů
 - perspektivy vývoje
 - pochopení, zvnitřnění citlivého přístupu ke kulturnímu, přírodnímu i společenskému dědictví
- Formy: S, P, J- exkurse, vycházka, možný B spolu s P a Z

2. Člověk a příroda (Př, Z)

a) oblast VDN

- porozumění souvislostem v biosféře, vztah člověka a prostředí, důsledky lidské činnosti
- ohrožení podmínek života
- vztahy k prostředí v jiných oblastech světa
- lokální a globální problémy
- ekosystémy, podmínky života, člověk a životní prostředí, ekolog. hnutí, významné organizace a světové dny atp.

b) oblast P+H

- angažovanost v řešení problémů ochrany živ. prostředí
 - citlivý přístup k přírodnímu i kulturnímu dědictví
 - odpovědnost ve vztahu k přírodě
- Formy: S, J – exkurze, vycházky, film, Možný P či B spolu s Ov

3. Informatika

a) oblast VDN

- využití informačních technologií k získávání aktuálních zpráv a informací z dané oblasti
- instituce pracující v oblasti ochrany živ. prostředí, zákonná ustanovení (web. stránky)

b) oblast P+H

- angažovanost v informovanosti o řešení problémů v oblasti ochrany život. prostředí
- Formy: S, možný P

4. Umění a kultura (Vv)

a) oblast VDN

- vztahy člověka a prostředí, prostředí jako inspirace pro vytváření kulturních a materiálních hodnot

b) oblast P+H

- aktivita, tvořivost, ohleduplnost a tolerance ve vztahu k prostředí
- Formy: S, J – výstavy, soutěže..., možný blok s Pv a Výchovou ke zdraví

5. Člověk a svět práce (Pv)

a) oblast VDN

- konkrétní podoba spolupráce v péči o nejbližší prostředí, ochrana živ. prostředí v obci
- životní styl, vliv prostředí na zdraví a ochrana zdraví, bezpečnost práce

b) oblast P+H

- vnímavý a citlivý přístup k okolí, zdravý životní styl
- Formy: S, J – výstavy, soutěže..., možný B s Vv a Výchovou ke zdraví

6. Člověk a zdraví. (Výchova ke zdraví)

a) oblast VDN

- základní podmínky života a jejich ohrožování (devastace životního prostředí)
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka a prostředí, životní styl, vliv prostředí na zdraví lidí

b) oblast P+H

- angažovanost v řešení problémů
 - utváření zdravého životního stylu
- Formy: S, možný B s Vv a Pv

6.2.6 Mediální výchova

6.2.6.1 I. stupeň

Realizace v oblastech

1. Jazyk a jazyková komunikace

2. Člověk a jeho svět

3. Informatika

4. Umění a kultura

1. Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk – 1. - 5. r., Anglický jazyk – 2. - 5. r.)

a) oblast VDN

- rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- rozpoznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvoj komunikační schopnosti ve veřejném vystupování a stylizaci psaného i mluveného textu
- využití svých schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- vnímání autora mediálních sdělení i stavby mediálního sdělení

b) oblast P+H

- rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti i jednotlivci
- Formy: S
J – práce s tiskem

2. Člověk a jeho svět (Prvouka 1. - 3. r., Vlastivěda, Přírodověda 4. - 5. r.)

a) oblast VDN

- osvojování si principů vzniku významných mediálních obsahů (zpravodajství)
- získat představu o roli médií v demokratické společnosti
- představa o roli médií v každodenním životě regionu
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

b) oblast P+H

- uvědomění si hodnoty vlastního života a odpovědnosti za jeho naplnění (volnočasové aktivity)
- Formy: S
J – práce s tiskem, zpravodajství

3. Informatika (5. r.)

a) oblast VDN

- přispívá ke schopnosti samostatně se zapojit do mediální komunikace

b) oblast P+H

- rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu i ve zpracování mediálního sdělení
Formy: S

4. Umění a kultura (Hudební a Výtvarná výchova 1. - 5. r.)**a) oblast VDN**

- užít potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času

b) oblast P+H

- uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho vyjádření a prezentace
Formy: S

J – veřejná vystoupení

B – besedy v MK

6.2.6.2 II. stupeňRealizace v oblastech

- 1. Jazyková komunikace** (Český jazyk, Anglický jazyk, další cizí jazyk 8.-9.)
- 2. Informatika**
- 3. Člověk a společnost** (Výchova k občanství)
- 4. Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví)
- 5. Umění a kultura** (Hv, Vv)
- 6. Člověk a svět práce** (Pv)

1. Jazyková komunikace**a) oblast VDN**

- podstata mediálního sdělení, pravidla a účelovost (Čj)
- vyhledávání potřebných informací z literatury (Čj)
- možnosti samostatného zapojení do mediální komunikace a schopnost vlastní prezentace (Čj)
- pravidla veřejné komunikace-dialog, argumentace (Čj)
- rozvoj řečových a komunikačních dovedností (Aj)

b) oblast P +H

- rozvíjení osobní citlivosti pro vnímání vlivu médií na kulturu, role filmu a televize v životě jednotlivce (Čj)
- rozvíjení osobní citlivosti pro sdělení, která jsou osobními soudy nebo předsudky o společnosti či menšinách (Čj)
- uvědomování si významu znalosti jazyka

Formy: S, J (*produktivní činnost* – články pro školní časopis, veřejná vystoupení, tvorba reklamy)

2. Informatika**a) oblast VDN**

- schopnost volby odpovídajícího média z hlediska potřeb jedince a vztahu k realitě
- využívání tištěných a digitálních dokumentů
- organizace a postavení médií ve společnosti, jejich financování
- týmová práce při tvorbě sdělení a informací a zároveň schopnost přizpůsobit svou práci potřebám týmu
- tvorba mediálních sdělení a technologické možnosti

b) oblast P+H

- rozvíjení myšlení a logického uvažování i kritického odstupu
- samostatnost při rozhodování a hledání optimálního řešení
- získání odpovědného přístupu k nevhodným obsahům na internetu
- využití počítačové techniky k prezentaci své práce

Formy: S, J (tvorba školního časopisu, skupinová práce na společném úkolu)

3. Člověk a společnost (Výchova k občanství)**a) oblast VDN**

- fungování a vliv médií ve společnosti
- role médií v politickém životě a klíčových politických změnách a situacích (volební kampaně)

b) oblast P+H

- rozvoj citlivosti vůči stereotypu ve sděleních

Formy: S, J (práce s tiskem, besedy, televizní zpravodajství, pojetí různých stanic)

4. Umění a kultura (Hv, Vv)**a) oblast VDN**

- rozvoj schopností vlastní prezentace při veřejných vystoupeních
- podíl médií na šíření kultury
- projevy kulturního chování a jeho prezentace v médiích

b) oblast P+H

- citlivost při vnímání kulturních hodnot a jejich rozlišování

Formy: S, J (veřejná vystoupení, výstavy, exkurse k památkám)

5. Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví)**a) oblast VDN**

- manipulativnost reklamy
- podíl médií při řešení mimořádných událostí

b) oblast P+H

- posuzování významu reklamy

Formy: S, J (využití tisku)

6. Člověk a svět práce (Pracovní vyučování)**a) oblast VDN**

- využití médií při orientaci v různých oborech lidské činnosti a při volbě povolání

b) oblast P+H

- pozitivní postoj k výsledkům práce své i jiných lidí

Formy: S

7 Učební osnovy

7.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru jazyk a jazyková komunikace jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale i podmínkou pro úspěšnost v osvojování vědomostí v dalších oblastech vzdělávání. Vytváří předpoklad pro mezilidskou komunikaci a pochopení okolního světa.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Český jazyk a literatura** (vyučovací předmět Český jazyk)
- **Cizí jazyk** (vyučovací předmět Anglický jazyk)
- **Další cizí jazyk** (vyučovací předmět Německý jazyk)

Další jazyková výuka na II. stupni bude realizována v odůvodněných případech upevňováním a rozvíjením Cizího jazyka. Za odůvodněné případy pro upevňování a rozvíjení Cizího jazyka jsou považovány speciální vzdělávací potřeby žáka se zdravotním postižením.

7.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

V rámci vyučovacího předmětu je žák vybaven znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat a chápat jazyková sdělení a užívat jich vhodně v souvislosti se svým sebeprosazením. Prioritou vyučování v 1. a 2. období je komplexní kultivace jazykového projevu žáka. Zapojením a rozvojem smyslového vnímání (zrak, sluch, hmat), pěstováním komunikačních dovedností (vyjádření se čtením, psaní, dramatizace), postřehu a paměti, sebepoznání i regulace chování a podporou individuální tvořivosti chceme docílit, aby si žáci osvojili pozitivní vztah k mateřskému jazyku, zájem o literaturu i o vlastní správné verbální vyjadřování.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1 - 3. ročník - 7 vyučovacích hodin týdně
- 4. a 5. ročník - 6 vyučovacích hodin týdně

Výuka probíhá převážně ve třídě.

Jinou formou jsou návštěvy divadelních a filmových představení, dále blok pořadů v městské knihovně a projektové vystoupení připravované na školní akademii.

Předmět je rozdělen do tří složek

- **Komunikační a slohová výchova**
- **Jazyková výchova**
- **Literární výchova**

Obsah vzdělávacího oboru má komplexní charakter, při výuce se jednotlivé složky vzájemně prolínají.

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacích oborů Dramatická výchova a Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – základním předpokladem pro jasné, přehledné a srozumitelné vyjadřování je rozvoj přesného a logického myšlení. Dopad verbálních i neverbálních projevů přináší osobní odpovědnost za konkrétní jednání.
- **Multikulturní výchova** – poznávání odlišností ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišných kulturních tradic, vede k toleranci, respektu a úctě k druhým.
- **Mediální výchova** – prohloubení vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance vytváří podmínky např. pro spolupráci škol jiných národů. Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů, podněcuje zájem o osobnostní vzory. Průřezová témata jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Význam této oblasti není jen v položení základů pro kvalitní jazykové vzdělání, ale dovednosti zde získané jsou důležité i pro úspěšné osvojení poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Český jazyk je tak nejen nástrojem získání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

Pochopení a vnímání různých jazykových sdělení, jazyková kultivace vlastního projevu písemného i ústního, analýza i posouzení sdělení jsou náplní Komunikační a slohové výchovy. Spisovnou podobu českého jazyka, rozlišení jeho forem, srozumitelnosti vyjadřování získávají žáci v Jazykové výchově. S literaturou, čtenářskými návyky i vlivem uměleckých děl na rozvoj osobnosti se setkávají v Literární výchově.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek k předávání a získávání informací, k vyjádření potřeb a prožitků i ke sdělování názorů
- samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá práci s přiměřenými jazykovými a literárními prameny a texty
- vybírá si vhodné metody a způsoby učení s ohledem na další studium a celoživotní vzdělávání, má k učení pozitivní vztah, získává komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vyhledává a třídí informace, systematizuje je a efektivně využívá pro další učení

kompetence k řešení problémů

žák

- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, objevuje různé varianty řešení
- volí správné způsoby řešení a prakticky je ověřuje, řeší problémy samostatně za užití vlastního úsudku a zkušeností
- uvážlivě se rozhoduje, je schopen svá rozhodnutí obhájit, stojí si za svým rozhodnutím a kriticky je hodnotí

kompetence komunikativní

žák

- formuluje výstižně své myšlenky, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně
- naslouchá myšlenkám ostatních, vhodně reaguje, v diskusi vhodně argumentuje
- chápe běžně užívané texty a materiály, tvořivě je užívá
- uplatňuje získané komunikační dovednosti pro vytváření pozitivních a kooperujících mezilidských vztahů
- vystupuje kultivovaně na veřejnosti
- užívá informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s okolním světem

kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje ve skupině, vytváří a dodržuje pravidla práce a spolupráce, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- utváří pozitivní představu o sobě, posiluje sebedůvěru, přispívá k dobrým vztahům ve skupině
- poskytuje potřebnou pomoc a oceňuje zkušenosti druhých
- rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- individuálně prožívá umělecké dílo a sdílí čtenářské zážitky, vytváří si tak pozitivní vztah k literatuře

kompetence občanské

žák

- chápe jazyk jako odraz historického a kulturního vývoje národa a jako sjednocující činitel národního společenství i nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání
- respektuje přesvědčení druhých, má úctu k jejich vnitřním hodnotám, odmítá agresivitu a hrubé zacházení, umí poskytnout pomoc v krizových situacích
- chrání tradice a kulturní a historické dědictví, rozvíjí nadále pozitivní postoj k umění i vlastní tvořivost aktivním zapojením do kulturního dění
- respektuje zákony a společenské normy, zná svá práva a povinnosti v životě

kompetence pracovní

žák

- využívá získané znalosti v zájmu svého osobního rozvoje
- dodržuje podmínky bezpečné práce, adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky
- k výsledkům své práce přistupuje i z hlediska ochrany prostředí a kulturních a společenských hodnot

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 1. - 3. ročník – 1. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má přiměřený správný mluvený projev po stránce zvukové (dýchání, rytmus a tempo řeči, výslovnost) i obsahové (přiměřené a srozumitelné vyjádření) - čte s porozuměním jednoduchý text - rozumí pokynům přiměřené složitosti - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním a čtením, při psaní má čitelný projev, graficky správný - spojuje písmena a slabiky - zvládne opsat a přepsat krátkou zprávu a převádí jednoduchá slova z mluvené do psané podoby - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov 	<p>1. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná a diferenciativní cvičení - rozvoj zrakového a sluchového vnímání - orientace na stránce, řádku, čtení obrázku zleva doprava, zapamatování si znázorněného, grafické znázornění slova, věty - postupné vyvozování samohlásek – a,e,i,o,u,y - rozlišování délky samohlásek, samohláska jako spojka - vyvození souhlásek a písmen – m, l, v, t, s, j - otevřené slabiky a jednoduchá dvojslabičná slova - čtení jednoduchých vět s obrázky i bez obrázků - čtení psacího písma <p>Mluvený projev a koncentrační cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koncentrační cvičení – naslouchání, skládání puzzle, didaktické hry - základy techniky mluveného projevu – dechová cvičení, výslovnost, intonace, rytmizace, opakování slov dle mluvního vzoru učitele, rozvoj fonemického sluchu, diferenciativní cvičení pro rozvoj vnímání <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grafomotorická a uvolňovací cvičení - vytváření hygienických, estetických a pracovních psacích návyků, správné zacházení s psacím náčiním - prvky psacích písmen - psaní písmen, která žáci čtou (malá písmena, velká jen ta, která nejsou tvarově odlišná) - opis, přepis, diktát písmen, slabik a slov <p>Formy společenského styku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché formy společenského styku (pozdrav, poděkování, prosba, omluva) - já a mé okolí – vztah k sobě, kamarádům, slušné chování k lidem 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Etická výchova</p> <p>Naslouchání</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 1. - 3. ročník – 1. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má přiměřený správný mluvený projev po stránce zvukové (dýchání, rytmus a tempo řeči, výslovnost) i obsahové (přiměřené a srozumitelné vyjádření) - čte s porozuměním jednoduchý text - rozumí pokynům přiměřené složitosti - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním a čtením, při psaní má čitelný projev, graficky správný - spojuje písmena a slabiky - zvládne opsat a přepsat krátkou zprávu a převádí jednoduchá slova z mluvené do psané podoby - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov 	<p>2. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení písmen, slabik, slov známých z 1. ročníku - postupný nácvik písmen abecedy – malá, velká, tiskací i psací - rozvoj fonemického sluchu - čtení dvoj – a vícslabičných slov složených s otevřených slabik - čtení a automatizace čtení jednoslabičných slov typu – pes, les - čtení zavřených slabik dvojslabičných slov se zavřenou slabikou na konci - porozumění čtenému textu - odpovědi na otázky k obsahu čteného <p>Mluvený projev a koncentrační cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchání pohádkám, čtenému textu - tvorba otázek a odpovědí - krátké vyprávění podle obrázků - pexeso, vyhledávání písmen, didaktické hry na PC <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaní psacích písmen, která žáci poznávají při čtení a jejich procvičování ve slabikách (velká jen ta, která nejsou tvarově odlišná) - skládání slov a písmen - opis a přepis, slov a písmen - diktát písmen a slabik - opis a přepis krátkých vět - diktát slov <p>Formy společenského styku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní komunikační pravidla - zahájení a ukončení rozhovorů, oslovení, vystupování, prosba, omluva 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Etická výchova</p> <p>Naslouchání</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 1. - 3. ročník – 1. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má přiměřený správný mluvený projev po stránce zvukové (dýchání, rytmus a tempo řeči, výslovnost) i obsahové (přiměřené a srozumitelné vyjádření) - čte s porozuměním jednoduchý text - rozumí pokynům přiměřené složitosti - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním a čtením, při psaní má čitelný projev, graficky správný - spojuje písmena a slabiky - zvládne opsat a přepsat krátkou zprávu a převádí jednoduchá slova z mluvené do psané podoby - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov 	<p>3. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokončení nácviku všech zbývajících písmen abecedy – malá, velká, tiskací, psací - zřetelné čtení jednoduchých vět s porozuměním - čtení předložky se slovem - čtení slabik, dě-tě-ně, bě-pě-vě-mě - čtení slabik, di-ti-ni, dy-ty-ny - nácvik tichého čtení, orientace ve větě <p>Mluvený projev a koncentrační cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koncentrace na poslech pohádkového příběhu - střídání role mluvčího a posluchače, prostor pro originalitu dětí - hledání rozdílů mezi informací, zábavným sdělením, literárním příběhem a reklamou - dramaturgie jednoduchých textů a kultura mluveného projevu - nonverbální prostředky komunikace (mimika, gesta) <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování psaní známých písmen abecedy - docvičení zbývajících písmen - úprava textu - přepis, opis písmen, slabik, slov, krátkých vět i na PC - diktát slov a vět - kontrola a úprava napsaného textu <p>Formy společenského styku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdvořilé vystupování - vzkaz, blahopřání, dopis, adresa - citlivost a ohleduplnost v rámci mezilidských vztahů, tolerance k odlišnostem druhých 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Etická výchova</p> <p>Naslouchání</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 1. - 3. ročník – 1. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná všechna písmena velké a malé abecedy - ve vlastních jménech a na začátku věty píše velká písmena - rozdělí hlásky na samohlásky a souhlásky, rozliší délku samohlásek - diferencuje větu – slovo – slabiku – hlásku 	<p>1. ročník Rozlišování zvukové stránky jazyka Nauka o slově – hláska, písmeno, slabika Psaní slabik, opis a přepis Psaní slov – opis a přepis</p> <p>2. ročník Rozlišení vět, slov, slabik, hlásek Dvojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci</p> <p>3. ročník Psaní velkých písmen na začátku věty, ve vlastních jménech Diktát slov a vět Nácvik slabik, dě-tě-ně, bě-pě-vě-mě a jejich užití ve slovech, sluchové rozlišení Nácvik slabik, di-ti-ni, dy-ty-ny a jejich užití ve slovech, sluchové rozlišení</p>	<p>2. Jazyková výchova</p> <p>Písemný projev</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Čtení</p> <p>Slovní zásoba</p> <p>Pravopis</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pamatuje si a reprodukuje krátké říkanky, básničky - koncentruje se na poslech pohádek a krátkých příběhů - vypráví krátký příběh podle obrázků, ilustrací 	<p>1. ročník Nácvik říkanek a básniček dle mluvního vzoru učitele Rytmizace říkanek Poslech krátkých pohádek Odpovědi na otázky – rozšiřování slovní zásoby Leporela, dětské časopisy, dětské knihy</p> <p>2. ročník Říkanek, básničky, krátké pohádkové příběhy Vyprávění známého příběhu Dramatizace Divadelní a filmová představení Dětské časopisy a knihy, ilustrace, encyklopedie</p> <p>3. ročník Přednes říkanek a básní z paměti Plynulé čtení se správnou intonací Práce s tiskem, časopisy pro děti, knihou, encyklopedii Krátké převyprávění pohádkového příběhu, dramatizace jednoduchého textu Návštěva výstavy, divadla, kina, knihovny Společná četba vhodné dětské knihy</p>	<p>3. Literární výchova</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Čtení</p> <p>Zážitkové čtení s nasloucháním</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Základní literární pojmy</p> <p>Poslech literárních textů</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p>	<p>• Mediální výchova</p> <p>• Osobnostní a sociální výchova</p> <p>• Multikulturní výchova</p>

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 4. - 5. ročník – 2. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má odpovídající slovní zásobu k srozumitelnému vyjadřování - volí správnou intonaci, přízvuk, tempo řeči - tvoří otázky a odpovídá na ně - vypráví zážitky, jednoduchý příběh, domluví se v běžných situacích - opisuje a přepisuje jednoduché texty, dbá na úpravný a čitelný projev, dodržuje mezery mezi slovy - správně napíše jednoduché sdělení, vzkaz, podá o sobě zprávu, vede telefonický hovor, posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - ovládá psaní hůlkového písma 	<p>4. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení krátkých textů s porozuměním - užívání správného slovního přízvuku - tiché čtení, orientace ve čteném textu - vyprávění jednoduchého příběhu - čtení pohádek <p>Slohová cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché jazykové projevy, tvoření otázek, formulace odpovědí - reprodukce jednoduchých textů - popis jednoduchých předmětů - formy společenského styku – pozdrav, poděkování, omluva, oslovení, blahopřání, krátký vzkaz <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpřesnění tvarů písmen a číslic - poměr výšky písmen - vratný tah - diakritická znaménka - úprava písemných prací (nadpis, okraje, odstavce) - přepis jednoduchého textu <p>5. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné čtení delších textů s porozuměním - rozvoj tichého čtení - významová stránka vět i odstavců, porozumění - přednes <p>Slohová cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoření vět na dané téma - doplňování a obměna vět - otázky a odpovědi - reprodukce textu - vyprávění podle obrázků a zážitků - formy společenského styku, blahopřání, psaní dopisů, pohlednice, úprava adresa - jednoduché písemné sdělení (podat o sobě zprávu, napsat vzkaz) <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé psaní slov - automatizace psacího pohybu - dodržování tvaru sklonu písma - rychlost psaní - úprava písemností - seznámení se orientačně s hůlkovým písmem a římskými číslicemi 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Písemný projev</p> <p>Etická výchova</p> <p>Dramatická výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Mediální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 4. - 5. ročník – 2. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší samohlásky a souhlásky - rozliší tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - správně píše a vyslovuje slova se skupinami dě-tě-ně, bě-pě-vě-mě - zná vyjmenovaná slova po b, l, m - řadí slova podle abecedy - dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět - pozná, podstatná jména a slovesa 	<p>4. ročník</p> <p>Věta jako větný celek. Začátek a konec věty v řeči a písmu</p> <p>Druhy vět, poznávání druhů vět</p> <p>Slovo – pořádek slov ve větě, význam slova, slova stejného a opačného významu, členění slova na slabiky a hlásky</p> <p>Samohlásky a souhlásky, délka samohlásek</p> <p>Souhlásky měkké, tvrdé, obojetné. Psaní i–y po tvrdých a měkkých souhláskách</p> <p>5. ročník</p> <p>Hláskosloví – pravopis a výslovnost</p> <p>Výslovnost a psaní dě-tě-ně, bě-pě-vě-mě</p> <p>Výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci i uvnitř slova</p> <p>Abeceda, abecední řazení slov</p> <p>Výslovnost a psaní slov s předložkami</p> <p>Vyjmenovaná slova po b, l, m</p> <p>Poznat podstatná jména a slovesa</p>	<p>2. Jazyková výchova</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Pravopis</p> <p>Skladba</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte krátké texty s porozuměním a dokáže je reprodukovat podle jednoduché osnovy - ovládá tiché čtení a orientuje se v textu - rozliší prózu a verše - určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti - umí rozlišit pohádkové prostředí od reálného - umí vyprávět zhlédnutý příběh – filmový, nebo divadelní podle otázek 	<p>4. ročník</p> <p>Rozlišování pojmů verše, próza, kniha, noviny, časopis, ilustrace, text</p> <p>Čtení krátkých textů s porozuměním</p> <p>Čtení pohádek – poznávání hlavních postav, jejich vlastností</p> <p>5. ročník</p> <p>Rozlišení místa a času děje</p> <p>Rozlišení a poznání prostředí reálného a vymyšleného, pohádkového</p> <p>Literární pojmy – báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka, spisovatel, básník</p> <p>Sledování doporučených rozhlasových, filmových a televizních pořadů</p> <p>Poslech literárního textu s porozuměním</p>	<p>3. Literární výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Zážitkové čtení s nasloucháním</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Základní literární pojmy</p> <p>Poslech literárních textů</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p>	<p>• Mediální výchova</p> <p>• Osobnostní a sociální výchova</p> <p>• Multikulturní výchova</p>

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Rozvojem jazykového projevu žáka, jeho vyjadřovacích a komunikačních schopností ve verbální i písemné formě s důrazem na správnost, jasnost a srozumitelnost jej vedeme k samostatnému kultivovanému jazykovému projevu a sebedůvěře.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 8. ročník 4 vyučovací hodiny týdně
- 9. ročník 3 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě.

Předmět je rozdělen do tří specifických složek

- **Komunikační a slohová výchova**
- **Jazyková výchova**
- **Literární výchova**

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – vyrovnané sebepojetí, akceptace rozdílu, jak se vidím já, jak mě vidí druhí. Respektování a podpora v mezilidských vztazích, rozvoj komunikačních dovedností – verbální a nonverbální komunikace, řeč těla, technika a výraz řeči, předstírání, pravda a lež v komunikaci a komunikace v modelových situacích (vysvětlování, přesvědčování, vyjednávání). Nácvik vedení dialogu, asertivní komunikace, komunikační obrana proti agresii a manipulaci rozhodování se v problematických situacích, vytváření povědomí o lidských kvalitách hry pro cvičení pozornosti, paměti, soustředěnosti. Kreativita – schopnost vidět věci jinak, pružnost a originalita rozhodování, uvědomovat si hodnotu spolupráce, nácvik práce v týmu, sebeovládání, zvládání stresové situace a hledání pomoci při potížích. Akceptace pravidel konkurence a soutěže.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – utváření pozitivních postojů ke kulturní rozmanitosti k tradičním evropským hodnotám, zvykům a tradicím evropských národů, příběhy jiných národů Evropy. Literární a kulturní osobnosti Evropy. Život a dílo významných Evropanů. Projevy evropské kultury (literatura, divadlo, film).
- **Multikulturní výchova** – komunikační uplatnění principů slušného chování a tolerance ke všem lidem bez rozdílu původu. Rozvoj empatie a umění projevit solidaritu. Multikulturní terminologie-identita, diskriminace, rasismus, xenofobie, projevy rasové nesnášenlivosti a jejich dopad na společnost. Rozvoj vztahů a spolupráce bez ohledu na etnickou, sociální, náboženskou nebo kulturní odlišnost.
- **Mediální výchova** – podstata a pravidla mediálního sdělení. Vyhodnocování informací přicházejících z medií, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství, reklamě a bulvárnímu tisku. Schopnost interpretace mediálního sdělení, osvojení si základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace uplatnění a výběr výrazových prostředků pro vlastní prezentaci mediálního sdělení. Role filmu a televize v životě jednotlivce a kniha jako literární předloha k filmu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Na druhém stupni se rozvojem pozitivního vztahu k mateřskému jazyku rozvíjí u žáků nejen sounáležitost historická a kulturní ve vztahu k národu a společnosti, ale i pochopení jazyka jako zdroje pro další rozvoj jejich osobního rozvoje. Osvojením si spisovného jazyka v mluvené i písemné formě, rozvojem vyjadřovacích a komunikačních schopností žák kultivovaně a se sebedůvěrou

vystupuje na veřejnosti i v běžných situacích. Probuzením zájmu a literaturu a kulturu, seznámení se základními literárními žánry a jejich představiteli se obohacuje emocionální a estetické vnímání, kultivuje osobnost a rozvíjí interkulturní rozhled. Naučí se získávat informace z různých zdrojů i pracovat s jazykovými a literárními prameny a texty. Naučí se interpretovat své pocity a reakce a tím pochopit svou roli v různých komunikačních situacích, což vede k lepší orientaci v okolním světě, vhodnému sebeprosazení a rozvoji životní hodnotové orientace.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- využívá vhodné metody a pracovní postupy
- pracuje s učebnicí a učebními a jinými vhodnými materiály
- uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- dokáže vyhledávat a třídit informace, prakticky je využívat
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly
- uvědomuje si význam vzdělání pro budoucí profesní uplatnění

Kompetence k řešení problému

žák

- rozpozná problém a hledá vhodné řešení
- umí vyhledat informace, diferencovat možnosti a hledat optimální variantu řešení
- přiměřeně svým možnostem řeší běžné životní situace
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- zhodnotí a obhájí výsledky svých činů
- přijímá důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

žák

- logicky formuluje své myšlenky, srozumitelně se vyjádří, vede dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje, vyjadřuje a obhajuje svůj názor
- zvládá písemnou formu komunikace, chápe a používá běžně užívané verbální i neverbální informační a komunikační prostředky
- své komunikační dovednosti využívá k aktivnímu zapojení do společenského dění a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje pravidla práce v týmu, spolupracuje na jejich vytváření
- rozpozná rizikové chování a uvědomuje si jeho důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje názor druhých
- posiluje prosociální chování a sebeovládání, udržuje dobré mezilidské vztahy
- efektivně spolupracuje, poučí se ze zkušeností, rozvíjí vlastní sebedůvěru
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického a fyzického zneužívání vlastní osoby

Kompetence občanské

žák

- respektuje společenské normy a pravidla soužití

- rozhoduje se zodpovědně, dle svých možností poskytne účinnou pomoc.
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- respektuje a chrání kulturní, společenské a historické dědictví i přírodní prostředí
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- chová se zodpovědně v krizových a život ohrožujících situacích

Kompetence pracovní

žák

- využívá své komunikační schopnosti při kolektivní práci, k druhým přistupuje s respektem a úctou, adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky
- pracuje podle daného postupu, návodu, reálně posoudí výsledek své práce, dodržuje pracovní postupy a opatření bezpečnosti práce
- konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí využívá pro úvahy a rozhodnutí pro svou budoucí profesionální orientaci
- má představu o možnostech pracovního uplatnění, chápe cíl, podstatu a riziko podnikání a rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje v běžných situacích, rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - zná koncepci a úpravu běžných písemností (dopis, adresa, poštovní poukázka) - sestaví životopis a napíše žádost podle předlohy - orientuje se v pravidlech českého pravopisu - reprodukuje text, čte plyně s porozuměním - popíše děje, jevy, osoby, pracovní postupy - vypráví podle předem připravené osnovy a písemně zpracuje zadané téma 	<p>6. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomělé tiché čtení - čtení s přirozenou intonací - reprodukce textu podle osnovy <p>Slohová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba otázek a odpovědí - doplňování a obměny vět - popis jednoduchých předmětů - formy společenského styku: adresa, pohlednice, blahopřání, vzkaz, dopis <p>7. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomělé tiché čtení - čtení naukových textů, hlavní myšlenka - plynulé hlasité čtení <p>Slohová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišení spisovných a nespisovných jazykových prostředků - písemné odpovědi na otázky - reprodukce textu, vyprávění podle osnovy - tvorba osnovy k přečtenému textu - členění jazykového projevu na úvod, hlavní část, závěr - sestavení rozhovoru na dané téma - doplňování, obměna, rozvíjení vět - formy společenského styku – telefonických rozhovor, vyplňování tiskopisu (poštovní poukázka, průvodka, podací lístek) <p>8. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení s porozuměním - intonace, zabarvení hlasu <p>Slohová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění podle předem připravené osnovy - písemné zpracování daného tématu - popis (krajina, osoba, pracovní postup) - formy společenského styku: dotazník, žádost, přihláška - stručný životopis <p>9. ročník</p> <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení s porozuměním a správnou intonací <p>Slohová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemná komunikace s úřady - životopis - charakteristika - formy společenského styku: zpráva, oznámení, pozvánka, inzerát, organizace besedy, objednávka jídla v restauraci 	<p>1. Komunikační a slohová výchova</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Etická výchova</p> <p>Naslouchání</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Písemný projev</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p> <p>• Multikulturní výchova</p>

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá pravopis slov s předponami a předložkami - zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis - skloňuje podstatná a přídavná jména - ovládá pravopis koncovek podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých - zná osobní zájmena a časovat slovesa - pozná a určí slovní druhy - rozezná větu jednoduchou od souvětí - zvládá pravopis přičestí minulého při shodě přísudku s podmětem 	<p>6. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovaná slova po p, s, v, z - pravopis ve slovech příbuzných - slovní druhy, určování slovních druhů - podstatná jména – rod, číslo - slovesa – osoba, číslo <p>7. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba slova: slovní základ, předpona, přípona - psaní slov s předponami od, nad, před, pod, roz, bez, v - výrazy s předložkami od, nad, pod, před, bez - psaní slov se skupinami bje, vje <p>Tvarosloví – podstatná jména:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvnické kategorie podstatných jmen - pádové otázky, pády - vzory podstatných jmen - skloňování podstatných jmen - pravopis koncovek podstatných jmen <p>Tvarosloví – slovesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesný čas přítomný, minulý, budoucí - složený slovesný tvar - časování sloves v oznamovacím způsobu všech časů <p>8. ročník</p> <p>Tvarosloví – číslovky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - číslovky základní a řadové - psaní řadových číslovek číslicí <p>Tvarosloví – přídavná jména:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přídavná jména měkká a tvrdá - vzory přídavných jmen tvrdých a měkkých - skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých - pravopis koncovek přídavných jmen tvrdých a měkkých - shoda podstatného jména s přídavným jménem <p>Větná skladba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy (podmět, přísudek) - shoda přísudku s podmětem - pravopis koncovek přičestí minulého - podmět my, všichni - podmět děti, oči, uši - nevyjádřený podmět - několikanásobný podmět - shoda přísudku s několikanásobným podmětem <p>9. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravopis slov s předponami s, z, vz - zájmeno já – skloňování, pravopis - pravopis slov se skupinami mě/mně <p>Větná skladba:</p> <p><i>mluvnická stavba věty</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá (věta holá, věta rozvitá) - rozvíjející větné členy, několikanásobný větný člen <p><i>souvětí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - počet vět v souvětí - větné vzorce - čárka v souvětí 	<p>2. Jazyková výchova</p> <p>Pravopis</p> <p>Skladba</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Tvoření slov</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Český jazyk a literatura 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná základní literární druhy a žánry - Vyhledá potřebné informace v oblasti literatury - Orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít hlavní myšlenku - ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení - má pozitivní vztah k literatuře 	<p>6. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení uměleckých textů - hlavní myšlenka děje - členění děje na části - reprodukce čteného - dramaturgie, recitace - literární žánry: pohádka, povídka, pověst, bajka, poezie (hlavní znaky) - orientace v ději pohádek, povídek, pověstí a bajek - poslech literárního textu s porozuměním - reprodukce shlédnutého pořadu (televize, film, divadelní představení) <p>7. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení uměleckých a naukových textů - uvědomělé tiché čtení - reprodukce textu z četby - dramaturgie, recitace - spojení čteného textu s ilustrací - osvojování literatury poslechem - vyhledávání potřebných informací v oblasti literatury - pojmy: báje, encyklopedie, slovník <p>8. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem – charakteristika děje a hlavních postav příběhu - orientace v tisku, čtení z novin a časopisů - pojmy – román, drama, muzikál, literatura pro děti a mládež - významní autoři české a světové literatury pro děti a mládež <p>9. ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování návyků hlasitého čtení, tichého čtení, správné intonace se zřetelem k obsahu - ukázky divadelních her a muzikálů - významní autoři české a světové literatury - vytváření pozitivního vztahu k literatuře 	<p>3. Literární výchova</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Literární druhy a žánry</p> <p>Základy literární teorie a historie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova v evropských a globálních souvislostech

7.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka cizího jazyka má vytvořit základ pro další rozvoj komunikačních dovedností přesahujících mateřský jazyk, pomoci přiblížit se evropským jazykovým požadavkům, zvýšit možnosti uplatnění na evropském trhu práce a podpořit budování zdravého sebevědomí a národní hrdosti.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 4. – 5. ročník 2 vyučovací hodiny týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – zasahuje do všech témat, jazyková komunikace je klíčovým nástrojem jednání ve všech situacích všedního dne, pomáhá osvojení sociálních dovedností a přispívá k utváření mezilidských vztahů, navazování kontaktů a orientaci v globalizovaném světě.
- **Výchova demokratického občana** – vede k rozvoji vědomí práv a povinností každého jednotlivce v demokratické společnosti, k nutnosti respektování zákonů kdekoli na světě. Každý je zodpovědný za své skutky a neznalost jazyka není omluvou. Ovládnutí cizího jazyka vede ke zvýšení sebevědomí a ke svobodnému rozhodování na základě zpracovaných informací.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – směřuje k výchově zejména jazykově vybaveného jedince schopného mobility a flexibility v oblasti občanské a pracovní. Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském i světovém prostředí a otevírá možnosti životních perspektiv.
- **Multikulturní výchova** - učí žáky toleranci s různými etnickými skupinami zejména v jejich bezprostředním okolí, ale i v širší evropské společnosti. Učí žáky uplatňovat svá práva a tolerovat práva druhých. Cizí jazyk má velký význam jako nástroj porozumění a nalezení cesty jednoho ke druhému.
- **Mediální výchova** - učí žáky využívat médií jako zdroje zvukové podoby jazyka se snahou porozumět mluvenému slovu, ale i psanému textu. Umožňuje podstatné rozšiřování portfolia komunikačních zdrojů. Je také prostředkem uspokojení nejrůznějších potřeb, od získávání informací až po naplnění volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem je seznámení žáků s cizím jazykem, univerzálním dorozumívacím prostředkem současného globalizovaného světa, pochopení nezbytnosti ovládat tento jazyk, probudit zájem o studium tohoto, vytváření kladného vztahu k cizím jazykům, uvědomění si pocitu rozvoje osobnosti a zdravého sebevědomí. Vytváří základy pro osvojení a rozvinutí potřebných komunikačních dovedností v daném jazyce, čtení přiměřených textů, zvládnutí jednoduchých dialogů.

Využívá se vzdělávací strategie nácviku různých situací, které mohou žáky potkat v cizojazyčném prostředí, tak, aby byli schopni se dorozumět např. v obchodě, v restauraci, požádat o radu při hledání cesty, o pomoc v případě nouze. Cílem je naučit děti stručně popsat problém, nenechat se odradit prvním nezdarem a dokázat samostatně najít další možná řešení.

Důraz je kladen na verbální komunikaci. Písemný projev se učí žáci zvládnout na úrovni svých obecných grafických schopností, porozumění psanému textu na veřejných nápisech, krátkých sdělení a při práci s počítačem apod. Zásadní je odstranění obav z verbální komunikace především při

náhodném, neočekávaném, nepřipraveném kontaktu a schopnost reagovat na obecné dotazy běžného interpersonálního styku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- získává pozitivní a motivovaný vztah k anglickému jazyku
- využívá angličtiny v oborech, které jsou pro jeho věkovou skupinu odpovídající (hudba, film, počítačové hry, sport)
- samostatně vyhledává anglické výrazy v těchto oborech a snaží se jim porozumět
- pracuje s dvojjazyčným slovníkem
- chápe význam nezbytnosti základních znalostí angličtiny pro jeho uplatnění ve společnosti
- rozvíjí své schopnosti komunikovat v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů

žák

- využívá strategie nácvičku různých situací, které ho mohou potkat v cizojazyčném prostředí tak, aby byl schopen se dorozumět např. v obchodě, v restauraci, požádat o radu při hledání cesty, o pomoc v případě nouze
- stručně popíše problém
- nenechá se odradit prvním nezdarem
- samostatně hledá další možná řešení

Kompetence komunikativní

žák

- základní slovní zásobu, nenásilnou, hravou formou
- zvládá písemný projev na úrovni svých obecných schopností
- rozumí psanému textu na veřejných nápisech, krátkých pokynech a sděleních, při práci s počítačem apod.
- rozumí mluvenému slovu, pokynům, sdělením
- nemá obavy z verbální komunikace
- vyjadřuje se v jednoduchých a srozumitelných větách, je schopen absolvovat jednoduchý dialog

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje mravní hodnoty a tradice země, kterou navštíví
- chápe cizojazyčné kultury a toleruje jejich odlišnosti

Kompetence občanské

žák

- respektuje základní pravidla a společenské normy chování a zvyků v cizí zemi

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk - 4. – 5. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s existencí cizího jazyka, jeho zvukovou podobou - rozeznává cizí jazyk od českého - pátrá po odlišnostech zvukové formy - chápe, proč lidé hovoří jinak - rozeznává cizojazyčně hovořící osobu - učí se vyslovovat jednoduchá slova - rozpoznává frekventované výrazy - učí se jednoduchá říkadla, písničky, obraty - porozumí nejjednodušším pokynům - říká základní informace o sobě, - umí jednoduše pozdravit, poděkovat - vyjádří souhlas - rozumí některým výrazům okolního světa 	<p>Cizí jazyk, jinak zní</p> <p>Ve jménech, v písničkách, v pohádkách, ve filmech, na internetu</p>	Svět kolem nás	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
	<p>Jméno, chlapec, dívka věk, třída, pozdrav poděkování, pokyny učitele</p>	Já	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Maminka Tatínek Sestra bratr rodina</p>	Rodina	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Škola, Třída, učitel Každodenní opakovaná slova</p>	Škola	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Zvířátka v říkadlech, písničkách, pohádkách, příbězích Na obrázcích, ve hrách, ve filmech, Domácí mazlíčci Svítil Slunce Prší, sněží</p>	Příroda	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí napsat správně jednotlivá slova - zná příběhy pro děti z cizojazyčného prostředí 	<p>Sport v televizi Muzika poslech Videoklipy, Pohybové a taneční aktivity Filmy Elektronické hry Pohádky Komiksy Obrázky, omalovánky Hry</p>	Aktivity

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka cizího jazyka má pomoci přiblížit se evropským jazykovým požadavkům, zvýšit možnosti uplatnění na evropském trhu práce a podpořit budování zdravého sebevědomí a národní hrdosti. Umožňuje pochopit význam jazykového vzdělání jako nástroj vzdělání celoživotního. Poskytuje žákům získání jazykových dovedností jako základu pro další rozvíjení komunikačních schopností v jiném než mateřském jazyce.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 9. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – zasahuje do všech témat, protože jazyková komunikace je klíčovým nástrojem jednání ve všech situacích všedního dne, učí verbální formulaci myšlenek, pomáhá osvojení sociálních dovedností a přispívá k utváření mezilidských vztahů.
- **Výchova demokratického občana** – vede k rozvoji vědomí práv a povinností každého jednotlivce, k nutnosti respektování zákonů a pravidel soužití v civilizovaném světě. Každý je zodpovědný za své skutky a neznalost jazyka neomlouvá. I minimální znalost cizího jazyka vede ke zvýšení sebevědomí, rozšiřuje obzory, umožňuje rozvoj poznání
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – směřuje k výchově jazykově vybaveného jedince schopného mobility a flexibility v oblasti občanské, pracovní i teoretické. Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském i světovém prostředí a otevírá možnosti životních perspektiv.
- **Multikulturní výchova** - učí žáky toleranci s různými etnickými skupinami zejména v jejich bezprostředním okolí, ale i v širším evropském společenství. Učí žáky uplatňovat svá práva a zároveň tolerovat práva druhých. Cizí jazyk má velký význam jako nástroj porozumění.
- **Mediální výchova** - učí žáky využívat médií jako zdroje zvukové a významové podoby jazyka se snahou porozumět mluvenému slovu, ale i psanému textu. Je také prostředkem uspokojení nejrůznějších potřeb, od získávání informací až po naplnění volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem je využití angličtiny, jak v oborech, které děti zajímají /hudba, film, počítačové hry, sport/, tak i v každodenním životě a ke snaze rozumět jazyku, dorozumět se, komunikovat. Žáci chápou význam angličtiny pro jejich uplatnění ve společnosti současného, globálně propojeného světa.

Úsilí směřuje k vypěstování zájmu o cizí jazyk a pozitivního postoje k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí k aktivní komunikaci, schopnosti čtení s porozuměním a psaní přiměřených textů, k poznání kultury anglicky hovořících komunit na planetě, k pochopení významu druhého, celosvětově rozšířeného jazyka pro svůj osobní rozvoj a kvalitu života vůbec.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- chápe smysl učení cizího jazyka
- rozumí významu a nezbytnosti znalostí angličtiny pro jeho uplatnění ve společnosti
- využívá angličtiny v oborech, které jsou pro jeho věkovou skupinu odpovídající (hudba, film, počítačové hry, sport)
- samostatně zvládá anglické texty a snaží se jim porozumět
- vyhledává a třídí poznatky, propojuje tyto do širších celků

Kompetence k řešení problémů

žák

- využívá strategie nácvičku různých situací, které ho mohou potkat v cizojazyčném prostředí tak, aby byl schopen se dorozumět v běžných situacích
- dokáže pomoci v případě nouze
- umí stručně popsat problém, navrhnout východisko
- nenechá se odradit prvním nezdarem
- umí samostatně najít další varianty řešení

Kompetence komunikativní

žák

- zvládne komunikaci přiměřeně ke svým schopnostem
- umí zvládnout písemný projev na patřičné úrovni
- rozumí psanému textu na veřejných nápisech, při práci s počítačem, čte nepřiliš složité texty
- umí odstranit obavy z verbální komunikace
- umí naslouchat promluvám ostatních, formulovat své názory

Kompetence sociální a personální

žák

- umí respektovat mravní hodnoty a tradice země, kterou navštíví
- umí komunikovat v angličtině
- chápe cizojazyčné kultury a toleruje jejich odlišnosti
- spolupracuje ve skupině, přispívá k diskuzi

Kompetence občanské

žák

- zná občanské povinnosti a práva svá i návštěvníků naší republiky
- zná základní práva a povinnosti českého občana v cizí zemi
respektuje právní řád, zvyky a mentalitu země, kterou navštíví

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk - 6. – 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s rozdíly mezi psanou a zvukovou podobou jazyka - osvojuje si základní pravidla výslovnosti - zvládnout fonetickou podobu abecedy - vytváří si základy slovní zásoby - porozumí pokynům, dotazům, informacím - umí vytvořit množné číslo podstatných jmen - zná základní číslovky do sta - znát přivlastňovací a ukazovací zájmena - je seznámen s určitými a neurčitými členy podstatných jmen - umí použít některé předložkové vazby - umí vytvořit jednoduchou větu v přítomném čase prostém - umí vytvořit rozkazovací způsob - umí zformulovat jednoduchou otázku, odpověď a zápor - umí vést jednoduchý rozhovor - porozumí obecným frázím a některé umí používat - je seznámen s přítomným časem průběhovým 	<p>Pozdravy, představení se, omluva, poděkování, základní identifikační údaje, přání, gratulace, představení přátel, telefonování, vyplnění formuláře, společenské fráze.</p>	<p>Společenský styk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
	<p>Členové rodiny, domácí mazlíčci, moje hračky a věci, které mě obklopují, nábytek, pojmenování částí domu, bytu, zařízení bytu, domácí spotřebiče.</p>	<p>Domov, rodina</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Učitel, žák, základní slova ze školního prostředí, pojmenování školního nábytku, pomůcek, stupně školního vzdělání, profesní orientace, druhy zaměstnání, přídavná jména vztahující se k tématu.</p>	<p>Škola, zaměstnání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Základní dětské hry, sporty, zájmová činnost, nejrozšířenější letní a zimní sporty, typické národní sporty, můj volný čas, moje zájmy, oblíbený sport.</p>	<p>Sport, koníčky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova
	<p>Základní číslovky do 20, určení času v celých hodinách, denní doby, ročního období, názvy dnů v týdnu, číslovky do sta, měsíce, roky, datum narození, určení přesného data, letopočtu.</p>	<p>Čas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Anglický jazyk - 6. – 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá vytvořit jednoduchou větu v budoucím a minulém čase prostém a podmiňovací způsob ve spojení s prosbou a žádostí - průběžně si rozšiřuje slovní zásobu - orientuje se v textu - umí se orientovat ve slovníku - vede jednoduchou konverzaci - vypráví krátký příběh - orientuje se ve formuláři - umí se písemně vyjádřit 	Odkud jsi? Já jsem..., název České republiky, ostatních evropských států, USA, světadílů, nejvýznamnějších států světa, národností, ras.	Země, národnost, svět	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	Nejznámější zvířata domácí i divoce žijící, jejich vlastnosti, výrazy z oblasti přírody, počasí, pobyt a činnosti v přírodě.	Příroda	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Dopravní prostředky, přídavná jména vyjadřující stav vozidla, budovy ve městě, otázky na směr cesty, popis cesty, úřady, možnosti cestování, světové strany, názvy známých přírodních a historických památek	Město, cestování	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova
	Názvy potravin – ovoce, zelenina, maso, základní denní jídla, názvy obchodů, co snídáme, obědváme a večeříme, objednávat v restauraci, nakupujeme.	Jídlo, restaurace, obchody	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Pojmenování částí obličeje, lidského těla, přídavná jména vztahující se k výrazu tváře, náladě, nemoc, bolest, určení pocitů, návštěva lékaře.	Naše tělo, zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Druhy oblečení, jeho barva, stav, cena, líbí – nelíbí se mi, účelové oblečení pro sport, do společnosti, nakupujeme oblečení, velikost oblečení, jeho stav	Oblékání	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

7.1.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka cizího jazyka má pomoci přiblížit se evropským jazykovým požadavkům, zvýšit možnosti uplatnění na evropském trhu práce a podpořit budování zdravého sebevědomí a národní hrdosti. Umožňuje pochopit význam jazykového vzdělání jako nástroj vzdělání celoživotního. Poskytuje žákům získání jazykových dovedností jako základu pro další rozvíjení komunikačních schopností v jiném než mateřském jazyce.

Vyučovací předmět Německý jazyk, je-li na II. stupni realizován, tak náhradou za vyučovací předmět Komunikační dovednosti s touto časovou dotací:

- 6. - 9. ročník - 1 hodina dotace týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – zasahuje do všech témat, protože jazyková komunikace je klíčovým nástrojem jednání ve všech situacích všedního dne, učí verbální formulaci myšlenek, pomáhá osvojení sociálních dovedností a přispívá k utváření mezilidských vztahů.
- **Výchova demokratického občana** – vede k rozvoji vědomí práv a povinností každého jednotlivce, k nutnosti respektování zákonů a pravidel soužití v civilizovaném světě. Každý je zodpovědný za své skutky a neznalost jazyka neomlouvá. I minimální znalost cizího jazyka vede ke zvýšení sebevědomí, rozšiřuje obzory, umožňuje rozvoj poznání
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – směřuje k výchově jazykově vybaveného jedince schopného mobility a flexibility v oblasti občanské, pracovní i teoretické. Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné k orientaci v evropském i světovém prostředí a otevírá možnosti životních perspektiv.
- **Multikulturní výchova** - učí žáky toleranci s různými etnickými skupinami zejména v jejich bezprostředním okolí, ale i v širším evropském společenství. Učí žáky uplatňovat svá práva a zároveň tolerovat práva druhých. Cizí jazyk má velký význam jako nástroj porozumění.
- **Mediální výchova** - učí žáky využívat médií jako zdroje zvukové a významové podoby jazyka se snahou porozumět mluvenému slovu, ale i psanému textu. Je také prostředkem uspokojení nejrůznějších potřeb, od získávání informací až po naplnění volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem je využití němčiny, jak v oborech, které děti zajímají /hudba, film, počítačové hry, sport/, tak i v každodenním životě a ke snaze rozumět jazyku, dorozumět se, komunikovat. Žáci chápou význam němčiny pro jejich uplatnění ve společnosti současného, globálně propojeného světa.

Úsilí směřuje k vypěstování zájmu o cizí jazyk a pozitivního postoje k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí k aktivní komunikaci, schopnosti čtení s porozuměním a psaní přiměřených textů, k poznání kultury německy hovořících komunit na planetě, k pochopení významu druhého, celosvětově rozšířeného jazyka pro svůj osobní rozvoj a kvalitu života vůbec.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- chápe smysl učení cizího jazyka
- rozumí významu a nezbytnosti znalostí němčiny pro jeho uplatnění ve společnosti
- využívá němčiny v oborech, které jsou pro jeho věkovou skupinu odpovídající (hudba, film, počítačové hry, sport)
- samostatně zvládá německé texty a snaží se jim porozumět
- vyhledává a třídí poznatky, propojuje tyto do širších celků

Kompetence k řešení problémů

žák

- využívá strategie nácviku různých situací, které ho mohou potkat v cizojazyčném prostředí tak, aby byl schopen se dorozumět v běžných situacích
- dokáže pomoci v případě nouze
- umí stručně popsat problém, navrhnout východisko
- nenechá se odradit prvním nezdarem
- umí samostatně najít další varianty řešení

Kompetence komunikativní

žák

- zvládne komunikaci přiměřeně ke svým schopnostem
- umí zvládnout písemný projev na patřičné úrovni
- rozumí psanému textu na veřejných nápisech, při práci s počítačem, čte nepřiliš složité texty
- umí odstranit obavy z verbální komunikace
- umí naslouchat promluvám ostatních, formulovat své názory

Kompetence sociální a personální

žák

- umí respektovat mravní hodnoty a tradice země, kterou navštíví
- chápe cizojazyčné kultury a toleruje jejich odlišnosti

Kompetence občanské

žák

- zná občanské povinnosti a práva svá i návštěvníků naší republiky
- zná základní práva a povinnosti českého občana v cizí zemi
- respektuje právní řád, zvyky a mentalitu země, kterou navštíví

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení

B. Obsah vyučovacího předmětu

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Německý jazyk - 6. – 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s rozdíly mezi psanou a zvukovou podobou jazyka - osvojuje si základní pravidla výslovnosti - zvládnout fonetickou podobu abecedy - vytváří si základy slovní zásoby - porozumí pokynům, dotazům, informacím, krátkým textům - umí vytvořit množné číslo podstatných jmen - zná základní číslovky do sta - znát přivlastňovací a ukazovací zájmena - umí použít některé předložky - umí vytvořit jednoduchou větu v přítomném čase - umí vytvořit rozkazovací způsob - umí zformulovat jednoduchou otázku, odpověď a zápor - umí vést jednoduchý rozhovor - porozumí obecným frázím a některé umí používat 	<p>Pozdravy, představení se, omluva, poděkování, základní identifikační údaje, přání, gratulace, představení přátel, telefonování, vyplnění formuláře, společenské fráze.</p>	Společenský styk	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
	<p>Členové rodiny, domácí mazlíčci, moje hračky a věci, které mě obklopují, nábytek, pojmenování částí domu, bytu, zařízení bytu, domácí spotřebiče.</p>	Domov, rodina	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	<p>Učitel, žák, základní slova ze školního prostředí, pojmenování školního nábytku, pomůcek, stupně školního vzdělání, profesní orientace, druhy zaměstnání, přídavná jména vztahující se k tématu.</p>	Škola, zaměstnání	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	<p>Základní dětské hry, sporty, zájmová činnost, nejrozšířenější letní a zimní sporty, typické národní sporty, můj volný čas, moje zájmy, oblíbený sport.</p>	Sport, koníčky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova
	<p>Základní číslovky do 20, určení času v celých hodinách, denní doby, ročního období, názvy dnů v týdnu, číslovky do sta, měsíce, roky, datum narození, určení přesného data, letopočtu.</p>	Čas	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE			
Německý jazyk - 6. – 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoří jednoduchou větu v budoucím a minulém čase, vyjádří prosbu a žádost - průběžně si rozšiřuje slovní zásobu - orientuje se v textu - orientovat se ve slovníku - učí se vést jednoduchou konverzaci - vypráví krátký příběh - orientovat se ve formuláři - vyjádří se v písemné formě 	Odkud jsi? Já jsem..., název České republiky, ostatních evropských států, USA, světadílů, nejvýznamnějších států světa, národností, ras.	Země, národnost, svět	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	Nejnámější zvířata domácí i divoce žijící, jejich vlastnosti, výrazy z oblasti přírody, počasí, pobyt a činnosti v přírodě.	Příroda	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Dopravní prostředky, přídavná jména vyjadřující stav vozidla, budovy ve městě, otázky na směr cesty, popis cesty, úřady, možnosti cestování, světové strany, názvy známých přírodních a historických památek	Město, cestování	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova
	Názvy potravin – ovoce, zelenina, maso, základní denní jídla, názvy obchodů, co snídáme, obědváme a večeříme, objednávat v restauraci, nakupujeme.	Jídlo, restaurace, obchody	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Pojmenování částí obličeje, lidského těla, přídavná jména vztahující se k výrazu tváře, náladě, nemoc, bolest, určení pocitů, návštěva lékaře.	Naše tělo, zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
	Druhy oblečení, jeho barva, stav, cena, líbí – nelíbí se mi, účelové oblečení pro sport, do společnosti, nakupujeme oblečení, velikost oblečení, jeho stav	Oblékání	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

7.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

7.2.1 Vyučovací předmět: Matematika

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Získáváním matematické gramotnosti se rozvíjí paměť, logické, kritické i abstraktní a exaktní myšlení žáků. Vedle získání poznatků se žáci učí i přesnosti, sebekontroli, systematičnosti a vědeckému přístupu k problému.

Vyučovací předmět Matematika je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. období - 1. - 3. ročník - 4 vyučovací hodiny týdně
- 2. období - 4. - 5. ročník - 4 vyučovací hodiny

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – průřezové téma prolíná celým učivem vzdělávací oblasti, jak už v podpoře osobnostního rozvoje žáků (rozvoj poznávání, sebepojetí a sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, kreativity i psychohygieny), v rozvoji sociálním (spolupráce, komunikace, kooperace, etického zvládnání soutěživosti a konkurence), tak v rozvoji morálním (řešení problémů a rozhodovacích dovedností i vytváření hodnot, postojů a aplikace praktické etiky).

Formy realizace průřezových témat

S – součást hodiny

J – jiná forma (soutěže)

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace se zakládá na aktivní práci s matematickými objekty s využitím v reálných situacích. Žáci získávají matematickou gramotnost, osvojují si pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a jejich užití. Rozvíjejí svoji paměť, kombinatoriku, logické, kritické, později abstraktní a exaktní myšlení. Učí se stručnosti, přesnosti, zdokonalování grafického projevu, sebekontroli, systematičnosti a vytrvalosti, vytváření jednoduchých hypotéz a jejich ověřování v praxi.

Vzdělávací oblast obsahuje čtyři tematické okruhy

- **Číslo a početní operace.**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty.**
- **Geometrie v rovině a prostor.**
- **Nestandardní aplikační úkoly a problémy (II. období).**

V rámci vzdělávací oblasti se žáci průběžně učí užívat prostředky výpočetní techniky (např. kalkulátor, práce na počítači). Ve 3. - 4. ročníku jsou prvky vzdělávacího oboru Informatika součástí vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Rovněž jsou zařazeny do oboru Matematika a její aplikace i prvky Etické výchovy, ve všech postupných ročnících.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- vyhledává způsoby, metody a strategie pro řízení vlastního efektivního učení, s cílem dalšího vzdělávání a celoživotního učení
- vyhledává, třídí, systemizuje a efektivně využívá informace
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a vytváří si komplexnější pohled na matematické jevy
- pozoruje, experimentuje a kriticky posuzuje výsledky s výhledem na využití do budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

žák

- rozpozná a chápe problém a plánuje dle vlastních zkušeností způsob řešení
- umí najít informace k řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, problémy samostatně řeší za užití vhodných osvědčených způsobů řešení, které aplikuje při řešení obdobných i nových problémových situací
- sleduje svůj pokrok, uvážlivě se rozhoduje, zodpovědně obhájí svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

žák

- logicky formuluje své myšlenky, výstižně, souvisle a kultivovaně se vyjadřuje
- naslouchá projevu druhých, obhájí svůj názor, umí argumentovat
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje s pedagogy i se skupinou, vytváří a dodržuje pracovní pravidla, pracuje kvalitně, udržuje pozitivní atmosféru na základě ohleduplnosti k druhým, v případě potřeby poskytne pomoc
- zohledňuje zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska, vytváří si pozitivní představu o sobě a reguluje vhodně své chování

Kompetence občanské

žák

- s respektem a úctou přistupuje k druhým, je empatický, odmítá násilí
- řídí se zákony a společenskými normami

Kompetence pracovní

žák

- plní své povinnosti, adaptuje se na nové pracovní podmínky
- pracuje bezpečně, dodržuje předpisy při práci
- získané znalosti využívá pro přípravu na budoucnost

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení

B. Obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 1. stupeň - 1. období – 1. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte, píše a používá číslice v oboru do 5 - vytváří soubory o daném počtu prvků, - ovládá rozklad čísla - zná pojmy +, -, =, <, >, umí je zapsat - sčítá, odčítá v oboru do 5 - porovnává s názorem v oboru do 5 - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 5 - doplňuje jednoduché tabulky - ovládá orientaci na ploše, v prostoru a čase - chápe pojmy před, za, pod, nad, vpravo, vlevo, nahoře, dole - pozná a pojmenuje základní geometrické tvary 	<p>Vytváření konkrétních představ o čísle, počítání s názorem, čísla 1 – 5, vytváření souborů o daném počtu prvků. Čtení a psaní čísel 1-5. Sčítání a odčítání v oboru do pěti názorně. Zápis součtu a rozdílu, znaky +, -, =. Rozklad čísla, dočítání. Řadové číslovky 1.- 5.</p>	Čísla a početní operace	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
	<p>Porovnávání množství v oboru do pěti, pojmy více, méně, větší, menší před, za, znaky <, >, =.</p> <p>Slovní úlohy s platidly, manipulační činnosti.</p>	Závislosti, vztahy a práce s daty	
	<p>Poznávání geometrických tvarů – kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník.</p> <p>Prostorová orientace – vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu</p>	Geometrie v rovině a prostoru	

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 1. stupeň - 1. období – 2. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte, píše a používá číslice v oboru do 10 - vytváří soubory o daném počtu prvků - ovládá rozklad čísla - zná znaky a pojmy +, -, <, >, =, umí je zapsat - sčítá, odčítá v oboru do 10 - porovnává s názorem v oboru do 10 - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 10 - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti, - modeluje situace dle pokynů s využitím pomůcek - uplatňuje matem. znalosti při manipulaci s mincemi - pozná základní geometrické tvary a umí je znázornit - chápe a používá pojmy vpravo, vlevo, před, za, hned před, hned, za - používá pravítko - narýsuje přímku 	<p>Vytváření konkrétních představ o přirozeném čísle, čísla 0 – 10. Počítání předmětů v daném souboru, konkrétně – počítadlo. Vytváření souborů o daném počtu prvků. Rozklad čísla, dočítání. Automatizace spojů sčítání a odčítání v oboru do 10. Čtení a psaní čísel do deseti. Řadové číslovky 1.-10.</p>	Čísla a početní operace	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
	<p>Porovnávání čísel v oboru do 10, vztahy větší, menší, roven. Psaní znaků <, >, =. Tabulka sčítání, manipulační činnosti, slovní úlohy, praktické úlohy s platidly.</p>	Závislosti, vztahy a práce s daty	
	<p>Kreslení přímých a křivých čar, užití pravítka, přímka. Rozvíjení prostorové představivosti – stavebnice, puzzle.</p>	Geometrie v rovině a prostoru	

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 1. stupeň - 1. období – 3. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte, píše a používá číslice v oboru do 20 - vytváří soubory o daném počtu prvků - ovládá rozklad čísla - znát znaky a pojmy +, -, <, >, =, umí je zapsat - sčítá, odčítá v oboru do 20 - ovládá numeraci do 100 - porovnává s názorem v oboru do 20 - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti, - modeluje situace dle pokynů s využitím pomůcek - uplatňuje matem. znalosti při manipulaci s mincemi - pozná základní geometrické tvary a umí je znázornit - orientuje se na ploše a v prostoru - umí narýsovat přímku, bod, úsečku 	<p>Vytváření konkrétních představ o přirozených číslech v oboru do 20. Počítání na souborech různých předmětů, vytváření různých souborů o daném počtu prvků. Čtení a psaní čísel 1-20. Sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu a s přechodem přes desítku. Rozklad čísel, dočítání, automatizace. Seznámení s numerací do 100.</p>	Čísla a početní operace	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
	<p>Číselná osa, vztahy větší, menší, roven. Tabulka sčítání. Slovní úlohy, úlohy o n-více, o n-méně. Doplnování jednoduchých tabulek, Úlohy s platidly.</p>	Závislosti, vztahy a práce s daty	
	<p>Rýsování přímých a křivých čar. Užití pravítka. Bod, úsečka, označování úseček. Rozvíjení prostor. představivosti, stavebnice – sloupce, řady.</p>	Geometrie v rovině a prostoru	

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 1. stupeň - 2. období – 4. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte, píše a používá číslice v oboru do 100 - ovládá rozklad čísla v desítkové soustavě - rozeznává sudá a lichá čísla - sčítá, odčítá v oboru do 100 z paměti i písemně - ovládá násobkové řady do 100 - tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení do 100 - řeší jednoduché slovní úlohy 	<p>Numerace v oboru do 100, sčítání a odčítání násobků. 10. Sčítání a odčítání jednotek bez přechodu i s přechodem desítek. Sčítání a odčítání dvouciferných čísel z paměti i písemně. Rozklad čísel v desítkové soustavě.</p> <p>Slovní úlohy k jednomu početnímu úkonu.</p> <p>Vztah o n-více, o n-méně, odhady výsledků.</p> <p>Sudá a lichá čísla.</p> <p>Násobení a dělení v oboru do 100, pamětné zvládnutí násobkových řad, tabulka násobení, zápis násobení, záměna činitelů, vztah n-krát více, n-krát méně</p>	<p>Číslo a početní operace</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí čas s přesností na čtvrt hodiny - umí jednoduché názvy a převody jednotek 	<p>Používání jednotek hmotnosti, délky, času, objemu (kilogram, litr, hodina, centimetr, metr)</p> <p>Jednoduché převody.</p> <p>Jednoduché doplňování tabulek, operace s platidly</p>	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - měří, porovnává a odhaduje délku úseček - sestrojí rovnoběžky a kolmice - pozná a popíše rovinné útvary (vrcholy, strany) - vypočítá obvod mnohoúhelníku součtem délek jeho stran - určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa) kvádr, krychle, koule, válec) 	<p>Bod, popis bodu.</p> <p>Úsečka, rýsování, měření v cm (m), odhady.</p> <p>Přímka – př. rovnoběžné a různoběžné.</p> <p>Základní rovinné útvary – popis (strany, vrcholy)</p> <p>Osová souměrnost</p> <p>Tělesa: kvádr, krychle, válec, koule – rozpoznat a určit</p>	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché úkoly na základě úsudku, logické úvahy 	<p>Praktické slovní úlohy s platidly, úsudkové úlohy, číselné a obrázkové řady, doplňovačky, hádanky</p>	<p>Aplikační úlohy</p>	<p>• Osobnostní a sociální výchova</p>

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 1. stupeň - 2. období – 5. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte, píše a používá číslice v oboru do 1000 - ovládá rozklad čísla v desítkové soustavě - sčítá, odčítá v oboru do 1000 z paměti i písemně - rozeznává sudá a lichá čísla - tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení do 100 - řeší jednoduché slovní úlohy - používá kalkulátor 	<p>Numerace v oboru do 1000, orientace na číselné ose, porovnávání čísel. Rozklad čísel v desítkové soustavě. Sčítání a odčítání do 1000 ústně i písemně, slovní úlohy. Zaokrouhlování čísel na stovky</p> <p>Násobky 100.</p> <p>Využití ve slovních úlohách (o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně).</p> <p>Násobení a dělení v oboru do 100 – tvoření a zápis příkladů. Jednoduché slovní úlohy na násobení a dělení.</p> <p>Kalkulátor.</p>	<p>Čísla a početní operace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí čas - zvládá orientaci v prostoru - převádí jednotky délky, hmotnosti, času, objemu - zvládá matematicky manipulaci s penězi 	<p>Jednotky délky (mm, cm, dm, m, km).</p> <p>Jednotky hmotnosti (g, kg).</p> <p>Jednotky objemu (l, hl).</p> <p>Jednotky času (hodina, minuta, určování času).</p> <p>Převod platidel – mince a bankovky odhadne cenu nákupu a vrácené peníze, chápe nemožnost realizace všech chtěných nákupů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátit dluhy</p>	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestrojí rovnoběžky a kolmice - rýsuje základní rovinné útvary - vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	<p>Kolmice a rovnoběžky.</p> <p>Pravý úhel, rýsování kolmic pomocí trojúhelníku s ryskou.</p> <p>Rýsování rovnoběžek.</p> <p>Osa souměrnosti</p> <p>Čtverec a obdélník – rýsování, popis stran.</p> <p>Obvod mnohoúhelníku</p> <p>Kruh a kružnice – střed, poloměr a průměr kruhu a kružnice, rýsování.</p>	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché úkoly na základě úsudku, logické úvahy - orientuje se v jednoduché tabulce, roztrídí jednoduchá data 	<p>Praktické slovní úlohy, převody a rozměňování platidel, doplňovačky, rébusy, hádanky.</p>	<p>Aplikační úlohy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 8. ročník - 4 vyučovací hodiny týdně
- 9. ročník – 3 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá zpravidla v kmenové třídě.

Realizace průřezových témat

- **Osobností a sociální výchova** – průřezové téma prolíná celým učivem vzdělávací oblasti. Jedná se hlavně o rozvoj poznávání, poznávání sebe sama, rozvoj schopnosti spolupráce a komunikace, řešení problémů a rozhodování se.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučovacím cílem je poskytnout vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožnit tak získávat matematickou gramotnost. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy

- **Číslo a proměnná.**
- **Závislosti, vztahy a práce s daty.**
- **Geometrie v rovině a v prostoru.**
- **Nestandardní aplikační úkoly a problémy.**

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- efektivně využívá osvojený matematický aparát

Kompetence k řešení problémů

žák

- provádí rozbor matematických problémů, určí plán řešení, odhaduje výsledek a volí správný postup k vyřešení problému
- vyhodnocuje správnost výsledku

Kompetence komunikativní

žák

- vnímá složitosti reálného světa a rozvíjí zkušenosti s matematickým řešením reálných situací
- snaží se o přesné vyjadřování s použitím matematické terminologie

Kompetence sociální a personální

žák

- učí se pracovat ve skupině, dvojici
- je veden k respektování názorů a myšlenek druhých
- získaných řešení využívá v praxi

Kompetence občanské

žák

- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních
- rozvíjí vytrvalost, systematicčnost a přesnost

Kompetence pracovní

žák

- využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- poznává a rozvíjí své schopnosti
- získané vědomosti a dovednosti uplatňuje při profesní orientaci

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zjednodušil a zefektivnil své pracovní postupy
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 2. stupeň – 6. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - píše, čte a porovnává - čísla v oboru do 10 000 - zvládá orientaci na číselné ose - písemně sčítá a odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla - dělí se zbytkem - provádí odhad výsledku, - zaokrouhluje čísla 	<p>Numerace v oboru do 10 000, orientace na číselné ose</p> <p>Sčítání a odčítání do 10 000</p> <p>Násobení a dělení 10, 100, 1000</p> <p>Dělení se zbytkem v oboru do 100</p> <p>Zaokrouhlování a odhady výsledků</p>	Čísla a početní operace	• Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, objemu a času - zvládá početní úkony s penězi - vypracuje jednoduchou tabulku 	<p>Jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)</p> <p>Jednotky hmotnosti (g, kg, t)</p> <p>Jednotky objemu (l, hl)</p> <p>Jednotky času (s, min, hod)</p> <p>Převody jednotek</p> <p>Převod platidel – mince a bankovky</p> <p>Tvoření a doplňování tabulek</p>	Závislosti, vztahy a práce s daty	• Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachází s rýsovacími pomůckami - odhaduje délku úsečky, graficky sčítá a násobí úsečky - vyznačuje, rýsuje a popisuje úhly - provádí konstrukce úhlů a trojúhelníku - zná a rýsuje základní rovinné útvary - sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti 	<p>Konstrukce úseček, grafický součet úseček, násobek úsečky, střed a osa úsečky</p> <p>Osová souměrnost</p> <p>Konstrukce trojúhelníku ze 3 stran</p> <p>Úhel – vyznačování a rýsování úhlu, popis úhlu, osa úhlu</p> <p>Úhel pravý, přímý, ostrý, tupý</p> <p>Konstrukce pravého úhlu pravítkem a kružítkem</p> <p>Procvičení na čtverci, obdélníku, trojúhelníku a kruhu</p>	Geometrie v rovině a prostoru	• Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p>Praktické slovní úlohy</p> <p>Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie</p> <p>Praktické geometrické úlohy</p> <p>Slovní úlohy využívající jednotek délky, hmotnosti, objemu a času</p> <p>Doplňovačky, hádanky</p>	Aplikační úlohy	• Osobnostní a sociální výchova

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 2. stupeň – 7. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 - zvládá orientaci na číselné ose - písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla - dělí se zbytkem - provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla 	<p>Obor přirozených čísel do milionu, číselná osa</p> <p>Porovnávání a zaokrouhlování čísel</p> <p>Písemné sčítání a odčítání čísel</p> <p>Násobení a dělení čísel 10, 100, 1000</p> <p>Písemné násobení trojčiferného čísla jedno(dvoj)čiferným činitelem</p> <p>Písemné dělení jednociferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem</p> <p>Snadné příklady na písemné dělení dvojčiferným dělitelem</p> <p>Odhady výsledků</p> <p>Úloha, zkoušky</p> <p>Provádění početních výkonů na kalkulátoru</p> <p>Římské číslice – čtení a zápis</p>	<p>Čísla a početní operace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, objemu a času - vyhledává, třídí a porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku - zvládá početní úkony s penězi - odhadne cenu nákupu a vrácené peníze, chápe nemožnost realizace všech chtěných nákupů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy 	<p>Jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)</p> <p>Jednotky hmotnosti (g, kg, t)</p> <p>Jednotky objemu (l, hl)</p> <p>Jednotky času (s, min, hod)</p> <p>Převody jednotek</p> <p>Tvoření a doplňování tabulek</p> <p>Převod platidel – mince a bankovky</p>	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Finanční gramotnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachází s rýsovacími pomůckami a potřebami - vyznačuje, rýsuje a měří úhly - provádí jednoduché konstrukce úhlů - zná a rýsuje základní rovinné útvary - sestrojí zákl. rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti - vypočítá obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku 	<p>Úhel, měření velikosti úhlu</p> <p>Konstrukce úhlu 60°, 120°, 30°</p> <p>Trojúhelník – dělení podle stran a úhlů</p> <p>Mnohoúhelníky – konstrukce pravidelného šesti a osmiúhelníku vepsaného kružnici</p> <p>Lichoběžník</p> <p>Obvody rovinných obrazců – obvod trojúhelníků, čtverce, obdélníku</p>	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p>Praktické slovní a geometrické úlohy</p> <p>Slovní úlohy využívající jednotky délky, hmotnosti, objemu a času</p> <p>Slovní úlohy s maximálně 2 počet. úkony</p> <p>Číselné a logické řady</p> <p>Číselné a obrázkové analogie</p> <p>Rébusy, hádanky, doplňovačky</p>	<p>Aplikační úlohy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 2. stupeň – 8. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - píše a čte čísla přes milion, porovnává a zaokrouhluje čísla do milionu - zvládá orientaci na číselné ose - písemně dělí jednociferným a dvojciferným číslem - pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo) - čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi zákl. početní operace - provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla 	<p>Písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem</p> <p>Zlomky – pojmy: čitatel, jmenovatel, zlomková čára; zápis, užití</p> <p>Výpočet zlomku z celku, zlomek jako část celku</p> <p>Smíšená čísla</p> <p>Desetinné číslo – zápis, čtení, užití desetinných čísel, číselná osa</p> <p>Sčítání a odčítání desetinných čísel</p> <p>Násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000</p> <p>Užití kalkulátoru k provádění výpočtů s desetinnými čísly</p> <p>Zaokrouhlování, odhad</p>	Čísla a početní operace	• Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, objemu a obsahu - zvládá početní úkony s penězi - vyhledává, třídí a porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku 	<p>Jednotky hmotnosti (mg, dkg)</p> <p>Jednotky času (den, týden, měsíc, rok)</p> <p>Převod jednotek délky, hmotnosti, objemu a času</p> <p>Jednotky obsahu: mm², cm², m², a, ha, km², převod jednotek</p> <p>Závislosti a data – příklady z praktického života – tabulky</p>	Závislosti, vztahy a práce s daty	• Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachází s rýsovacími pomůckami a potřebami - zná a rýsuje zákl. rovinné útvary a čtyřúhelníky - sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti - vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kruhu - vypočítá povrch krychle a kvádru 	<p>Čtyřúhelníky – poznávání rovnoběžníků a lichoběžníků</p> <p>Rýsování libovolných čtyřúhelníků (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník, lichoběžník)</p> <p>Obvod kruhu, délka kružnice</p> <p>Obsahy obrazců – obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a kruhu</p> <p>Povrch těles (krychle a kvádru)</p> <p>Síť krychle a kvádru</p>	Geometrie v rovině a prostoru	• Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p>Praktické slovní úlohy</p> <p>Slovní úlohy vedoucí k max. 2 početním výkonům s desetinnými čísly</p> <p>Praktické geometrické úlohy, řešení úloh z praxe</p> <p>Číselné a logické řady</p> <p>Číselné a obrázkové analogie</p> <p>Doplňovačky, rébusy, hádanky, sudoku</p>	Aplikační úlohy	• Osobnostní a sociální výchova

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Matematika - 2. stupeň – 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítá, odčítá, násobí a dělí přirozená čísla - používá vyjádření vztahu celek – část (desetinné číslo, procento) - čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace - dělí desetinné číslo číslem přirozeným i desetinným - řeší jednoduché úlohy na procenta - provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 	<p>Dělení dvou přirozených čísel – podíl číslo desetinné</p> <p>Dělení desetinného čísla číslem přirozeným</p> <p>Dělení desetinného čísla desetinným číslem</p> <p>Procento, symbol %, pojmy: základ, počet procent, procentová část</p> <p>Výpočet 1 % ze základu</p> <p>Výpočet procentové části</p> <p>Úrok, úroková míra – využití na praktických příkladech</p> <p>Užití kalkulátoru k provádění výpočtů</p>	Čísla a početní operace	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - používá měřítko mapy a plánu - vyhledává, třídí a porovnává data - vypracuje jednoduchou tabulku 	<p>Jednotky objemu: mm³, cm³, dm³, m³</p> <p>Vztah dm³ – litr.</p> <p>Užití a převod jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu</p> <p>Příklady závislosti z praktického života – grafy, tabulky</p> <p>Aritmetický průměr</p> <p>Poměr, dělení v daném poměru</p> <p>Měřítko plánu a mapy</p>	Závislosti, vztahy a práce s daty	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachází s rýsovacími pomůckami a potřebami - vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce - zná a rýsuje základní rovinné útvary a zobrazuje jednoduchá tělesa - vypočítá obvod a obsah rovinných útvarů - načrtne základní tělesa a sestrojí jejich sítě - vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům - používá technické písmo 	<p>Rýsování rovinných obrazců</p> <p>Obvod a obsah rovinných obrazců</p> <p>Tělesa: kvádr, krychle, koule, válec, jehlan</p> <p>Povrchy a objemy těles: kvádru, krychle a válce, výpočet s použitím vzorců</p> <p>Technické písmo</p>	Geometrie v rovině a prostoru	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh 	<p>Praktické slovní a geometrické úlohy, řešení úloh z praxe</p> <p>Číselné a logické řady</p> <p>Číselné a obrázkové analogie</p> <p>Hádanky, rébusy, sudoku, doplňovačky</p>	Aplikační úlohy	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

7.3 Vzdělávací oblast: Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika je zaměřena na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Pochopení, jak digitální technologie fungují, napomáhá k porozumění zákonitostem digitálního světa, a tím k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

7.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pomáhá žákům, prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit, objevovat inforatické aspekty okolního světa a vytvořit si první představy o způsobech zaznamenávání dat a informací. Důraz je kladen na postupný rozvoj schopnosti žáků popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení.

Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů.

Vyučovací předmět Informatika je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 4. - 5. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – využívání moderních digitálních technologií vede k rozvoji dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci.
- **Výchova demokratického občana** – respektováním práv duševního vlastnictví a vlastním kultivovaným projevem na internetu se získávají dovednosti, znalosti i návyky nezbytné pro žádoucí jednání občana.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – porovnání informačních systémů se společenskými se zaměřením na překonávání stereotypů a předsudků a na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života.
- **Mediální výchova** – využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času; rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu i ve zpracování mediálního sdělení

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informatika umožňují žákům aplikaci výpočetní techniky, informačních zdrojů a bohatou škálu vzdělávacího software používat ve všech vzdělávacích oblastech základního vzdělání, čímž se vzdělávací oblast Informatika stává jejich součástí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- rozpozná úlohu informací a informačních činností a využívá moderních digitálních technologií
- rozumí toku informace od jejich vzniku, přes uložení na médium, přenos, zpracování a praktické užití

Kompetence k řešení problémů

žák

- popíše problém, analyzuje ho a hledá jeho řešení, využívá algoritmické myšlení

Kompetence komunikativní

žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

žák

- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- tvořivě užívá prostředků výpočetní techniky pro prezentaci své práce

Kompetence občanské

žák

- respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- eticky přistupuje k nevhodným obsahům v médiích a na internetu

Kompetence pracovní

žák

- pracuje s výpočetní technikou bezpečně a šetrně
- využívá možnosti výpočetní techniky a software pro zkvalitnění, zefektivnění a racionalizaci své práce

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat

Hodnotící výstupy jsou na konci 5. ročníku (závazně).

B. Obsah vyučovacího předmětu

INFORMATIKA			
Informatika 4. - 5. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout - vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat - popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví 	<p>Data, informace: jednoduchý sběr a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů</p> <p>Kódování a přenos dat: využití značek a symbolů pro záznam, sdílení a přenos informace.</p> <p>Modelování: zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů</p>	Data, informace a modelování	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení - rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů 	<p>Řešení problému krokováním: stanovení jednoduchého postupu k dosažení cíle, zápis pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci</p> <p>Kontrola řešení: porovnání postupu s jiným, rozpoznání opakujících se kroků, porozumění a úprava kroků v postupu.</p>	Algoritmizace a programování	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky - pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<p>Systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi</p> <p>Práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu</p>	Informační systémy	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu - popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi 	<p>Hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spuštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů</p> <p>Počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat</p> <p>Bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla</p>	Digitální technologie	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět navazuje na vědomosti, dovednosti a návyky získané žáky na I. stupni při výuce Informatiky, dále je rozvíjí a zdokonaluje. Kromě ovládnutí digitálních zařízení žáci aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení problémů, učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, lépe chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Získané znalosti a dovednosti žáci využijí

- při sebevzdělávání,
- při hledání zaměstnání,
- v pracovním uplatnění,
- v rámci zájmových činností ve volném čase.

Vyučovací předmět Informatika je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá v počítačové učebně.

V rámci vyučovacího předmětu jsou začleněny prvky etické výchovy.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – při samostatné práci na počítači dochází k rozvoji smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, upevňování dovedností, schopnosti řešit problémy, kreativity, trpělivosti, sebekontroly a sebeovládání, k sebepoznání žákových schopností a dovedností. Při vzájemné elektronické komunikaci a využívání sociálních sítí dochází k interakci žáků, což přispívá k jejich sociálnímu rozvoji. Při práci jsou rozvíjeny individuální a sociální dovednosti pro spolupráci. Používání digitálních technologií s sebou přináší určitá morální rizika. Žáci jsou vedeni k dodržování autorských práv (nelegální software, nelegální stahování dat).
- **Výchova demokratického občana** – prostřednictvím internetu se žáci seznamují s kulturními, společenskými, politickými a sportovními událostmi probíhajícími doma i ve světě. Získané informace se učí kriticky hodnotit, správně interpretovat a zaujmout k nim vlastní stanovisko. Žáci jsou seznamováni s nástrahami internetu (ochrana soukromí, kyberšikana).
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žáci samostatně vyhledávají informace o domově, světě, životě a událostech, čímž si rozšiřují své životní perspektivy. Získávají informace o nabídce vzdělávání, pracovních, kulturních příležitostech a navazování kontaktů.
- **Multikulturní výchova** – žáci se učí orientovat v pluralitní společnosti, v otázkách lidských práv a v základních dokumentech s nimi spojených. Korigují své jednání a hodnotový systém s ohledem na zákonem stanovená práva.
- **Environmentální výchova** – žáci získávají aktuální zprávy a informace z oblasti ochrany životního prostředí, na internetu vyhledávají instituce pracující v této oblasti a seznamují se se zákonnými ustanoveními. Při seznamování se s hardwarem se žáci učí o energetických úsporách při používání zařízení a nakládání s nebezpečným odpadem (stará zařízení, použité tonery, baterie...).

- **Mediální výchova** – žáci se učí orientovat v jednotlivých médiích z hlediska jejich obsahu, zaměření, důvěryhodnosti a způsobu financování. Volí vhodná média v souvislosti s vyhledávanou informací. Žáci se učí tvořit jednoduchá mediální sdělení, seznamují se s technologickými možnostmi a nutnosti týmové spolupráce při jejich tvorbě. Rozvíjí se jejich myšlení a logického uvažování, získávají odpovědný přístup k nevhodným obsahům na internetu, využívají počítačové techniky k prezentaci své práce.

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učivo je rozděleno do čtyř tematických celků probíraných cyklicky, se zvyšující se náročností. Výuka je realizována v počítačových učebnách, kde je každému žákovi k dispozici jeden počítač. Učivo je procvičováno a upevňováno formou zadávání individuálních i skupinových úkolů.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- zná úlohu informací a informačních činností a využívá moderních digitálních technologií
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

žák

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické postupy, ověřuje prakticky správnost řešení problémů

Kompetence komunikativní

žák

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje ve skupině, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

žák

- respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- eticky přistupuje k nevhodným obsahům v médiích a na internetu

Kompetence pracovní

žák

- používá bezpečně a účinně digitální technologie, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá získané informační znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

B. Obsah vyučovacího předmětu

INFORMATIKA			
Informatika 6. – 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - získá z dat informace, interpretuje data z oblasti, se kterými má zkušenosti - zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek - popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění - stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení 	<p>Data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat</p> <p>Kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity</p> <p>Modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy</p>	<p>Data, informace a modelování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti - rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení - navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal 	<p>Algoritmizace: využití strukturovaného postupu pro praktické činnosti;</p> <p>Programování: sestavení strukturovaného postupu pro řešení známého problému s důrazem na jeho čitelnost</p> <p>Kontrola: ověření správnosti postupu; nalezení chyby; úprava algoritmu a programu</p> <p>Tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora</p>	<p>Algoritmizace a programování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše účel informačních systémů, které používá - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce - na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat 	<p>Informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti</p> <p>Návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel</p>	<p>Informační systémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

INFORMATIKA			
Informatika 6. – 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu - pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat 	<p>Hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka</p> <p>Počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva</p> <p>Řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení</p> <p>Bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat</p> <p>Digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí</p>	<p>Digitální technologie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova

7.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast obsahuje poznání týkající se společenských i přírodních vazeb člověka a je základem pro další následný rozvoj v rámci přírodních a společenských věd.

Výuka probíhá převážně ve třídě, je jinou formou doplněna vhodnými vycházkami, exkurzemi, návštěvami výstav, dle aktuálních událostí a výročí lze doplnit i projektem.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je realizován ve vzdělávacích oborech:

- Prvouka
- Vlastivěda
- Přírodověda

Charakter vzdělávacího oboru je komplexní, propojený s reálným životem žáků.

V rámci vzdělávacího oboru je začleněn prvek vzdělávacího oboru – Etická výchova.

7.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vytvářením vztahu ke svému nejbližšímu okolí a jeho poznáváním se žáci učí chápat a chránit své životní prostředí.

1. období

1. - 3. ročník

Vyučovací předmět Prvouka je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. - 3. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Vzdělávací obor je rozdělen do 5 tematických okruhů

- Místo, kde žijeme.
- Lidé kolem nás.
- Lidé a čas.
- Rozmanitost přírody.
- Člověk a jeho zdraví.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech umožňuje pojmenování pozorovaných skutečností a jejich názorové zachycení.
- **Výchova demokratického občana** – poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi vede jedince ke kulturnímu a tolerantnímu chování
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žák pochopením sebe jako součásti svého blízkého okolí vnímá i sounáležitost s jinými národy světa.
- **Multikulturní výchova** – zaměření na aktivní a citlivé pozorování i vnímání krásy přírody i lidských výtvorů vede k rozvoji osobního vkusu, empatie a celkové individuální kultury člověka.
- **Environmentální výchova** – člověk je součástí přírody, kterou musí chránit, vnímání života je nejvyšší hodnotou.

- **Mediální výchova** – seznamováním s významnými místy v nejbližším okolí se vytváří pozitivní postoj jedince k regionu, utváří se etické a morální hodnoty

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, vědy i kultury s pohledem do minulosti i současnosti. Navazuje na konkrétní zkušenosti žáků, jejich prožitky a praktickou zkušenost a učí je pozorovat, poznávat, chápat i chránit svět kolem sebe v celé jeho komplexnosti. Staví tak základ pro další specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a příroda a vzdělávacím oboru – Výchova ke zdraví.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- orientuje se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve svých projevech, názorech a výtvorech
- umí získané vědomosti a dovednosti využít v budoucnosti

kompetence k řešení problémů

žák

- samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikuje i v méně běžných situacích
- poznává a ovlivňuje své možnosti a limity
- uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí i činy

kompetence komunikativní

žák

- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- naslouchá a vhodně reaguje na promluvy jiných lidí
- užitím vhodných komunikačních a informačních prostředků se aktivně zapojuje do společenského dění

kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje se skupinou, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce i význam efektivní spolupráce
- chápe rozdíly mezi lidmi
- chová se kulturně a tolerantně na základě vytvořených, přijatých či obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů

kompetence občanské

žák

- akceptuje základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností
- zná podstatu zdraví a příčin nemoci, význam prevence a účelného rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti sebe i druhých
- ohleduplně přistupuje k přírodě a kulturním výtvorům, hledá aktivní možnosti při jejich ochraně

kompetence pracovní

žák

- tvoří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- objevuje a poznává vše, co jej zajímá a v čem by v budoucnu mohl uspět

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení
- Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Prvouka - 1. stupeň - 1. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve třídě, v budově školy, v jejím okolí a v okolí svého bydliště - popíše a zvládá cestu do školy, BESIP 	<p>Škola – třída – chování ve škole, třídě, mezi spolužáky Školní potřeby a hračky Domov a jeho okolí Základy dopravní výchovy - orientace v dopravní situaci v okolí školy, přechod, semafor</p>	Místo, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy - má osvojené základy společenského chování v rodině, ve škole, ve společnosti 	<p>Rodina a společnost - členové rodiny Domov – město, vesnice, dům, byt Prvky sexuální výchovy - vztahy mezi oběma pohlavími v daném věku</p>	Lidé kolem nás	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše a porovná viditelné změny v jednotlivých ročních obdobích 	<p>Roční období Tradice – Vánoce, Nový rok, Velikonoce, Svátek matek, místní zvyky Týden – názvy dnů v týdnu Den</p>	Lidé a čas	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat - pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny - uplatňuje základní zásady chování v přírodě 	<p>Příroda v ročních obdobích: a) podzim b) zima c) jaro d) léto Rostliny, živočichové: a) rostliny v jednotlivých ročních obdobích b) domácí a lesní zvířata Ochrana přírody: - chování v přírodě</p>	Rozmanitost přírody	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - zná rozvržení denních činností 	<p>Péče o zdraví, zdravá výživa: - osobní hygiena, sebeobsluha - zdravá strava a pitný režim Osobní bezpečí: - bezpečné chování</p>	Člověk a jeho zdraví	

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Prvouka - 1. stupeň - 2. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - má osvojené základy společenského chování v rodině, ve škole, ve společnosti - pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti 	<p>Škola – chování a bezpečnost žáků</p> <p>Třída – žák, učitel, spolužáci, vzájemné vztahy</p> <p>Domov a jeho okolí</p> <p>Dopravní výchova – bezpečnost silničního provozu</p> <p>Rodina a společnost – moje rodina, chování k rodičům, sourozencům</p> <p>Domov – byt a jednotlivé části</p> <p>Společnost – chování ve společnosti</p> <p>Prvky sexuální výchovy – děti, dospělí, chování v nebezpečné situaci</p>	Lidé kolem nás	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne jednoduchou orientaci v čase - poznává různé lidské činnosti 	<p>Rok – rozdělení roku na roční období, měsíce, týdny, dny</p> <p>Roční období – upřesnění znaků</p> <p>Měsíce</p> <p>Den – části dne, režim den, hodiny</p> <p>Minulost, přítomnost, budoucnost</p> <p>Lidé a věci – lidské činnosti</p>	Lidé a čas	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami 	<p>Příroda v ročních obdobích:</p> <p>a) podzim – znaky, podzimní měsíce</p> <p>b) zima – znaky, zimní měsíce</p> <p>c) jaro – znaky (tání sněhu, ledu, povodně), jarní měsíce</p> <p>d) léto – změny, účinky slunce, letní měsíce</p> <p>Rostliny a živočichové: rostliny v ročních obdobích, stromy</p> <p>domácí zvířata a jejich mláďata, tažní ptáci</p> <p>Ochrana přírody: péče o přírodu</p>	Rozmanitost přírody	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne ošetření drobných poranění 	<p>Péče o zdraví, zdravá výživa: otužování, zásady správné výživy, význam cvičení</p> <p>Lidské tělo: hlavní části těla, lidské smysly</p> <p>Osobní bezpečí</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>	Člověk a jeho zdraví	

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Prvouka - 1. stupeň - 3. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
Žák: - uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce	Škola, třída – adresa, školní řád, struktura dne ve škole Domov a jeho okolí – adresa bydliště Dopravní výchova – základní pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty. Rodina a společnost – rodina a příbuzní, širší vztahy v rodině Domov – adresa, orientace v nejbližším okolí.	Místo, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova
Žák: - chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi	Společnost – druhy zaměstnání Prvky sexuální výchovy	Lidé kolem nás	
Žák - pozná kolik je hodin – rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti	Kalendář – orientace Roční období – jména měsíců Časové jednotky – rok, měsíc, týden, den, hodina Hodiny	Lidé a čas	
Žák - provádí jednoduché pokusy se známými látkami	Příroda v ročních obdobích: a) podzim – kalendář přírody b) zima – vlastnosti sněhu a ledu c) jaro – návrat ptactva, kvetoucí stromy, význam včely d) léto – opylování květů, hmyz, rostliny, květiny, zelenina, stromy, keře, houby Ochrana přírody – ochrana a péče o přírodu v jednotlivých ročních obdobích	Rozmanitost přírody	
Žák - pojmenuje hlavní části lidského těla - dokáže sdělit své zdravotní potíže a pocity zvládne ošetření drobných poranění	Lidské tělo: - hlavní části lidského těla, smyslové ústrojí Péče o zdraví, zdravá výživa: - chování u lékaře, první pomoc při drobném poranění, - prvky sexuální výchovy Osobní bezpečí: - krizové situace a formy násilí	Člověk a jeho zdraví	

7.4.2 Vyučovací předmět: Vlastivěda

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Chápáním společenského prostředí se žáci učí toleranci, spolupráci, empatii a obohacují se o nové sociální role.

2. období - 4. - 5. ročník

Vyučovací předmět Vlastivěda je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 4. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 5. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – utvářením pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti rozšiřuje a obohacuje žáka o nové sociální role.
- **Výchova demokratického občana** – angažovaným objevováním a poznáváním nového se otevírají cesty pro další životní perspektivy jednotlivců.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – seznamování se společenskými zvyklostmi a tradicemi jiných národů a kultur prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení evropských kořenů i podstaty evropského vývoje a integračního procesu.
- **Multikulturní výchova** – projevením tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům se předchází rizikům xenofobního myšlení.
- **Environmentální výchova** – chápáním principu rovnováhy přírody i souvislostí mezi vzhledem přírody a lidskou činností, aktivním přispíváním k šetrnému zacházení s přírodním bohatstvím se rozvíjí a kladně stimuluje hodnotový systém a angažované odpovědné postoje.
- **Mediální výchova** – přispívá k odmítání intolerance jako opaku demokratických principů.

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, vědy i kultury s pohledem do minulosti i současnosti. Navazuje na konkrétní zkušenosti žáků, jejich prožitky a praktickou zkušenost a učí je pozorovat, poznávat, chápat i chránit svět kolem sebe v celé jeho komplexnosti. Staví tak základ pro další specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a příroda a vzdělávacím oboru – Výchova ke zdraví.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- orientuje se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve svých projevech, názorech a výtvorech
- získané vědomosti a dovednosti využívá v budoucnosti

kompetence k řešení problémů

žák

- samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikuje i v méně běžných situacích
- poznává a ovlivňuje své možnosti a limity
- uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí i činy

kompetence komunikativní

žák

- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- naslouchá a vhodně reaguje na promluvy jiných lidí
- užitím vhodných komunikačních a informačních prostředků se aktivně zapojuje do společenského dění

kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje se skupinou, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce i význam efektivní spolupráce
- chápe rozdíly mezi lidmi
- chová se kulturně a tolerantně na základě vytvořených, přijatých či obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů

kompetence občanské

žák

- akceptuje základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností
- zná podstatu zdraví a příčin nemoci, význam prevence a účelného rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti sebe i druhých
- ohleduplně přistupuje k přírodě a kulturním výtvorům, hledá aktivní možnosti při jejich ochraně

kompetence pracovní

žák

- tvoří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- objevuje a poznává vše co jej zajímá a v čem by v budoucnu mohl uspět

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení
Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Vlastivěda - 1. stupeň - 4. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje - zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti - zprostředkuje ostatním poznatky a zážitky z vlastních cest 	<p>Obec (město) - seznámení s plánem obce, mapou</p> <p>Okolní krajina - charakteristické znaky krajiny, mapa místní krajiny</p> <p>Domov a jeho okolí: - krajina v okolí obce, orientace v obci</p>	Místo, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci 	<p>Škola – chování a povinnosti žáků ve škole</p> <p>Rodina a společnost - rodina, příbuzenské vztahy, datum narození</p> <p>Osobní bezpečí – chování v krizových situacích a v rizikovém prostředí</p> <p>Situace hromadného ohrožení – chování při výjimečných situacích (požár, dopravní nehoda), důležitá telefonní čísla</p>	Lidé kolem nás	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ví o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště 	<p>Orientace v čase – rok, roční období, měsíce, týden, den, části dne, dělení dne na hodiny, kalendář</p> <ul style="list-style-type: none"> - denní režim – plánování uspořádání času <p>Současnost a minulost v našem životě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minulost kraje - památné objekty v obci a okolí - památné objekty v ČR 	Lidé a čas	

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Vlastivěda - 1. stupeň - 5. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí světové strany v přírodě i podle mapy - orientuje se na mapě ČR - má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě - pozná státní symboly 	<p>Škola, obec (město), okolní krajina- -orientace v obci (městě), zeměpisné pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s kompasem, busolou - určování světových stran na mapě i v přírodě <p>Česká republika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - název, státní uspořádání - státní symboly - hranice státu, sousední státy - hlavní město Praha - místní oblast na mapě - Čechy, Morava, Slezsko - pohoří, nížiny, řeky, města v naší republice 	Místo, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky - rozpozná ve svém okolí nevhodné jednání vrstevníků a dospělých - zná základní práva a povinnosti žáka školy - předvede v modelových situacích osvojení jednoduchých způsobů odmítání návykových látek 	<p>Rodina a společnost – vztahy v rodině, chování ve společnosti</p> <p>Právo a spravedlnost – lidská práva a práva dítěte</p> <p>Osobní bezpečí – drogy - prevence, návykové látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - služby odborné pomoci <p>Situace hromadného ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví 	Lidé kolem nás	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná rozdíl mezi životem dnes a v dávných dobách - zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a krajině - ví o nejvýznamnějších kulturních, historických a přírodních památkách v okolí svého bydliště 	<p>Současnost a minulost v našem životě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - historický přehled - čas, časová osa <p>Naše země v dávných dobách:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naše vlast v pravěku - pověsti z minulosti českého státu - příchod Čechů - Velkomoravská říše - Cyril a Metoděj - Karel IV. 	Lidé a čas	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - odhadne cenu nákupu a vrácené peníze, chápe nemožnost realizace všech chtěných nákupů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy 	<p>Základní formy vlastnictví</p> <p>Peníze a jejich používání</p>	Finanční gramotnost	

7.4.3 Vyučovací předmět: Přírodověda

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vytvářením vztahu k přírodě a člověku jako nedílné součásti přírody se žáci učí nezbytnosti ochrany sebe i svého okolí.

2. období - 4. - 5. ročník

Vyučovací předmět Přírodověda je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 4. ročník - 1 vyučovací hodina týdně
- 5. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – pozorování, popis a porovnávání přírodních jevů, jejich ověření jednoduchými pokusy a porovnáváním svých znalostí utváří pozitivní postoj k učení a zájem o další studium.
- **Výchova demokratického občana** – charakteristikou specifických přírodních jevů a z nich plynoucích rizik, včetně mimořádných událostí, nácvikem modelových situací se rozvíjí schopnost adekvátní a správné reakce při vzniku náročných životních situací.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – život dětí v jiných zemích, tradiční evropské hodnoty.
- **Environmentální výchova** – pochopení stavu udržitelného rozvoje s ohledem na přírodní zdroje a zvnitřnění těchto požadavků vede k odpovědnosti lidí za ochranu životního prostředí, rostlin i živočichů včetně člověka samotného.

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, vědy i kultury s pohledem do minulosti i současnosti. Navazuje na konkrétní zkušenosti žáků, jejich prožitky a praktickou zkušenost a učí je pozorovat, poznávat, chápat i chránit svět kolem sebe v celé jeho komplexnosti. Staví tak základ pro další specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a příroda a vzdělávacím oboru – Výchova ke zdraví.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- orientuje se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve svých projevech, názorech a výtvorech
- získané vědomosti a dovednosti využívá v budoucnosti

kompetence k řešení problémů

žák

- samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikuje i v méně běžných situacích
- poznává a ovlivňuje své možnosti a limity
- uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí i činy

kompetence komunikativní

žák

- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- naslouchá a vhodně reaguje na promluvy jiných lidí
- užitím vhodných komunikačních a informačních prostředků se aktivně zapojuje do společenského dění

kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje se skupinou, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce i význam efektivní spolupráce
- chápe rozdíly mezi lidmi
- chová se kulturně a tolerantně na základě vytvořených, přijatých či obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů

kompetence občanské

žák

- akceptuje základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností
- zná podstatu zdraví a příčin nemoci, význam prevence a účelného rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti sebe i druhých
- ohleduplně přistupuje k přírodě a kulturním výtvorům, hledá aktivní možnosti při jejich ochraně

kompetence pracovní

žák

- utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- objevuje a poznává vše, co jej zajímá a v čem by v budoucnu mohl uspět

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení
- Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Přírodověda - 1. stupeň - 4. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná propojenost živé a neživé přírody, přizpůsobení organismů prostředí - popíše střídání ročních období - uvede zástupce živočišné a rostlinné říše vyskytujících se v nejbližším okolí, popíše jejich základní životní podmínky - zvládá péči o pokojové rostliny - uplatňuje zásady ochrany přírody a životního prostředí - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu - má osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - poskytne první pomoc při drobných úrazech a přivolá lékařskou pomoc 	<p>Člověk a příroda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - život lidí v přírodě v minulosti a současnosti - příroda živá a neživá, vztahy <p>Příroda v ročních obdobích:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) podzim b) zima c) jaro d) léto <p>Rostliny, houby, živočichové:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zvířata b) rostliny c) les <p>Ochrana přírody:</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o životní prostředí - třídění odpadů a jejich likvidace <p>Lidské tělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejdůležitější vnitřní orgány <p>Péče o zdraví, zdravá výživa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiena, racionální výživa <p>Návykové látky a zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejčastější druhy návykových látek a jejich odmítání 	<p>Rozmanitost přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Přírodověda - 1. stupeň - 5. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv činnosti lidí na přírodu, posoudí, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují - provede jednoduchý pokus podle návodu 	<p>Živá příroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - živočichové - základní stavba těla, základní druhy - domácí zvířata - ptáci - hmyz - rostliny - základní životní projevy rostlin <p>Neživá příroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyby Země - látky a jejich vlastnosti - půda - nerost a hornina - voda - vzduch a vítr - Ochrana přírody - ochrana vody, ovzduší - živelné pohromy a ekologické katastrofy 	Rozmanitost přírody	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje a popíše orgánové soustavy - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - má osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - poskytne první pomoc při drobných úrazech a přivolá lékařskou pomoc - zná bezpečná místa pro hru a trávení volného času. - Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. 	<p>Osobní bezpečí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krizové situace a formy násilí <p>Lidské tělo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orgánové soustavy lidského těla <p>Péče o zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - první pomoc <p>Ochrana člověka za mimořádných situací (dopravní nehoda, pravidla silničního provozu pro cyklisty)</p> <p>Sexuální výchova</p>	Člověk a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova

7.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Kultivací historického vědomí jedince je uchovávána kontinuita historické paměti a předávána historická zkušenost, následnost dějů a jevů, které, ač se odehrály v minulosti, jsou promítnuty v obrazu současnosti. Pro názornost jsou tyto společenské jevy žákům přibližovány regionálními a místními dějinami.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost je realizován ve vzdělávacích oborech:

- Dějepis
- Výchova k občanství

7.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně ve třídě, dle možností lze doplnit vycházkou, exkurzí, výletem či vhodnou besedou.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – vytváří se pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost.
- **Výchova demokratického občana** – orientací v minulém i aktuálním domácím i světovém dění se buduje úcta k vlastnímu národu a respekt k národům jiným.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – rozvojem zájmu o minulost a současnost svého národa a národů jiných společenství se utváří povědomí o příslušnosti k evropské kultuře.
- **Multikulturní výchova** – žáci se seznamují s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami
- **Environmentální výchova** – pomáhá chápat život jako nejvyšší hodnotu a odpovědnost současné generace za život v budoucnosti
- **Mediální výchova** – v průběhu výuky se využívají média jako zdroj informací

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem předmětu je kultivovat historické vědomí žáka, předávání historické zkušenosti pro uchování kontinuity historické paměti. Stěžejně pak na události, které ovlivnily vývoj společnosti a mají dopad i na naši současnost, zejména v evropském kontextu. Historická fakta jsou konkretizována prostřednictvím místních a regionálních dějin.

Způsob a hloubku charakteristiky jednotlivých historických období a osobností určujeme s přihlédnutím k zájmům a schopnostem žáků.

Při rozvíjení zájmu žáků o historii má učitel možnost využívat co nejširšího rejstříku prostředků a metod, mimo jiné exkurzí, vycházek, výletů na památná místa, besed s pracovníky muzeí a seznamování s historií z hlediska regionálních dějin.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- pracuje s dějepisnými materiály – dějepisnou mapou a atlasem, obrazovým materiálem, webovým prohlížečem
- orientuje se na časové přímce
- chápe časový sled dějinných událostí
- chápe vývoj lidských civilizací

Kompetence k řešení problému

žák

- na základě vlastního úsudku a znalostí přemýšlí o příčinách jednotlivých jevů
- kriticky myslí a hodnotí

Kompetence komunikativní

žák

- užívá běžné informační a komunikační prostředky
- rozumí sdělení a přiměřeně na ně reaguje
- srozumitelně se vyjadřuje, vede dialog, vyjádří a obhájí názor
- písemně komunikuje, využívá tiskovin, dějepisných obrazových materiálů, mediálních komunikací

Kompetence sociální a personální

žák

- chápe základní společenské hodnoty
- respektuje mravní hodnoty a tradice ostatních národů
- toleruje soužití lidí různých kultur

Kompetence občanské

žák

- respektuje společenské normy při návštěvě cizí země
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie na základě historických znalostí
- váží si historického odkazu svého národa
- chápe myšlenku vlastenectví

Kompetence pracovní

žák

- využívá získaných poznatků pro svůj další osobnostní rozvoj a další vzdělávání
- plní své povinnosti a závazky

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje a sdílí informace a digitální obsah
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost v historickém kontextu

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Dějepis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má představu o životě v pravěku - podle obrazového materiálu popíše způsob života v pravěku - chápe dějiny jako sdělení minulých věků 	<p>Historické prameny, archeologie, nejstarší dějiny Čech</p> <p>Pravěk – doby pravěku, život pravěkých lidí – způsob obživy, kultura náboženství</p>	Pravěk	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana - vést k pochopení významu řádu a pravidel ve společnosti - uplatňovat principy demokracie, zásady fungování demokracie - mít úctu k vlastnímu národu i k jiným národům, etnikům, ke kulturním a náboženským odlišnostem lidí
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje život nejstarších civilizací - zná vztahy mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států 	<p>Egypt, Řecko, Řím – nejstarší civilizace, hospodářský, společenský, politický a kulturní význam starověkých států.</p> <p>Přínos pro rozvoj světové kultury, vznik písma.</p> <p>Významné osobnosti, historické památky.</p>	Starověk	<ul style="list-style-type: none"> - poznat způsob změn, způsobu života lidí v epochách dějinného vývoje • Multikulturní výchova - seznamovat žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami - uvědomit si vlastní identitu a hodnoty - chránit kulturní dědictví a historické památky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s prvními státními útvary na našem území - má znalosti o počátcích vzniku českého státu - zná význam církve ve středověku - zná období rozkvětu českého státu v době vlády Přemyslovců a Lucemburků - porozumí historickému významu osobnosti Karla IV. pro současnost - chápe význam husitského hnutí - podle obrazových předloh popíše husitské zbraně 	<p>Stěhování národů, příchod Slovanů, život kultura a náboženství našich předků</p> <p>Sámova říše</p> <p>Velkomoravská říše</p> <p>Příchod Cyrila a Metoděje na Moravu</p> <p>Vznik písma a křesťanství</p> <p>Počátky českého státu, sv. Václav</p> <p>Románská kultura</p> <p>Rozvoj českého státu v době přemyslovské a lucemburské</p> <p>Praha v době vlády Karla IV.</p> <p>Kulturní, hospodářský a politický přínos Karla IV.</p> <p>Gotická kultura</p> <p>Postavení církve ve středověké společnosti</p> <p>Husitství – příčiny, smysl a důsledky</p> <p>Významné osobnosti – Jan Hus, Jan Žižka</p> <p>Válečné úspěchy husitů</p> <p>Husitský král Jiří z Poděbrad</p>	Středověk	<ul style="list-style-type: none"> - seznamovat žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami - uvědomit si vlastní identitu a hodnoty - chránit kulturní dědictví a historické památky

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Dějepis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná původní představy našich předků o vzniku a podobě Země - je seznámen s důsledky zámořských objevných cest - chápe rozdíly ve způsobu života společnosti v jednotlivých historických etapách - má znalosti o důležitých dějinných událostech v naší zemi - pozná významné osobnosti našich dějin 	<p>Nové názory na svět, vynález knihtisku Zámořské objevy a jejich důsledky Kryštof Kolumbus – poznání nových civilizací Renesanční kultura České země za vlády Habsburků Doba Rudolfa II., Praha – kulturní centrum Bitva na Bílé hoře a její důsledky pro české země Život v pobělohorské době J. A. Komenský Barokní kultura Osvícenství, vláda a reformy M. Terezie a Josefa II., selské rebelie, rozvoj kultury a hospodářství Národní obrození, národní buditelé F. Palacký, J. Jungmann, J. Dobrovský – snaha zvýšit sebevědomí českého národa Revoluční rok 1848, hospodářský, politický a kulturní rozvoj po roce 1848</p>	<p>Novověk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských souvislostech - uvědomit si význam kulturního a historického dědictví naší vlasti - vést k poznání a pochopení díla významných Evropanů • Environmentální výchova - chápat život jako nejvyšší hodnotu - vést k vnímání a citlivému přístupu ke kulturnímu dědictví - pochopit odpovědnost současné generace za život v budoucnosti

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Dějepis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná záminku, příčiny a důsledky 1. světové války - má základní znalosti o vzniku samostatné Československé republiky - zná příčiny, průběh a důsledky 2. světové války - získá přehled o poválečném uspořádání Evropy - chápe význam událostí v roce 1968 - má informace o charakteru společnosti v období normalizace - má představu o situaci v roce 1989 - je informován o společenských změnách v Evropě - zná jména našich významných prezidentů 	<p>1. světová válka. Československé legie. Vznik Československa, život v první republice, T. G. Masaryk. Období mezi 1. a 2. světovou válkou. Hospodářská krize. Nebezpečí fašismu v Evropě. A. Hitler. E. Beneš. Mnichovská konference.</p> <p>2. světová válka. Protektorát Čechy a Morava. Domácí a zahraniční odboj. Holocaust. Poválečný vývoj v zemi, nástup komunismu, převrat v únoru, období stalinismu, K. Gottwald. Život v socialistickém státě (1948–1968), období vlády jedné strany. Období normalizace (1968–1989). Rok 1968 – uvolnění situace v zemi, A. Dubček. Vstup vojsk Varšavské smlouvy Důsledky okupace Československa po vstupu sovětských vojsk v srpnu 1968. Obnovení totalitního režimu, upevnění moci komunistů, G. Husák. Události roku 1989, sametová revoluce, pád komunismu, nové společenské poměry, V. Havel, V. Klaus. Svobodné volby. Nové uspořádání politických a společenských poměrů v Evropě. Vznik České republiky 1. 1. 1993.</p>	<p>Novodobé dějiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova <ul style="list-style-type: none"> - uvědomit si rozdíly mezi bohatými a chudými lidmi - přispívat k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i ve společnosti - rozvíjet citlivost vůči předsudkům o společnosti a menšinách • Mediální výchova <ul style="list-style-type: none"> - podílet se na utváření podob a hodnot současnosti mezi minulými a současnými událostmi - rozvíjet komunikační schopnosti
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má přehled o současném světovém dění - je seznámen s novým nebezpečím lidstva – globální násilí, terorismus 	<p>11. 9. 2001 teroristický útok na USA. Teroristické útoky v Evropě – Španělsko, Velká Británie. 1. 5. 2004 vstup ČR do EU význam kolektivní obrany proti nepřátelům demokracie.</p>	<p>Současná historická etapa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívat média jako zdroj informací - sledovat současné dějinné události

7.5.2 Vyučovací předmět: Výchova k občanství

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova k občanství je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 9. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Vzdělávací obor je rozdělen do 5 tematických okruhů

- **Člověk ve společnosti.**
- **Člověk jako jedinec.**
- **Člověk, stát a hospodářství.**
- **Člověk, stát a právo.**
- **Mezinárodní vztahy, globální svět.**

Vybavuje žáka informacemi o významných okolnostech společenského života, o podstatě a fungování demokratické společnosti, o právech a povinnostech jejích občanů, poskytuje základní orientaci v právních předpisech.

Složka výchovná je zaměřena na formování vědomí odpovědnosti za vlastní život, na vytváření vztahů mezi lidmi, v rodině, ve škole, na pracovišti. Hlavní úkol je kultivace osobnosti žáka.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** klade důraz na rozvoj schopností poznání a sebepoznání a na získání praktických dovedností, které vedou k osobnostnímu rozvoji žáka a zvládnutí různých životních situací a na poznávání lidí a mezilidských vztahů.
- **Výchova demokratického občana** vybavuje žáka vědomostmi o fungování občanské společnosti a ovlivňuje jeho postoje a formy participace občanů v politickém životě.
- **Multikulturní výchova** vede k pochopení odlišností mezi lidmi různých národů a etnik a vede žáka k toleranci a ke vzájemné solidaritě.
- **Environmentální výchova** vede žáky k uvědomování si vztahu člověka k životnímu prostředí. Ovlivňuje jednání každého občana a formuje jeho podíl na životní prostředí kolem nás.
- **V mediální výchově** žák získává základní informace o médiích, poznává vliv mediálních sdělení a způsobu komunikace, získává poznatky ke kritickému čtení. Informuje žáka o fungování a vlivu médií ve společnosti.
- **Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech** informuje žáka o životě lidí a událostech v ostatních zemích Evropy. Poskytuje žákovi orientaci v oblasti kultury, sportu, profesního uplatnění v rámci Evropy, vytváří vztah mezi jednotlivcem a Evropou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem výchovy k občanství je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování demokratické společnosti, o právech a povinnostech jejích občanů a poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách, potřebných v běžném životě a utvářet u nich základy právního vědomí a občanské odpovědnosti. Vedle vzdělávací složky se v tomto předmětu výrazně uplatňuje i složka výchovná, zaměřená na vytváření humánních vztahů mezi lidmi.

Jedním z hlavních úkolů výchovy k občanství je přispívat ke kultivaci osobnosti žáků po stránce mravní, citové a volní tak, aby žáci byli co nejlépe připraveni na vstup do života ve společnosti rámci České republiky i Evropy.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- zná svá základní práva a povinnosti
- zná základní symboly státu a zná způsoby jejich užívání
- dokáže využívat obsahů finanční gramotnosti

Kompetence k řešení problému

žák

- uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- dokáže využívat v krizových situacích služeb odpovídajících organizací
- má osvojené nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
- dokáže kriticky myslet a hájit svá rozhodnutí

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- umí rozpoznat hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi, být ohleduplný k starým, nemocným a postiženým občanům
- uvědomuje si význam sociální péče
- umí naslouchat druhým lidem a vhodně reaguje

Kompetence komunikativní

žák

- umí vyřídit své osobní záležitosti
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- dokáže souvislým a kultivovaným projevem podněcovat druhé ke vzájemné komunikaci

Kompetence občanské

žák

- zná obecně morální zákony a dodržuje je
- zná svá občanská práva a povinnosti, dokáže je prosadit
- zvládá jednání v institucích

Kompetence pracovní

žák

- umí posoudit své pracovní schopnosti
- má přehled o možnostech dalšího studia a pracovního uplatnění

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje a sdílí informace a digitální obsah
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- předchází situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení dat jedná eticky

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Výchova k občanství 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má kulturní rozhled týkající se regionu - respektuje a ctí kulturní dědictví - využívá poznávání památek k osobnostnímu rozvoji - popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, rozlišuje příjmy a výdaje, - zná hotovostní a bezhotovostní placení, zná bankovní účet - uvádí příklady služeb, které banky nabízejí - zná význam sociální péče o potřebné občany 	<p>Obec, region, kraj</p> <p>Městský úřad a jeho funkce, důležitá místa v Praze 2, úřady, střediska, knihovna</p> <p>Zajímavosti kulturní a stavební</p> <p>Chování k památkám, vandalismus, patologické jevy chování</p>	Člověk ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života - rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků - respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - chápe význam vzdělání - formuluje své nejbližší plány 	<p>Funkce rodiny</p> <p>Zákon o rodině</p> <p>Rodina úplná a neúplná</p> <p>Náhradní rodinná péče</p> <p>Vzory v rodině</p> <p>Chování rodičů a dětí</p> <p>Odpovědnost rodičů</p> <p>Vztahy ve škole</p> <p>Význam vzdělání pro život</p>	Rodina a škola	<ul style="list-style-type: none"> • Mediální výchova • Environmentální výchova • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi, je ohleduplný ke starým, nemocným, postiženým spoluobčanům - je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie - toleruje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti 	<p>Základní pravidla společenského chování</p> <p>Mezilidská komunikace</p> <p>Úcta k člověku</p> <p>Rovnoprávné postavení ženy a muže</p> <p>Rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin</p> <p>Problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>Mravní hodnoty jedince</p> <p>Člověk a svoboda</p> <p>Otázky víry a náboženství</p> <p>Nebezpečí náboženských sekt</p>	Mezilidské vztahy ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Multikulturní výchova

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
Výchova k občanství 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti - chápe státoprávní uspořádání ČR - zná symboly našeho státu - zná základní práva a povinnosti občana - zná, jak reklamovat výrobek nebo službu - zná, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele - vyřizuje své záležitosti na úřadech - rozezná nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy - využívá služby pomáhajících organizací - uvědomuje si rizika porušování zákonů - zvládá běžnou komunikaci s úřady - uvádí příklady základních práv občanů ČR v EU a způsoby jejich uplatnění 	<p>Právní základy stát Ústava Zákony ČR Prezident Státní moc, orgány a instituce Politické strany Státní samospráva a volby Lidská práva Principy demokracie Pracovní právo Osobní vlastnictví Postihy protiprávního jednání Trestná činnost mládeže</p>	<p>Stát a právo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe potřeby vzdělání vzhledem k budoucímu uplatnění - dokáže vyřizovat své záležitosti - uvědomuje si význam sociální péče - dokáže využívat sociálních služeb v případě krizových situací 	<p>Školství v ČR Právo na vzdělání Význam vzdělání Školský systém Příprava pro profesní uplatnění Systém celoživotního vzdělávání Pracovní uplatnění Kvalifikace, rekvalifikace Odměna za práci Daně Nezaměstnanost Pracovní úřady Podpora v nezaměstnanosti Peníze a jejich funkce Zdravotní a sociální péče Člověk a volný čas</p>	<p>Péče o občana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

7.6 Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Okruh problémů je spojen se zkoumáním přírody a na jeho základě a s jeho pomocí žák hlouběji porozumí přírodním jevům a jejich zákonitostem. Poznáním přírodních procesů lze následně pracovat na jejich předvídání nebo ovlivňování.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Fyzika**
- **Chemie**
- **Přírodopis**
- **Zeměpis**

7.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Žáci zde získají potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií v běžném životě.

Vyučovací předmět rozvíjí jejich dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit fyzikální veličiny, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry s ohledem na ochranu životního prostředí a principy udržitelného rozvoje.

Vyučovací předmět Fyzika je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 8. ročník – 1 vyučovací hodina týdně
- 9. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá ve třídách.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění. Rozvíjí schopnosti cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů a dovednosti učení.
- **Environmentální výchova** – základní podmínky života – využívání energie, možnosti a způsoby šetření, obnovitelné zdroje energie, vliv na životní prostředí.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – globální oteplování, obnovitelné zdroje energie

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem vyučování ve fyzice je poskytnout žákům základní vědomosti o fyzikálních jevech a jejich použití v praktickém životě.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky systematicky pozoruje různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měří různé fyzikální vlastnosti objektů
- umí samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky provádět pokusy, které potvrzují vyslovené předpoklady
- umí vyhodnotit výsledky experimentů a dále je využívat pro své vlastní učení
- umí vyhledávat potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je ve svém dalším učení
- umí poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi

Kompetence k řešení problémů

žák

- dovede vyhledávat a pojmenovávat problémy z oblasti praktického života v souvislosti s probíraným učivem
- hledá a navrhuje cesty k řešení daného problému
- umí z daných řešení vybírat nejlepší a korigovat špatná řešení
- umí používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech života

Kompetence komunikativní

žák

- rozumí textu, obrazovým materiálům a dalším zdrojům informací souvisejícím s fyzikální tematikou
- pozná základní symboly a značky z tohoto oboru
- formuluje vlastní názory získané na základě aktivního poznávání
- ověřuje praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence sociální a personální

žák

- dokáže spolupracovat ve skupině nejen při fyzikálních experimentech
- v případě potřeby umí poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- při diskuzi respektuje názory spolužáků

Kompetence pracovní

žák

- při fyzikálních pokusech používá bezpečně a účinně demonstrační pomůcky, dodržuje vymezená pravidla
- využívá znalosti a zkušenosti získané v hodinách fyziky při rozhodování o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Fyzika 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává skupenství látek, určuje a porovná vlastnosti pevných látek v souvislosti s jejich užitím - změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas 	<p>Skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - látky pevné, kapalné a plynné Vlastnosti pevných látek - pevnost, tvrdost, pružnost, tvárnost Fyzikální měření - délka, hmotnost a čas 	<p>Látky, tělesa a fyzikální veličiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznává, že je těleso v klidu nebo pohybu vůči jinému tělesu - zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles a jeho uplatnění v běžném životě - rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla 	<p>Pohyb těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyb a klid těles Druhy sil - gravitační, tlaková, třecí Skládání sil - působení sil stejných a opačných Jednoduché stroje - páka, kladka 	<p>Pohyb těles</p> <p>Síly</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů 	<p>Hydraulická zařízení a jejich užití v praxi</p> <p>Souvislost mezi hydrostatickým tlakem a hloubkou</p> <p>Vliv atmosférického tlaku na změny počasí</p> <p>Potápění, vznášení se a plování těles v tekutinách</p>	<p>Mechanické vlastnosti tekutin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití - pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<p>Práce a výkon</p> <p>Formy energie a jejich přeměny</p> <p>Tepelná výměna</p> <p>Výroba a přenos elektrické energie</p> <p>Zdroje energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnovitelné a neobnovitelné zdroje, vliv na životní prostředí 	<p>Energie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Fyzika 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná zdroje zvuku, - vysvětlí šíření a odraz zvuku - posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>Zdroje zvuku Šíření zvuku Škodlivost nadměrného hluku</p>	Zvukové děje	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod - vyjmenuje zdroje elektrického proudu - rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností - zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - vysvětlí použití elektromagnetu v praxi 	<p>Elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač Zdroje elektrického proudu Vodiče a izolanty Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními Elektromagnet a jeho praktické využití</p>	Elektřina	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla - zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí - rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití 	<p>Zdroje světla Šíření světla Čočky – spojka a rozptylka</p>	Základy optiky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru - objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země 	<p>Sluneční soustava a její hlavní složky Planeta Země Pohyby Země a Měsíce</p>	Vesmír	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

7.6.2 Vyučovací předmět: Chemie

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Ukazuje podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Vyučovací předmět Chemie je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídách.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění. Rozvíjí schopnosti cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů a dovednosti učení.
- **Environmentální výchova** – vztah člověka k životnímu prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, šetření energie.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – ochrana životního prostředí na Zemi, mezinárodní úmluvy, zdroje surovin na světě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem vyučování chemie je podat žákům základní vědomosti o některých prvcích, sloučeninách a chemických reakcích s důrazem na jejich praktické využití.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- umí samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky systematicky pozorovat a zkoumat různé chemické objekty, procesy, výsledky vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- umí samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky provádět pokusy, které potvrzují vyslovené předpoklady
- umí vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky chemického poznávání a využívat je ve svém dalším učení
- poznávat souvislosti chemického zkoumání s ostatními, hlavně přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

žák

- umí vyhledávat a pojmenovávat problémy z oblasti praktického života v souvislosti s probíraným učivem
- umí hledat a navrhnout cesty k řešení daného problému
- umí z daných řešení vybírat nejlepší a korigovat špatná řešení
- umí používat osvojené metody řešení problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud se dají dané metody v těchto oblastech použít

Kompetence komunikativní

žák

- rozumí textu, obrazovým materiálům atd. související s chemickou tematikou
- pozná základní symboly a značky z tohoto oboru
- formuluje vlastní názory získané na základě aktivního poznávání
- ověřuje praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence občanské

žák

- si vytváří správný postoj ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje a sdílí informace a digitální obsah
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci a zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Chemie 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje společné a rozdílné vlastnosti látek - rozpoznává přeměny skupenství látek - pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami 	<p>Vlastnosti látek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hustota, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost <p>Přeměna skupenství látek</p> <p>Nebezpečné látky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - značení a užívání <p>Bezpečnost práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - první pomoc <p>Člověk a příroda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - deštné pralesy, ochrana, odpady 	<p>Pozorování</p> <p>Pokus</p> <p>Bezpečnost práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova <p>ekosystémy – vodní zdroje, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova <p>hodnoty spolupráce a pomoci</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná směsi a chemické látky - rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich využití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí 	<p>Směsi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztoky, koncentrované, zředěné, nasycený roztok, oddělování směsí, usazování, filtrace, destilace, krystalizace <p>Voda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koloběh vody v přírodě; voda pitná, užitková, odpadní; čistota vody <p>Vzduch:</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení; čistota ovzduší, smog; teplotní inverze 	<p>Směsi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech <p>objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí základní podmínky života, voda a její ochrana, zhoršování čistoty ovzduší, změny klimatu</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky - rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti 	<p>Částicové složení látek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - molekuly, atomy, atomové jádro <p>chemické názvosloví</p> <p>Prvky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy, značky, vlastnosti a použití nejobvyklejších prvků <p>Chemické sloučeniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejjednodušší chemické sloučeniny 	<p>Částicové složení látek</p> <p>Chemické prvky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova <p>rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání a soustředění</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí 	<p>Chemické reakce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejjednodušší chemické reakce nejobvyklejších prvků 	<p>Chemické reakce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova <p>lidské aktivity a problémy životního prostředí – průmysl, doprava, hospodaření s odpady</p>

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Chemie 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí - zná vliv těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - je schopen poskytnout první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem - zhodnotí zdroje energie a užívání paliv - zná ropné produkty - zná příklady bílkovin, tuků, sacharid, vitamínů v potravě 	<p>Uhlovodíky:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nejjednodušší uhlovodíky, jejich zdroje, vlastnosti a využití <p>Směsi uhlovodíků, alkoholy, aromatické uhlovodíky</p> <p>Paliva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ropa, uhlí, zemní plyn; průmyslově vyráběná paliva, příklady využití <p>Přírodní látky:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zdroje, vlastnosti; bílkoviny; tuky; sacharidy; vitamíny; vliv na zdraví člověka 	<p>Anorganické a organické sloučeniny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova <p>zachování podmínek života, získávání obnovitelných zdrojů surovin a energií</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ví o využívání prvotních a druhotných surovin - zná zásady bezpečnosti při práci s chemickými látkami - zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka 	<p>Chemický průmysl v ČR:</p> <ul style="list-style-type: none"> – výrobky, recyklace surovin <p>Stavební pojiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – cement, vápno, sádra; užití v praxi, bezpečnost při práci <p>Průmyslová hnojiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – užití a hledisko ochrany přírody <p>plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> – vlastnosti, použití, likvidace <p>Hořlaviny:</p> <ul style="list-style-type: none"> – význam tříd nebezpečnosti, zásady zacházení, první pomoc při popálení nebo poleptání 	<p>Chemie a společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova <p>ochrana přírody, přírodních zdrojů a životního prostředí</p>

7.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 7. ročník - 1 vyučovací hodiny týdně
- 8. - 9. ročník - 2 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně ve třídě, dle možností lze doplnit vycházkou, exkurzí, výletem či vhodnou besedou.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – důležité dovednosti osvojované při pozorování, experimentování a následné analýze měření, vedou k vytváření hypotéz a tak rozvoji racionálního myšlení.
- **Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech** – poznáním činnosti organizací, které se zabývají ochranou přírody na národní i celosvětové platformě, se obohacuje a kultivuje přístup k dané problematice a nabízí možnost i aktivního zapojení a spolupráce.
- **Multikulturní výchova** – porozumění zákonitostem přírodních procesů vede k pochopení propojenosti lidí celého světa i nutnosti ochrany přírodního bohatství.
- **Environmentální výchova** – chápáním úzké souvislosti mezi činnostmi a chováním lidí a stavem přírodního a životního prostředí směřuje k osobní angažovanosti v oblasti využívání a ochrany přírodních zdrojů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučovacím cílem je poskytnout žákům základní vědomosti o přírodě, přírodních dějích, které jim umožní hlubší porozumění přírodním zákonitostem a lepší orientaci v praktickém životě. Zkoumáním, poznáváním a racionálním uvažováním se rozvíjí nejen otevřené myšlení a žáků, ale i zodpovědnost a empatie k okolí.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- osvojuje si znalosti a vytváří si vztah k předmětu
- učí se formulovat otázky a správně na ně odpovídat
- umí rozlišit přírodu živou i neživou
- umí vhodně využívat rozličné poznávací metody
- užívá předkládané informační zdroje (texty, obrazy, modely, ...)

Kompetence k řešení problémů

žák

- vytváří na základě praktických činností (pozorování, porovnávání, pokusy...) obecné závěry a učí se je aplikovat do ostatních oblastí poznání
- rozumí souvislostem mezi činnostmi a chováním lidí k životnímu prostředí, zdraví svému i ostatních a stavem životního prostředí
- uvažuje a jedná v souladu s co nejšetrnějším přístupem k životnímu prostředí

Kompetence komunikativní

žák

- rozumí textu, obrazovým materiálům atd. souvisejícím s přírodovědnou tematikou, pozná základní symboly a značky z tohoto oboru
- formuluje vlastní názory získané na základě aktivního poznávání
- ověřuje praktické dovednosti v modelových situacích

Kompetence sociální a personální

žák

- uvědomuje si odlišnosti a jedinečnost každého člověka
- vytváří pozitivní sebedůvěru
- chápe možnosti ovlivňování svého zdraví, objasní význam zdravého způsobu života
- akceptuje význam péče o zdraví obecně
- osvojuje si potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi
- odpovědně hodnotí vztahy obou pohlaví atd.

Kompetence občanské

žák

- směřuje k pochopení práv a povinností souvisejících se životem člověka
- chápe život a zdraví člověka jako nejvyšší hodnotu, vliv životního stylu na zdraví a jeho dopad na životní prostředí
- chápe význam rodiny
- respektuje a podporuje pozitivní vztahy mezi lidmi
- rozumí významu pevných partnerských vztahů
- vytváří si správný postoj ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí
- chápe význam udržitelného rozvoje, vliv mimořádných přírodních událostí a jejich dopad na budoucnost ekosystémů a planety

Kompetence pracovní

žák

- využívá své poznatky pro další osobní rozvoj i prospěch ochrany životního prostředí
- uvědomuje si souvislost mezi lidskou činností a stavem přírody a přírodních zdrojů

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje a sdílí informace a digitální obsah
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - získá základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - orientuje se v přehledu vývoje organismu a rozliší základní projevy a podmínky života - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka - ví o vlivech virů a bakterií v přírodě a na člověka 	<p>Vývoj života, rozmanitost, projevy života, názory na jeho vznik</p> <p>Podstata dědičnosti, přenos dědičných informací a vliv na vývoj organismu</p> <p>Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití</p>	<p>Obecná biologie a genetika</p> <p>Vznik života</p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů</p> <p>Viry a bakterie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků 	<p>Základní charakteristika, vliv na člověka a ostatní živé organismy</p> <p>Stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami</p> <p>Výskyt a význam</p>	<p>Biologie hub</p> <p>Houby bez plodnic</p> <p>Houby s plodnicemi</p> <p>Lišejníky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití - rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce - zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování 	<p>Stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno plod), principy fotosyntézy, dýchání, růst, rozmnožování</p> <p>Poznání a zařazování běžných druhů a vybraných zástupců nižších a vyšších rostlin (řasy, mechorosty, kaprad'orosty, nahosemenné, krytosemenné rostliny), jejich vývoj</p> <p>Využití hospodářsky významných rostlin, chráněné, léčivé a jedovaté rostliny</p>	<p>Biologie rostlin</p> <p>Stavba, tvar a funkce rostlin</p> <p>Systém rostlin</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná hlavní zástupce - odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy 	<p>Živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování</p> <p>Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí, obratlovci</p> <p>Živočišná společenstva, hospodářsky významné druhy, kriticky ohrožené druhy</p> <p>Projevy chování živočichů</p>	<p>Biologie živočichů</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <p>Projevy chování živočichů</p>	<p>• Environmentální výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše vznik a vývin jedince - charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka - popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce - rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby 	<p>Názory na vznik člověka a jeho vývoj</p> <p>Orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, reprodukční a řídicí), vývin jedince, hlavní období lidského života</p> <p>Příznaky, zásady poskytování první pomoci, závažná poranění a život ohrožující stavy</p>	<p>Biologie člověka</p> <p>Názory na vznik člověka a jeho vývoj</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla</p> <p>Nemoci, úrazy, prevence</p>	<p>• Environmentální výchova</p>

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Přírodopis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná vybrané nerosty a horniny a jejich charakteristické vlastnosti - rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi 	<p>Vznik a stavba Země Příčiny a důsledky Vznik, vlastnosti, praktický význam a využití vybraných zástupců Složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, devastace a příklady rekultivace Vznik života, vývoj organismů a jejich přizpůsobování prostředí Podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů</p>	<p>Neživá příroda Země Vnější a vnitřní geologické děje Nerosty a horniny Půdy Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - objasní základní princip některého ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech - popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky - pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí 	<p>Vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému Globální problémy a jejich řešení, chráněná území</p>	<p>Základy ekologie Organismy a prostředí Ochrana přírody a životního prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu 	<p>Praktické metody poznávání přírody Exkurze</p>	<p>Praktické poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Multikulturní výchova • Environmentální výchova

7.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je na 2. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 7. ročník - 1 vyučovací hodina týdně
- 8. - 9. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Cílem vyučování zeměpisu je získání informací o vesmíru, sluneční soustavě, Zemi, o jednotlivých kontinentech, jejich povrchu, podnebí, o nejvýznamnějších a nejznámějších místech na Zemi, o oceánech a mořích, o ovlivňování životního prostředí každodenní činností člověka. Žáci odhalí souvislost přírodních podmínek a života lidí nejenom v blízkém okolí, ale i ve světě. Naučí se pracovat s různými druhy map a atlasů, kompasem a busolou, vyhledat na základě geografických znalostí konkrétní místo na Zemi, získávat informace z internetu, využívat naučných pořadů v televizi a aktuálních zpráv z domova i ze světa.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – získání nových informací z oblasti geografie, které vedou k vytvoření osobních myšlenkových schémat i map pro orientaci v konkrétních terénech, schopnost poradit si v nečekaných životních situacích, dokázat pomoci ostatním nebo pomoc sám zavolat.
- **Výchova demokratického občana** – umožní porozumění vlivu ekonomických, ideových, kulturních a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení lidských problémů a jejich souvislostí. Podpoří utváření národní hrdosti, tolerance.
- **Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech** – vede k orientaci v evropském prostředí, posilování vědomí Evropana, pochopení významu podpory ekonomicky slabších zemí. Porovnáváním států světa se kultivuje postoj Evropy ke světu jako globálnímu prostředí života.
- **Multikulturní výchova** – utváří se povědomí o multikulturnosti světa, přírodním i společenském zázemí jednotlivých národů. Pochopí strukturu a funkci mezinárodních a nevládních organizací, jejich vliv na řešení světových problémů. Naučí se toleranci, soužití a solidaritě s lidmi rozdílných kultur a náboženství.
- **Environmentální výchova** – navodí potřebu každodenní péče o přírodu. Pochopí propojenost přírody jako jednoho celku, působení vnějších a vnitřních faktorů a jejich vliv na lidstvo. Sledováním aktuálních případů ohrožení životního prostředí se poučí. Naučí se šetrnosti při spotřebě obnovitelných i neobnovitelných přírodních zdrojů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka probíhá v jednotlivých třídách bez dělení do skupin. Další formou výuky jsou přímá pozorování v přírodě, zakreslování sledovaných objektů, vyhledávání tras pomocí IT vyhledávačů, sledování aktuálních přírodních jevů, vlivu činnosti člověka na přírodu, lidské migrace atd. ve svém okolí, ale také celosvětově zejména formou médií.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- získané poznatky propojuje do širších celků a souvislostí
- poznává důležitost získaných poznatků pro svůj praktický život
- odhaluje smysl a přínosy učení

Kompetence komunikativní

žák

- komunikací vytváří plnohodnotné vztahy s lidmi rozdílných společenských kultur, etnik a náboženského vyznání
- spolupracuje a komunikuje s okolím
- užívá běžné komunikační a informační prostředky
- rozumí sdělení a přiměřeně na ně reaguje, srozumitelně se vyjadřuje, vede dialog, vyjádří a obhájí názor

Kompetence sociální a personální

žák

- uznává mravní hodnoty v rodině a ve společnosti, chápe svou osobu, vnímá potřeby druhých
- pracovní činností ovlivní kvalitu společné práce, váží si práce druhých
- využívá skupinové nebo kolektivní formy práce, učí se kooperovat
- navazuje a udržuje dobré mezilidské vztahy, respektuje druhé
- umí se ovládat a zvládat své emoce

Kompetence občanské

žák

- zná práva a povinnosti občana ČR
- si uvědomuje své občanské povinnosti
- chrání životní prostředí a chápe význam zdravého životního stylu
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- umí uplatnit osvojené dovednosti a postupy v občanském životě
- nachází nové možnosti aktivního trávení volného času

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- získává, vyhledává, posuzuje a sdílí informace a digitální obsah
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Zeměpis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii, - rozliší světové strany na mapě, - najde konkrétní místo ve známém terénu podle návodných indicií - zná další možnosti vyhledání místa ve známém prostředí 	<p>Seznámení s atlasem, globusem, nástěnnou mapou.</p> <p>Tvar zeměkoule, zeměpisná šířka, délka, dělení Země na polokoule.</p> <p>Nadmořská výška, měřítko,</p> <p>Hlavní a vedlejší světové strany.</p> <p>Práce s elektronickou mapou.</p>	Kartografie	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopí zákonitosti střídání dne a noci, ročních období, - seznámí se s pozitivy a negativy působení přírody na lidskou činnost, - pozná vliv přírodních procesů na utváření Země 	<p>Země jako součást sluneční soustavy, pohyby Země, den, noc, roční období, poledníky a rovnoběžky, časová pásma, stavba Země, zemské desky, oceány, světadíly.</p> <p>Klimatická a vegetační pásma.</p>	Sluneční soustava a Země	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - se umí orientovat ve svém městě, zná významná místa a osobnosti 	<p>Regionální zeměpis, historie, kulturní památky, průmysl, pracovní příležitosti, služby, doprava, sportovní vyžití, známé osobnosti, pozoruhodnosti našeho města</p>	Naše město	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí vyjmenovat sousední státy, zná zeměpisnou polohu a rozlohu ČR - zná a vyhledá na mapě jednotlivé regiony ČR, zná jejich specifika přírodní a hospodářská, kulturní zajímavosti - zná složení obyvatelstva a demografický vývoj. 	<p>Všechny regiony ČR v libovolném pořadí, povrch, vodstvo, důležitá města, průmysl, hospodářství, zvláštnosti.</p> <p>Obyvatelstvo ČR.</p>	Česká republika	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
Zeměpis 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má přehled o krajinných typech a jejich vlivu na úroveň životního prostředí - si uvědomí vlastní zodpovědnost za stav životního prostředí a důležitost správné likvidace komunálního odpadu - zná udržitelné přírodní zdroje. 	<p>Deštné pralesy, národní parky a další typy krajiny. Životní prostředí, znečišťování vlivem lidského působení. Čerpání přírodních zdrojů.</p>	Ochrana přírody	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná polohu, rozlohu a povrch kontinentů - vyhledává jednotlivé světadíly a oceány, rozliší jejich charakteristické znaky, - pozná významné státy, jejich hlavní města a průmyslová a kulturní centra, - udělá si představu o celosvětových populačních změnách. 	<p>Poloha, povrch, vodstvo, teplotní pásma. Hospodářství, průmysl, nerostné bohatství. Obyvatelstvo, životní úroveň, kulturní zvyklosti. Náboženství, etnika, zvláštnosti kontinentu, vybraných států.</p>	<p>Evropa Asie Afrika Amerika Austrálie a Oceánie Antarktida</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímá rozdílnost podmínek života na různých místech Země, - pozná závislost přírodních podmínek na životní úrovni obyvatelstva, - uvede příklady známých rekreačních míst tuzemských i světových 	<p>Globální problémy současného světa. Ohniska napětí, náboženské spory. Přírodní podmínky života. Rekreace a cestovní ruch.</p>	Společenské a hospodářské prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - se při praktických cvičeních pohybuje v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě - umí se orientovat v terénu 	<p>Cvičení a pozorování v terénu, odhad vzdálenosti, jednoduchý náskres krajiny. Ochrana člověka za mimořádných okolností.</p>	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

7.7 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Estetickou kultivací osobnosti i rozvojem vlastní tvorby se posiluje emoční stránka osobnosti, schopnost empatie a ohleduplnosti k okolí i rozvoj osobního vkusu.

Obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Hudební výchova**
- **Výtvarná výchova**

7.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. – 5. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídě nebo v učebně hudební výchovy. Jinou formou jsou pak návštěvy koncertních pořadů, žákovská vystoupení.

Ve II. období lze vytvořit blok poslechu skladeb významných našich i světových hudebníků.

Do vyučovacího předmětu jsou začleněny prvky dramatické výchovy a etické výchovy.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, poznání lidí, mezilidské vztahy, vzájemná spolupráce, tolerance k hudebně nenadaným spolužákům, komunikace a kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – porozumění hudebním dílům světových autorů a v rovině citové pak porozumění jedinečné schopnosti hudby bořit hranice mezi národy a rasami
- **Multikulturní výchova** – lidské vztahy, poznání různých kultur, princip sociálního smíru a solidarity, kulturní diference, etnický původ, hledání kořenů hudby
- **Mediální výchova** – dopad vlivu médií na společnost, kritické vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu
- **Výchova demokratického občana** – občanská společnost a škola, vztahy občan-občanská společnost-stát, principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast umění a kultura přináší žákům specifické osvojování světa – s estetickým účinkem. Vzdělávací obor Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, aktivnímu vnímání hudby a zpěvu i jejich užívání jako svébytného prostředku komunikace. Obsahovou doménou Hudební výchovy se hudební činnosti stávají v rovině produkce, percepce a reflexe. Využíváme přirozené potřeby dětí se hudebně i pohybem projevit a rozvíjíme tuto potřebu při veškerých činnostech pěveckých, intonačních, rytmických, pohybových a poslechových.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- vnímá umění jako specifický způsob poznání
- učí se prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvíjí tvůrčí potenciál
- si osvojí základní pěvecké návyky – držení těla a správné dýchání
- seznámí se s Orffovými nástroji a pozná po sluchu několik hudebních nástrojů
- umí poznat jednoduché písně a skladby k poslechu
- zapamatuje si základní hudební pojmy

kompetence komunikativní

žák

- si uvědomuje nonverbální schopnost sdělení hudby
- se seznamuje s možnostmi vyjádřit hudbou city a nálady
- se učí pomocí hudebních her lépe komunikovat

kompetence sociální a personální

žák

- chápe umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech
- projevívá a vnímá toleranci k různým kulturním hodnotám, projevům a potřebám různých skupin, národů a národností v minulosti i dnes
- vyjádří výtvarně emocionální prvky svého vnímání
- si uvědomuje význam každého člena kolektivu

kompetence občanské

žák

- utváří hierarchii hodnot
- vnímá vlastní osobu jako svobodného jedince

kompetence pracovní

žák

- aktivně překonává životní stereotypy
- skrze aktivní angažovanost v procesu tvorby nachází a vyjadřuje osobní prožitky a postoje

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení
- Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

Obsah vzdělávacího oboru hudební výchova je realizován v těchto složkách:

1. hlasová
2. instrumentální
3. hudebně-pohybová
4. poslechová
5. nauka (pojmy z hudební teorie a hudebních dějin)

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů:

Žák

- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- používá přiměřeně svým schopnostem jednoduché hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

Učivo:

1. hlasová (+sluchová a řečová) výchova

- správné dýchání, výslovnost, přirozený projev
- rozlišování zvuků, lidských hlasů a základních hudebních nástrojů
- správné držení těla při zpívání
- rytmizace a melodizace říkadla
- zpěv jednoduché jednohlasé písně

2. Instrumentální výchova

- hra na tělo
- jednoduchý doprovod na Orffovy nástroje

3. Hudebně pohybová výchova

- jednoduché pohybové a taneční hry
- říkadla a rozpočítávadla
- chůze, pochod
- správná reakce na změny v tempu a hlasitosti

4. Poslechová výchova

- krátké ukázky jednotlivých nástrojů
- rozlišení hudby „vážné“ a populární
- soustředěnost při poslechu
- hudba jako zdůrazňující prvek v pohádce
- česká státní hymna

5. Nauka

- poznání vzestupné a sestupné melodie
- pojmy nota, notová osnova, tempo, akord, dirigent
- rytmus, zvuk, tón, píseň lidová a umělá

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídě nebo v učebně hudební výchovy. Jinou formou jsou pak návštěvy koncertních pořadů, žákovská vystoupení.

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacích oborů Dramatická výchova a Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, poznání lidí, mezilidské vztahy, vzájemná spolupráce, tolerance k hudebně nenadaným spolužákům, komunikace a kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika
- **Výchova demokratického občana** – občanská společnost a škola, vztahy občan-občanská společnost-stát, principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování
- **Výchova k myšlení v evropských souvislostech** – Evropa a svět kolem nás, objevujeme Evropu a svět, národ jako součást Evropy
- **Multikulturní výchova** – lidské vztahy, poznání různých kultur, princip sociálního smíru a solidarity, kulturní diferenciací, etnický původ
- **Environmentální výchova** – lidské aktivity jako problémy v životním prostředí – ekologie v textech písně tvorbě, vztah člověka k životnímu prostředí
- **Mediální výchova** – dopad vlivu médií na společnost, kritické vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

PT jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací oblast Umění a kultura přináší žákům specifické osvojování světa – s estetickým účinkem. Vzdělávací obor Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, aktivnímu vnímání hudby a zpěvu i jejich užívání jako svébytného prostředku komunikace. Obsahovou doménou Hudební výchovy se hudební činnosti stávají v rovině produkce, percepce a reflexe.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- vnímá umění jako specifický způsob poznání
- učí se prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvíjí tvůrčí potenciál
- si osvojí základní pěvecké návyky – držení těla a správné dýchání
- seznámí se s Orffovými nástroji a pozná po sluchu několik hudebních nástrojů
- umí poznat jednoduché písně a skladby k poslechu
- zapamatuje si základní hudební pojmy

kompetence k řešení problémů

žák

- prokazuje tvořivý přístup ke světu

kompetence komunikativní

žák

- užívá jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- spoluutváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu
- si uvědomuje nonverbální schopnost sdělení hudby
- se seznamuje s možnostmi vyjádřit hudbou city a nálady
- se učí pomocí hudebních her lépe komunikovat

kompetence sociální a personální

žák

- chápe umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech
- projevuje a vnímá toleranci k různým kulturním hodnotám, projevům a potřebám různých skupin, národů a národností v minulosti i dnes
- vyjadřuje výtvarně emocionální prvky svého vnímání
- si uvědomuje význam každého člena kolektivu

kompetence občanské

žák

- utváří hierarchii hodnot
- vnímá vlastní osobu jako svobodného jedince

kompetence pracovní

žák

- aktivně překonává životní stereotypy
- skrze aktivní angažovanost v procesu tvorby nachází a vyjadřuje osobní prožitky a postoje

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, hudebně se vyjadřuje za pomoci digitálních prostředků
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů:

Žák

- doprovází písně pomocí ostinata
- interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozliší sluchem hudební nástroje, které zná ze školní praxe nebo z filmových ukázek, koncertů apod.
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Učivo:

1. hlasová (+sluchová a řečová) výchova

- zpěv náročnějších písní s pochopením charakteru písně
- zvyšování kvality pěveckého projevu, dynamika, hlasová hygiena s ohledem na věkové zvláštnosti žáků
- kánon

2. Instrumentální výchova

- hra na Orffovy nástroje
- ostinální rytmus ve dvoudobém a třídobém metru
- zapojení hry na flétnu

3. Hudebně pohybová výchova

- valčík a polka
- poskok
- improvizované vyjádření hudby pohybem
- vyjádření děje pohybem, balet
- seznámení s latinsko-americkými tanci
- diskotékové tance

4. Poslechová výchova

- krátké ukázky z tvorby klasiků
- ukázky druhů orchestrů podle žánru
- orchestr smyčcový, dechový, komorní a symfonický
- hudba scénická – melodram
- hudba filmová, muzikál, opera, opereta

5. Nauka

- poznání jednohlasé a vícehlasé písně
- durová (tvrdá, veselá) kontra mollová (měkká, smutná) tónina
- rozdělení hudebních nástrojů
- základní hudební výrazové prostředky, lidské hlasy, základní hudební formy, zakladatelé české národní hudby, nejznámější světoví hudební skladatelé

7.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci se seznamují s různými výtvarnými technikami, zdokonalují svůj výtvarný projev a vytváří si základy dobrého vkusu.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. období - 1. – 3. ročník – 1 vyučovací hodina týdně
- 2. období - 4. – 5. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně

Realizace průřezových témat

Průřezová témata budou realizována ve vyučovacích hodinách i jinými formami poznání.

1. období - 1. - 3. ročník

- **Multikulturní výchova** – soužití a solidarita s lidmi rozdílných kultur a náboženství. Estetické vnímání v různých regionech světa
- **Environmentální výchova** – tolerance k jiným lidem, úcta k práci jiných, orientace ve složitostech lidských vztahů a chápání odlišností mezi lidmi. Přírodní krásy ve tvarech i barvách.
- **Mediální výchova** – seznámení s rozdílnými formami mediálních sdělení z hlediska estetiky a rozlišování vkusného projevu ve výtvarné výchově

2. období - 4. - 5. ročník

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – pochopení a porozumění výtvarnému umění od počátku lidského života – nejprve na úrovni citové a později na úrovni porozumění a vnímání individuality, estetické hodnoty odlišných kultur.
- **Multikulturní výchova** – tolerance, soužití a solidarita s lidmi rozdílných kultur a náboženství. Úcta k vytvořeným hodnotám. Umělecký fond za dobu existence lidstva.
- **Environmentální výchova** – tolerance k jiným lidem a zároveň k práci jiných, orientace ve složitostech lidských vztahů a chápání odlišností mezi lidmi. Pochopení významu a propojenosti zvláštností v různých kulturách a náboženstvích.
- **Mediální výchova** – samostatné využívání médií a vyhledávání informací, použití vyhledaných informací a práce s nimi. Rozdílné formy mediálních sdělení z hlediska estetiky a rozlišení vkusného projevu ve výtvarném umění i v běžném životě.
- **Výchova demokratického občana** – rozvíjení tolerance k názoru druhého, ocenění práce a snahy ostatních, právo druhých na vlastní způsob vyjádření, akceptace odlišného názoru.
- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj osobnosti pomocí uměleckého vyjádření pocitů názorů, úloha barev v pozitivním rozvoji duševního zrání, rozvoj vzdělanosti pomocí uměleckých artefaktů, podpora spolupráce a kreativity při výtvarných činnostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarná výchova umožňuje vytvářet základy dobrého vkusu žáka, získávat citlivost k barvám a tvarům, prožívat krásu v přírodě i v umění. Ovlivňuje životní postoje žáků, jejich vztahy ke společnosti i prostředí, způsob poznání světa. Je svébytnou metodou komunikace.

Žáci zdokonalují svůj výtvarný projev kresbou, malbou, grafikou, tvorbou prostorových objektů i prací s vhodnými tvárnými materiály v co nejširším spektru.

Estetická kultivace posiluje kladné stránky lidské osobnosti, včetně citové výchovy. Je zdrojem sebepoznání jako svobodného jedince, tolerantních postojů k různým kulturním hodnotám současnosti i minulosti, kulturním potřebám různorodých skupin, národů a národností. Pomáhá při překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života. Směřuje k procesu vyjadřování osobních pocitů a prožitků.

Výtvarná výchova je volně koncipována tak, aby umožnila přirozený a plynulý individuální rozvoj v oblasti výtvarné kultury a výtvarných činností.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- zvládá základní pracovní dovednosti a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci
- užívá běžné informační a komunikační prostředky
- pracuje s vhodnými materiály a pomůckami

Kompetence k řešení problému

žák

- samostatně řeší dílčí úkoly
- sebepoznává a chápe svou osobu, vnímá potřeby druhých, učí se sebeovládání
- nenechá se odradit neúspěchem
- komunikuje a spolupracuje s okolím, přijímá důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

žák

- komunikuje pomocí výtvarného projevu, vytváří plnohodnotné vztahy s lidmi
- srozumitelně pojmenovává výsledky vlastní tvorby
- dokáže se podělit o pozitivní pocit z uměleckého prožitku

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje pravidla práce v týmu
- navazuje a udržuje dobré mezilidské vztahy, respektuje názor druhých
- zaujímá tvořivý a odpovědný postoj k vlastní činnosti

Kompetence občanské

žák

- chápe význam zdravého životního prostředí
- chápe nebezpečí xenofobie a rasismu
- respektuje národní tradice, chápat jejich význam

Kompetence pracovní

žák

- dodržuje zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví při práci
- je schopen přípravy pracovního místa a udržování pořádku
- vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem, pracuje podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu nebo jednoduché dokumentace
- reálně posoudí výsledek své práce

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby

B. Obsah vyučovacího předmětu

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů – 1. období:

Žák

- zvládá dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při výtvarných činnostech
- rozpozná a porovná barvy, tvary, objekty a linie ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních
- v tematických pracích a v zobrazování přírodních a umělých forem uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii
- zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- pojmenuje výsledky vlastní tvorby a sdělí je svým spolužákům

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů - 2. období:

Žák

- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozlišuje, třídí a porovnává základní vlastnosti a vztahy pro tvary, linie a objekty a uplatní je podle svých schopností při vlastní tvorbě
- vnímá tvorbu ostatních
- používá vlastní fantazii a její prolínání se zkušenostmi vycházejícími ze svých zrakových, hmatových a sluchových vjemů
- vyjádří dojmy a vjemy z vlastní i cizí tvůrčí činnosti
- přechází k uvědomělé výtvarné činnosti od činnosti spontánní
- realizuje svůj tvůrčí záměr
- respektuje vytvořené hodnoty
- utváří základy pro spolupráci, vzájemnou pomoc a rozšiřuje komunikační schopnosti při kolektivní práci

Učivo:

Výtvarné osvojování skutečnosti

směřující k výchově estetického vnímání, představivosti a výtvarného myšlení. V tematických pracích a v zobrazování přírodních a umělých forem postupně přechází k uvědomělejší výtvarné činnosti při zachování citového vztahu k zobrazování skutečnosti.

- náměty ze života dětí i dospělých
- ukázky ilustrací
- výtvarné vyprávění zážitku kresbou
- zobrazování přírodních i umělých forem a předmětů denní potřeby
- dotváření přírodních výtvorů na základě fantazie
- v tematických pracích vést žáky k vyjádření své představy o světě, vztahu k lidem a ke společnosti, osobních zážitků
- docílit uvědomělého poznání lidské postavy
- poučit žáky o základech kompozice
- usměrňovat spontánní výtvarný projev
- dotvářet přírodní formy na základě vlastní fantazie a empirických zkušeností žáků v různých ročních obdobích
- výtvarně vyjádřit tvar věci, poznávat materiál a funkci předmětu
- zobrazovat tvarově složitější útvary, užívat kontrast tvaru a používat pozadí

Dekoratивní a prostorové práce spojené s experimentováním

jsou zaměřeny zejména na výtvarný výraz. V užitych, dekorativních a prostorových pracích rozvíjejí vztah mezi materiálem, technikou a estetickou stránkou předmětu.

Kreslení

- Vnímání a analyzování tvarů, prostoru a jeho uspořádání.
- Vyjádření emocí
- Volné výtvarné zobrazení.
- Tematické práce
- Použití výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma

Malování

- Základní dovednosti v práci s barvou a štětcem
- Hra s barvou – zapouštění, rozpíjení, tisk
- Výrazové vlastnosti světlé a tmavé plochy
- Seznámení s uměním 19. a 20. století
- Návštěvy galerií a výstav

Prostorové vytváření

- Práce s modelovacími hmotami (modelovací hmota, modurit, slané těsto)
- Rozvíjení smyslu pro prostor
- Schopnost týmové práce
- Sledovat výběr a vhodnost materiálů, možnosti jeho výtvarného zpracování z hlediska účelu, užití a výtvarného výrazu
- Práce s keramickou modelovací hlinou

Dekorativní práce

- Dekorativní členění plochy s využitím barvy, linie a tvaru prvku (kompozice neukončené i ohrazené plochy)
- Rozvíjení smyslu pro rytmus – řazení prvků, ploch, tvarů..., poznávat principy tvorby jednoduchého ornamentu a jeho rytmu
- Kompozice z přírodních materiálů
- Papírová koláž – rozvíjení jemné motoriky
- Látková koláž

Výtvarné umění a životní prostředí

kultivuje estetické cítění žáků. Řeší úkoly ve vztahu k životnímu prostředí, zejména ke kultuře bydlení a odívání. Navazuje a rozvíjí vztah žáků k volnému umění, užité tvorbě, lidovému umění a k ochraně životního prostředí.

- práce s dětskou hračkou a loutkou
- pěstování smyslu pro krásu
- pěstování smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí prostřednictvím uvědomělé výtvarné činnosti
- seznámení se základními druhy výtvarného umění včetně fotografie
- seznamování s ukázkami ilustrací dětských knih
- současná ilustrační tvorba a její různé druhy a formy
- rozvíjení kultury bydlení
- využití emocionálního působení uměleckého díla, rozvíjení empatii
- rozvíjení vnímání a prožívání výtvarného umění jako specifické formy vyjádření skutečnosti
- účast na soutěžích
- návštěvy galerií a výstav

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Prožíváním krásy v přírodě a umění se posilují kladné stránky lidské osobnosti, ovlivňují životní postoje žáků, včetně vztahů ke společnosti a prostředí, Zdokonalováním se ve výtvarných technikách se rozvíjí nejen estetická představitivost, ale i zručnost, přesnost a cit.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. - 7. ročník - 2 vyučovací hodiny týdně
- 8. - 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně ve výtvarné dílně, třídě či interaktivní učebně, sezónně i na volném prostranství mimo budovu školy. Vhodně lze doplnit vycházkami a návštěvami výstav.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní rozvoj v oblasti tvořivosti, vnímání, cítění, myšlení, fantazie a představitivosti je obohacen procesem komunikace a emočního naplnění.
- **Výchova demokratického občana** – umění a kultura se stávají vnitřně neoddělitelnou součástí lidské existence, vlastní tvorba pak vede ke kultivaci svých projevů a potřeb i utváření hierarchie hodnot.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – chápáním a poznáváním uměleckých děl v širším kulturním kontextu i v rámci historických souvislostí se vytváří tolerantní přístup a pochopení pro tvorbu různých národů, národností a skupin.
- **Multikulturní výchova** – pochopení umění a kultury v celém spektru, jako specifického způsobu poznání i svébytného komunikačního prostředku vede k orientaci v pluralitní společnosti a využití multikulturních kontaktů.
- **Mediální výchova** – zprostředkování kulturních zážitků přes další obrazová média vede k rozšíření obzorů vzdělání i dalším možnostem kultivace osobnosti a růstu kreativity.
- **Environmentální výchova** – tolerance k jiným lidem a zároveň k práci jiných, orientace ve složitostech lidských vztahů a chápání odlišností mezi lidmi. Pochopení významu a propojenosti zvláštností v různých kulturách a náboženstvích. Orientace ve složitostech vztahů člověka a přírody.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výtvarné vzdělávání přináší žákům estetické osvojování světa, rozvoj tvořivosti, vnímavosti k okolí i sobě, hledání a nalézání multikulturních vazeb i schopností nonverbálního vyjádření.

Tvůrčí činnosti (tvorba, vnímání a interpretace) rozvíjí kreativitu, fantazii, myšlení, smyslovou, sociální i emoční složku psychiky žáků.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- zvládá základní pracovní dovednosti a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při práci v kolektivu
- užívá tiskovin, záznamů, obrazových materiálů, digitálních technologií
- chápe umění jako specifický způsob poznání a komunikace
- prostřednictvím vlastní tvorby rozvíjí svůj tvůrčí potenciál a kultivuje svoji osobnost

Kompetence k řešení problému

žák

- reálně posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- nenechá se odradit neúspěchem
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- vytváří vstřícnou atmosféru pro tvorbu

Kompetence komunikativní

žák

- umí srozumitelně pojmenovat výsledky vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá je a umí porovnat jejich uplatnění v běžné umělecké produkci
- srozumitelně se vyjadřuje, vede dialog, umí vyjádřit a obhájit svůj názor
- užívá běžné informační a komunikační prostředky
- zaujímá a zdravě prosazuje svůj osobní postoj, je tolerantní k názorům ostatních

Kompetence sociální a personální

žák

- diferencuje překážky a překonává je
- posiluje prosociální chování a sebeovládání
- rozpozná rizikové chování a uvědomuje si jeho důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky a respektuje názor druhých
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu i poznávání uměleckých hodnot

Kompetence občanské

žák

- chrání životní prostředí a chápe význam zdravého životního prostředí
- chápe nebezpečí xenofobie a rasismu
- respektuje společenské normy a pravidla soužití
- chápe kulturu jako neoddělitelnou součást lidstva, vytváří si hierarchii hodnot

Kompetence pracovní

žák

- je schopen pracovní výdrže, koncentrace, dokončení výkonu
- umí uplatňovat linie, tvary, barvy a objekty v ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího záměru
- má pozitivní vztah k manuálním činnostem, pracuje podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu nebo jednoduché dokumentace
- má představu o společenské náplni běžných profesí
- pracovní činností ovlivňuje kvalitu společné práce
- využívá získané znalosti a zkušenosti a vytváří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, výtvarně se vyjadřuje za pomoci digitálních prostředků
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů:

Žák

- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- uplatňuje linie, tvary, barvy a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy a umí je analyzovat
- srozumitelně pojmenuje výsledky vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá je a umí porovnat jejich uplatnění v běžné umělecké produkci
- při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek
- při vlastní tvorbě vyhledá vhodné výrazové prostředky pro vyjádření a prezentaci vlastních emocí
- porovnává výsledky své umělecké tvorby s tvorbou ostatních
- je schopen empatie
- vědomě utváří základy pro spolupráci, vzájemnou pomoc a rozšiřování komunikační schopnosti při kolektivní práci
- rozvíjí a konfrontuje mezilidské vztahy
- utváří vztah ke kulturnímu dědictví, uvědomuje si spojitosti mezi výtvarným uměním a vývojem lidské společnosti
- chápe a řeší ekologické otázky a má pozitivní vztah k životnímu prostředí

Učivo:

Výtvarné osvojování skutečnosti

směřující k výchově estetického vnímání, představivosti a výtvarného myšlení. V tematických pracích a v zobrazování přírodních a umělých forem se postupně přechází k uvědomělejší výtvarné činnosti při zachování citového vztahu k zobrazování skutečnosti a při vědomém zvyšování kvality výtvarného projevu

- náměty ze života dětí i dospělých
- ukázky ilustrací jednotlivých autorů s jejich specifiky
- výtvarné vyprávění zážitku výtvarnou technikou, zvolenou v souladu s tvůrčím záměrem
- zobrazování přírodních i umělých forem a předmětů denní potřeby
- dotváření přírodních výtvarů na základě vlastní fantazie
- v tematických pracích vést žáky k vyjádření své představy o světě, vztahu k lidem a ke společnosti, osobních zážitků
- docílit uvědomělého poznání lidské postavy a její proporce
- poučit žáky o základech kompozice
- usměrňovat spontánní výtvarný projev
- dotvářet přírodní formy na základě vlastní fantazie a empirických zkušeností žáků v různých ročních obdobích a společenských souvislostech
- výtvarně vyjádřit tvar věci, poznávat materiál a funkci předmětu
- zobrazovat tvarově složitější útvary, užívat kontrast tvaru a používat pozadí, umět propojit jednotlivé taktiky v ucelený výtvarný projev

Dekorativní a prostorové práce spojené s experimentováním

jsou zaměřeny zejména na výtvarný výraz. V užitých, dekorativních a prostorových pracích rozvíjejí vztah mezi materiálem, technikou a estetickou stránkou předmětu. Integrují a prohlubují estetickou kultivaci žáků na základě poznávání výrazových prostředků ve výtvarných činnostech a uměleckých dílech, čímž rozvíjí estetické vnímání a rozšiřují kultivovaný vztah k vlastní osobě a světu.

Kreslení

- Vnímání a analyzování tvarů, prostoru a jeho uspořádání.

- Vyjádření emocí
- Volné výtvarné zobrazení.
- Tematické práce
- Použití výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma
- Základní informace a seznámení s architektonickými prvky
- Vyjádření proporcionality lidské postavy a pohybu lidské postavy
- Knižní ilustrace
- Užité umění
- Návštěvy galerií a výstav

Malování

- Základní dovednosti v práci s barvou a štětcem
- Výrazové vlastnosti světlé a tmavé plochy
- Seznámení s uměním 19. a 20. století
- Návštěvy galerií a výstav

Malba – akvarel

- Kompozice
- Seznámení s ilustracemi knih nejen pro děti a mládež
- Akvarel – krajina
- Návštěvy galerií a výstav

Malba – olejomalba

- Seznámení s technikou
- Nejznámější díla a malíři
- Návštěvy galerií a výstav

Prostorové vytváření

- Práce s modelovacími hmotami (modelovací hmota, modurit, slané těsto)
- Práce s keramickou modelovací hlinou
- Modelování dekoračních předmětů
- Modelování užitkových předmětů
- Rozvíjení smyslu pro prostor
- Schopnost týmové práce
- Sledovat výběr a vhodnost materiálů, možnosti jeho výtvarného zpracování z hlediska účelu, užití a výtvarného výrazu
- Vytváření konkrétních prostorových situací z okolí dítěte
- Práce s keramickou modelovací hlinou

Dekorativní práce

- Dekorativní členění plochy s využitím barvy, linie a tvaru prvku (kompozice neukončené i ohraničené plochy)
- Rozvíjení smyslu pro rytmus – řazení prvků, ploch, tvarů..., poznávat principy tvorby jednoduchého ornamentu a jeho rytmu
- Kompozice z přírodních materiálů
- Látková aplikace
- Výtvarné ztvárnění loutek
- Asambláž
- Návštěvy výstav

Základy fotografování

- Fotografie
- Fotografie jako samostatná součást výtvarného umění

- Fotografie v literatuře
- Fotografie v životě
- Návštěvy výstav

Výtvarné umění a životní prostředí

kultivuje estetické cítění žáků. Řeší úkoly ve vztahu k životnímu prostředí, zejména ke kultuře, bydlení a odívání. Navazuje a rozvíjí vztah žáků k volnému umění, užité tvorbě, lidovému umění a k ochraně životního prostředí. Zároveň rozvíjí představivost a učí žáky vytvářet si vlastní názor na poznané umělecké dílo a aplikovat poznatky výtvarné výchovy na vlastní životní styl.

- pěstování smyslu pro krásu
- pěstování smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí prostřednictvím uvědomělé výtvarné činnosti
- seznámení se základními druhy výtvarného umění včetně fotografie
- získat základní představu o vývoji výtvarného umění
- aplikace poznatků výtvarné výchovy na vlastní životní styl
- základní seznámení se současnou architekturou a urbanistikou
- poznávání současné bytové kulturu – estetické a funkční požadavky
- kultura odívání
- design a estetická úroveň předmětů denní potřeby
- účast na soutěžích a výstavách
- návštěvy výstav a galerií

7.8 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví seznamuje žáky se základními principy zdravého životního stylu, učí je chránit své zdraví, pečovat o ně, dbát na osobní bezpečí a vhodně reagovat v situacích ohrožení života. Podporuje navazování kvalitních mezilidských vztahů a utváření pozitivních životních hodnot. Vede ke schopnosti získané vědomosti a dovednosti účinně aplikovat a rozvíjet v každodenním běžném životě.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Výchova ke zdraví**
- **Tělesná výchova**

7.8.1 Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Předmět vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný.

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích a osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví.

Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě. Předmět obsahuje i výchovu k mezilidským vztahům.

Výchova ke zdraví se úzce pojí s průřezovým tématem – osobnostní a sociální výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – sebedůvěra, samostatnost, ohleduplnost, respekt, asertivní jednání, rozvoj schopnosti zdravého sebepojetí, sebekontroly, empatie, vytvoření pozitivního systému hodnot, schopnosti navazovat kvalitní mezilidské vztahy
- **Výchova demokratického občana** – utváření vlastního názoru, participace na rozhodování celku, vytváření vlastní odpovědnosti za rozhodování, chápání důsledků svých rozhodnutí, výchova k toleranci, svobodě a solidaritě, uplatňování a dodržování lidských práv
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – orientace v globálních problémech souvisejících se zdravím, pochopení nutnosti spolupráce národů
- **Multikulturní výchova** – vytváření kvalitních mezilidských vztahů v komunitě, pochopení života různých národnostních menšin, a tím i odstraňování nepřátelství a vytváření vzájemné tolerance, respektování odlišných kultur
- **Environmentální výchova** – vliv životního prostředí na vlastní zdraví a na zdraví celé lidské populace, problematika globalizace a její vliv, ochrana životního prostředí, ekologické chování, citlivý přístup k okolí, zdravý životní styl
- **Mediální výchova** – podíl médií na řešení mimořádných událostí, posuzování významu reklamy, manipulativní a klamavá reklama

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka se odehrává většinou v kmenové třídě, případně v interaktivní učebně. Při výuce je kladen důraz zejména na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v běžném životě. Je využíváno forem interaktivních programů, modelových her a skupinové práce. Výuka je doplňována přednáškami a besedami různých státních i nestátních organizací zabývajících se zdravotně preventivními činnostmi a propojena se školním preventivním programem. Součástí je i projektový den „Ochrana člověka za mimořádných událostí“.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- vyhledává a třídí informace z různých zdrojů
- uplatňuje znalosti z jiných vzdělávacích oblastí, především z oblasti Člověk a příroda
- orientuje se v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- aplikuje získané znalosti, vědomosti a návyky v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

žák

- kriticky myslí
- je schopen obhájit svá rozhodnutí
- vnímá problémovou situaci, plánuje řešení problému
- samostatně řeší běžné životní situace
- zná možnosti krizové intervence, umí vyhledat pomoc při ohrožení vlastní osoby
- ví, jak se chovat v případě mimořádných událostí
- v případě potřeby poskytne odpovídající první pomoc

Kompetence komunikativní

žák

- vhodně komunikuje se spolužáky, učiteli i s ostatními dospělými lidmi, podporuje přátelské vztahy v komunitě
- obhájí svůj názor a zároveň toleruje a respektuje názor druhých
- využívá informační zdroje v souvislosti se zdravotnickou problematikou
- dokáže srozumitelně popsat svůj zdravotní problém a na základě informací dokáže rozpoznat závažnost zdravotního problému u druhých
- prostřednictvím komunikace vytváří plnohodnotné vztahy s okolními lidmi
- uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Kompetence sociální a personální

žák

- spolupracuje ve skupině
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- snaží se chápat sám sebe v souvislosti s různými obdobími života člověka
- uvědomuje si, že zdraví a duševní pohoda významně ovlivňuje kvalitu života a pomáhá při správném výběru partnera
- respektuje základní mravní hodnoty společnosti
- rozpozná nevhodné chování a rizikové skupiny lidí, vyhledává a navazuje pozitivní vztahy s vrstevníky
- je vnímavý k nemocným a starým lidem a snaží se jim pomoci
- zaujme odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi

Kompetence občanské

žák

- zná občanská práva a povinnosti
- na základě poznatků si uvědomuje vliv životního prostředí na zdraví své i jiných a dle svých možností se podílí na jeho ochraně
- využívá naučené preventivní postupy k pozitivnímu ovlivnění svého zdraví
- aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví
- respektuje názor ostatních
- formuje své volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

žák

- efektivně si rozvrhuje práci
- při práci chrání zdraví své i ostatních, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce
- ovládá základní postupy poskytování první pomoci

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat; situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pravidla zdravého způsobu stravování a preferuje zdravou výživu - dodržuje správné stravovací návyky - uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím - uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla 	<p>Výživa a zdraví – zdravá strava, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</p> <p>Vlivy prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p> <p>Tělesná a duševní hygiena, režim dne – osobní hygiena, otužování, denní režim, duševní hygiena, vyváženost práce a odpočinku, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>Ochrana před přenosnými chorobami – cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <p>Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče</p> <p>Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p>	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - svěří se se zdravotním problémem 	<p>Člověk ve zdraví a nemoci, zdraví fyzické a duševní</p> <p>Hierarchie základních lidských potřeb</p> <p>formy podpory zdraví: prevence, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví, odpovědnost jedince za zdraví</p>	<p>Hodnota a podpora zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her - uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí - chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel 	<p>Vliv stresu na zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresu a k posilování duševní odolnosti</p> <p>Autodestruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému</p> <p>Rizikové chování (alkohol, kouření, drogy, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, krizové situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doping ve sportu)</p> <p>Agresivita, násilí, domácí násilí, šikana, zneužívání a sexuální kriminalita, sexuální zneužívání dětí; kriminalita mládeže; krizová intervence, komunikace se službami odborné pomoci</p> <p>Bezpečné chování a bezpečná komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí elektronické komunikace, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení,</p> <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)</p> <p>Manipulativní reklama, vliv sekt</p> <p>Mimořádné události</p> <p>Varovné signály a způsoby varování</p> <p>Ochrana obyvatelstva, evakuace</p> <p>Činnost po mimořádné události</p> <p>Prevence vzniku mimořádných událostí</p>	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Výchova ke zdraví 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví 	<p>Dětství, puberta, dospívání</p> <p>Sexuální dospívání</p> <p>Zdraví reprodukční soustavy</p> <p>Sexualita jako součást formování osobnosti</p> <p>Zdrženlivost</p> <p>Předčasná sexuální zkušenost, Promiskuita</p> <p>Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých</p> <p>Poruchy pohlavní identity</p>	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny 	<p>Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství</p> <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p>	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Výchova demokratického občana
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy 	<p>Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě i k druhým zdravé sebepojetí, identita</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe a sebekontroly</p> <p>Sebeovládání a zvládání problémových situací stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení</p> <p>Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích</p> <p>Pomáhající a prosociální chování</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Dovednosti pro předcházení a zvládání stresu</p> <p>Hledání pomoci při problémech</p> <p>Mezilidské vztahy,</p> <p>Komunikace a respektování sebe sama i druhých</p> <p>Přijímání názoru druhého empatie</p> <p>Chování podporující dobré vztahy</p> <p>Asertivní komunikace</p> <p>Dopady vlastního jednání a chování</p>	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova

7.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova vede žáky k poznání svých pohybových možností, ke zlepšení fyzické zdatnosti, vlastní pohybové seberealizaci, k aktivnímu přijetí pohybových aktivit jako samozřejmé součásti životního stylu a zařazení těchto aktivit do denního režimu.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. – 5. ročník - 3 vyučovací hodiny týdně

Výuka probíhá v tělocvičně, posilovně, na školním hřišti, v přírodě, na horách, v bazénu, na zimním kluzišti. Součástí je účast na soutěžích, branných cvičeních a školních olympiádách aj. sportovních akcích pod hlavičkou školy.

V rámci předmětu jsou začleněny prvky vzdělávacího oboru Taneční a pohybová výchova

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – postupem od spontánní pohybové činnosti žáků k uvědomělejšímu výběru zájmů v rámci individuálních pohybových možností jednotlivce, se vytváří prostor pro optimální regeneraci sil, růst aktivity a výkonnosti i podpory zdraví.
- **Výchova demokratického občana** – poznáváním zásadních životních hodnot a postupným utvářením postojů k nim se vytváří i anticipované aktivní jednání odpovědnosti za zdraví.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – propojováním činností souvisejících se sportovním zapojením a při něm vytvořenými mezilidskými vztahy se rozvíjí etické a morální postoje, volní úsilí, respekt a další významné aspekty potřebné v multikulturní společnosti.
- **Environmentální výchova** – aktivním zapojením do činností podporujících zdraví a propagací zdravotně prospěšných činností v rámci školy či obce, se rozvíjí nejen povědomí o vlastním zdraví, ale i odpovědnost za sebe a okolí.
- **Multikulturní výchova** – vnímání sportu jako nástroje vzájemného porozumění a spolupráce mezi národy a rasami vede k respektování odlišností.

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět rozvíjí tělesnou zdatnost a pohybové dovednosti žáků, zaměřuje se na poznávání pohybových možností žáků, vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám a pochopení významu pohybu pro harmonický rozvoj osobnosti. Poskytuje též možnost fyzické relaxace a regenerace sil, odhaluje zdravotní oslabení a vede k jejich korekci i prevenci. Součástí tělesné výchovy jsou speciální cvičení, která slouží k prevenci a nápravě těchto oslabení. Nabízí možnost dalších aktivních volnočasových aktivit, pozitivní přístup k ochraně a rozvoji zdraví, odmítání nezdravého a závadného životního stylu a pozitivně formuje i osobnostní vlastnosti žáků. Vede žáky k poznání, co je zdraví prospěšné, a co naopak zdraví poškozuje. Činnosti i hodnocení žáků je třeba diferencovat s ohledem na jejich pohybové možnosti.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- si osvojuje preventivní postupy pro ovlivňování zdraví v denním režimu
- si upevňuje způsoby vlastního rozhodování a jednání v souladu s podporou zdraví ve všech životních situacích
- dovede poznat a využít míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- získává základní orientaci o tom, co zdraví prospívá a co zdraví poškozuje

kompetence k řešení problémů

žák

- chápe, že člověk je jako jedinec závislý v jednotlivých životních etapách na vlastním způsobu jednání a rozhodování v mezilidských vztazích

kompetence komunikativní

žák

- chápe zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody
- dovede vnímat radostné prožitky z pohybových činností
- aktivně se podílí na tvorbě příznivých vztahů
- aktivně udržuje a vytváří příjemné prostředí

kompetence sociální a personální

žák

- dovede propojit činnosti a jednání související se zdravím, zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, volným úsilím atp.

kompetence občanské

žák

- chápe zdraví jako největší životní hodnotu
- aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví

kompetence pracovní

žák

- chápe zdatnost, vzhled a duševní pohodu jako předpoklad výběru profesních i osobních možností

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení
Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 1. - 3. ročník - 1. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - získá kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - reaguje na základní pokyny - zvládne dle pokynů přípravu na pohybovou činnost - uplatní správné způsoby držení těla - zvládne základní speciální cvičení související s jeho oslabením - dodržuje a uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti 	<p>Pohybové činnosti jednotlivce, dvojic a skupin, pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního a netradičního náčiní, bez náčiní</p> <p>Motivační, tvořivé a napodobivé hry, vytváření vlastních modifikací osvojených pohybových her, hry pro rozvoj sociálních vztahů</p>	Pohybové hry	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - má osvojené základní způsoby lokomoce - a prostorové orientace podle individuálních předpokladů 	<p>Průpravná cvičení gymnastická, svalové napětí a uvolnění jeho částí</p> <p>Akrobacie: průpravná cvičení pro kotoul vpřed, vzad</p> <p>Přeskoky: skoky prosté z malé trampolíny</p> <p>Hrazda: ručkování ve svisu (žebřiny)</p> <p>Lavička, kladina: chůze s dopomocí, bez dopomoci a její modifikace</p> <p>Tanec a rytmičká cvičení: prožívání rytmu, tempa a melodie rytmizovaná chůze, základní taneční kroky, lidové tance</p>	Základy gymnastiky	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Environmentální výchova • Multikulturní výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 1. - 3. ročník - 1. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti 	<p>Běh: průpravné atletické činnosti, pohybové hry pro rozvoj běžecké rychlosti a startovní reakce běh na 50 m běh na 60 m vytrvalostní běh 3 - 6 min základy štafetového a překážkového běhu</p> <p>Skok: skok do dálky z místa</p> <p>Hod: hod míčkem z místa</p>	Základy atletiky	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Environmentální výchova • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost, aplikuje ji ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - spolupracuje v družstvu, dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play 	Základní manipulace s míčem, Průpravné hry	Základy sportovních her	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech, - zlepšuje svou tělesnou kondici 	Základní poznatky z turistiky – oblečení, obutí, vybavení, chůze, stravování, hygiena, tábořiště, příprava cesty, dokumentace z cesty Chůze v terénu do 6 km	Turistika a pobyt v přírodě	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev, zdokonaluje základní pohybové dovednosti, - má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů 	<p>Bruslení: pobyt na ledu bez bruslí, odstraňování strachu z ledu</p> <p>Lyžování: hry na sněhu, základní informace o nebezpečí na horách</p>	Pobyt v zimní přírodě	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků, zařazuje osvojené dovednosti do běžného života, zlepšuje svou tělesnou kondici 	Cvičení s netradičním náčiním (balanční míče, chůdy, létající talíře)	Další pohybové činnosti a netradiční sporty	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 4. - 5. ročník - 2. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví - snaží se začlenit pohyb a korektivní cvičení související s případným zdravotním oslabením do denního režimu, zná techniku tohoto cvičení, upozorní na činnosti, které jsou v rozporu s vlastním oslabením - zdokonaluje základní pohybové dovednosti a schopnosti - zvládne přípravu na pohybovou činnost i uklidnění po ukončení. - zná a uplatní cviky na odstranění únavy - dodržuje a uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti 	<p>Pohybové činnosti jednotlivce, dvojic a skupin, pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního a netradičního náčiní, bez náčiní</p> <p>Motivační, tvořivé a napodobivé hry, vytváření vlastních modifikací osvojených pohybových her, hry pro rozvoj sociálních vztahů</p>	Pohybové hry	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Environmentální výchova • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost, aplikuje ji ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - spolupracuje v družstvu, dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play 	<p>Základní herní činnosti jednotlivce (hody, přihrávky, driblíng aj.)</p> <p>Herní kombinace</p> <p>Minihry a hry podle upravených pravidel</p> <p>Vybíjená: základy vybíjené</p> <p>Přehazovaná: základy hry – přehození sítě</p>	Základy sportovních her	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti 	<p>Běh: průpravné atletické činnosti, pohybové hry pro rozvoj běžecké rychlosti a startovní reakce</p> <p>běh na 50 m</p> <p>běh na 60 m</p> <p>vytrvalostní běh 3 - 6 min</p> <p>základy štafetového a překážkového běhu</p> <p>Skok: skok do dálky z rozběhu</p> <p>Hod: hod míčkem z rozběhu</p>	Základy atletiky	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 4. - 5. ročník - 2. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <p>- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti</p>	<p>Průpravná cvičení gymnastická, svalové napětí a uvolnění jeho částí</p> <p>Akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách, stoj na ruce – nácvik rovnovážné polohy</p> <p>Přeskoky: odraz z můstku výskok z rozběhu do kleku</p> <p>Hrazda: náskok do vzporu, sešín</p> <p>Lavička, kladina: rovnovážné postoje, náskoky a seskoky, změny poloh, obraty</p> <p>Kruhy: houpání vsedě a visu, seskok</p> <p>Šplh: postavení nohou na tyči, ručkování, šplh s přírazem na tyči</p> <p>Tanec a rytmická cvičení: prožívání rytmu, tempa a melodie rytmizovaná chůze, základní taneční kroky, lidové tance</p> <p>Úpoly: přetahy, přetlaky, úpolové odpory</p>	<p>Základy gymnastiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Environmentální výchova • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <p>- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech,</p> <p>- zlepšuje svou tělesnou kondici</p>	<p>Základní poznatky z turistiky – oblečení, obutí, vybavení, chůze, stravování, hygiena, tábořiště, příprava cesty, dokumentace z cesty</p> <p>Chůze v terénu do 12 km</p>	<p>Turistika a pobyt v přírodě</p>	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 4. - 5. ročník - 2. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev, zdokonaluje základní pohybové dovednosti, - má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů 	<p>Bruslení: vstup na led, průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy, jízda vpřed</p> <p>Lyžování: hry na sněhu, základní informace o nebezpečí na horách základy běžeckého lyžování – chůze, obraty, výstupy, brzdění, zastavování, jízda v nenáročném terénu</p>	<p>Pobyt v zimní přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků, zařazuje osvojené dovednosti do běžného života, zlepšuje svou tělesnou kondici 	<p>Jízda na rotopedu, Stolní tenis, softenis, badminton, ringo, Jízda na kolečkových bruslích, Pálkovací hry</p>	<p>Další pohybové činnosti a netradiční sporty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Multikulturní výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 9. ročník - 3 vyučovací hodiny týdně

Tělesná výchova vede žáky k poznání svých pohybových možností, ke zlepšení fyzické zdatnosti, vlastní pohybové seberealizaci, k aktivnímu přijetí pohybových aktivit jako samozřejmé součásti životního stylu a zařazení těchto aktivit do denního režimu.

Výuka probíhá v tělocvičně, posilovně, na školním hřišti, v přírodě, na horách, v bazénu, na zimním kluzišti. Součástí je účast na soutěžích, branných cvičeních a školních olympiádách aj. sportovních akcích pod hlavičkou školy. V rámci předmětu jsou začleněny prvky vzdělávacího oboru Taneční a pohybová výchova

Žáci jednotlivých tříd jsou děleni na skupiny dívek a chlapců.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – sebezpoznání, seberealizace, týmová spolupráce, schopnost komunikace, vytváření pozitivních vztahů mezi lidmi, fair play ve sportu i v životě.
- **Výchova demokratického občana** – zodpovědnost za svou úlohu, význam a respektování pravidel, respektování odlišností mezi lidmi
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – pochopení globálních problémů souvisejících se zdravím, olympijských idejí, přátelství mezi lidmi a národy.
- **Multikulturní výchova** – sport jako nástroj vzájemného porozumění a spolupráce mezi národy a rasami, respektování odlišností.
- **Environmentální výchova** – vliv prostředí na naše zdraví, ochrana přírody, zdravý životní styl.
- **Mediální výchova** – média jako zdroj poznání, informací i zábavy, sportovní přenosy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět rozvíjí tělesnou zdatnost a pohybové dovednosti žáků, zaměřuje se na poznávání pohybových možností žáků, vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám a pochopení významu pohybu pro harmonický rozvoj osobnosti. Poskytuje též možnost fyzické relaxace a regenerace sil, odhaluje zdravotní oslabení a vede k jejich korekci i prevenci. Součástí tělesné výchovy jsou speciální cvičení, která slouží k prevenci a nápravě těchto oslabení. Nabízí možnost dalších aktivních volnočasových aktivit, pozitivní přístup k ochraně a rozvoji zdraví, odmítání nezdravého a závadného životního stylu a pozitivně formuje i osobnostní vlastnosti žáků. Vede žáky k poznání, co je zdraví prospěšné, a co naopak zdraví poškozuje.

Činnosti i hodnocení žáků je třeba diferencovat s ohledem na jejich pohybové možnosti.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- se učí poznávat a sledovat své vlastní pohybové schopnosti, jejich individuální rozvoj, význam tělesné kondice a psychické pohody, vývoj své fyzické zdatnosti, učí se pravidla sportovních her a zvládnutí strategie a taktiky hry

kompetence k řešení problémů

žák

- se učí vnímat problémové situace, rozpoznat problém a hledat nejvhodnější způsob řešení, nenechat se odradit nezdarem při řešení problému, učí se samostatně nacházet vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech a zvládnout schopnost vlastního rozhodnutí

kompetence komunikativní

žák

- se učí vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva, diskutovat o taktice družstva, pořizovat záznamy a obrazový materiál ze sportovních činností a prezentovat je, komunikovat a spolupracovat s ostatními členy sportovního týmu

kompetence sociální a personální

žák

- se učí dodržovat pravidla fair play, rozvíjet spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva, rozdělovat a přijímat úkoly sportovního družstva, organizovat jednoduché závody, uplatnit svá práva i povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, učí se respektovat opačné pohlaví a pomáhat slabším

kompetence občanské

žák

- se učí podporovat aktivní sportování, hygienu při tělesných aktivitách, zvládnout první pomoc při úrazech, v kontrastním nastavení vnímat destrukci osobnosti požívající drogy a jiné škodliviny

kompetence pracovní

žák

- se učí dodržovat pravidla ve sportu i v celém životě, učí se vytrvalosti, koncentraci na výkon a jeho dokončení, zpracování a prezentování naměřených výkonů

Kompetence digitální

žák

- se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení i při sportu
- se učí chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- se učí předcházet situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem, - reaguje na informace o znečištění ovzduší a přizpůsobí jim pohybové aktivity 	<p>Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním při tělesných a sportovních aktivitách, zásady bezpečného používání sportovních potřeb a náradí</p> <p>Drogy a jiné škodliviny - anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty</p> <p>Reakce těla při zhoršování rozptylových podmínek</p> <p>Dodržování pitného režimu při sportovní aktivitě</p>	<p>Teoretická část – Sport a zdraví</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá osvojenou terminologii na úrovni cvičence - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, čestné soupeření - pomáhá handicapovaným, - respektuje slabší a opačné pohlaví - zná a uplatní základní zásady první pomoci, zajistí odsun raněného - sleduje sportovní dění ve sdělovacích prostředcích 	<p>Hygiena při sportu, oblečení, obuv</p> <p>Dodržování pravidel a hra fair play, sebekontrola a sebehodnocení</p> <p>Názvosloví a povely při TV</p> <p>Základy první pomoci při úrazech.</p> <p>Historie sportů – olympijské hry, aktuální události ve sportu.</p> <p>Organizace her, role rozhodčího</p> <p>Měření výkonů (stopky, pásmo), vyhodnocení výkonů</p>	<p>Teoretická část – Činnosti podporující pohybové učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe zásady zatěžování - usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností a zdokonalení základních lokomocí - cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení - používá kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy - uplatňuje cílevědomost a vytrvalost při korekci zdravotního oslabení, samostatně a aktivně zařazuje tato cvičení do denního režimu, vyhýbá se činností kontraindikovaným vzhledem k případnému zdrav. oslabení 	<p>Zahřívací, relaxační, protahovací a uvolňovací cvičení</p> <p>Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost</p> <p>Správné zapojení dechu</p> <p>Celkové posilování svalového aparátu, koordinace pohybů</p> <p>Rozvoj vytrvalosti</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <p>Strečink celého těla před a po ukončení cvičení, závěrečné uvolnění</p>	<p>Pohybové hry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova • Multikulturní výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady pohybové dovednosti - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, vyhodnotí je, označí a odstraní příčiny nedostatků 	<p>Akrobacie: kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace váha, sudy, stoj na rukou, cvičení se švihadlem, míčem, obručí (D) stoj na rukou, přemet stranou, nácvik salta (H)</p> <p>Přeskoky: výskok z rozběhu, odraz z můstku, roznožka, skrčka - koza, bedna přeskoky z oddáleného odrazu</p> <p>Hrazda: vzpor na rukách, kotoul vpřed, přešvihy nohou výmyk, přešvihy únožmo, kotoul vpřed a následně vzad, podmet</p> <p>Lavička, kladina: náskoky a seskoky - trampolína, můstek přechod se změnou směru, změny polohy, obraty, rovnovážné postoje, poskoky</p> <p>Kruhy: houpání vsedě a visu, krouživý pohyb ve visu kotoul vzad a vpřed, vzpor na rukou, stojka</p> <p>Šplh: šplh s přírazem na tyči, na laně šplh bez přírazu</p> <p>Tanec a rytmická cvičení: chůze a poskoky s udáváním rytmu, rytmická gymnastika (D) aerobní cvičení (D) základy moderních a společenských tanců</p> <p>Úpoly: střehový postoj, držení těla a pohyb v postoji</p>	Gymnastika	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Environmentální výchova • Multikulturní výchova

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí a odstraní příčiny nedostatků - sleduje výkony, změří a vyhodnotí je, spolurozhoduje při organizaci i průběhu soutěže 	<p>Běh: průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda běh na 60 m běh do 100 m, nízký start, vytrvalostní běh do 12 min, štafetový a překážkový běh</p> <p>Skok: skok do dálky z místa i s rozběhem skok vysoký</p> <p>Hod: hod míčkem z místa a s rozběhem hod granátem z místa a z rozběhu vrh koulí (D 3 kg, H 4 kg)</p>	Atletika	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady pohybové dovednosti, aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - spolupracuje a dohodne se na taktice vedoucí k úspěchu družstva - spolupracuje a spolurozhoduje v průběhu hry a soutěže - uplatňuje práva a povinnosti, vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka - zná základní sportovní terminologii 	<p>Vybíjená: práce s míčem, pravidla hry, taktika a organizace hry, turnaje družstev</p> <p>Přehazovaná: práce s míčem – přehození sítě, podání, otočení družstva turnaje podle pravidel</p> <p>Volejbal: odehrání míče – vrchní, spodní, podání, smeč, bloky, pravidla hry, točení družstva</p> <p>Košiková: práce s míčem, driblink, přihrávka, střelba na koš pravidla hry, taktika, obrana, útok zápasy na jeden koš zápasy na dva koše</p> <p>Kopaná: práce s míčem, přihrávky, střelba na bránu pravidla hry, obrana a útok turnaje a zápasy</p>	Sportovní hry	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Environmentální výchova • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků - zařazuje osvojené dovednosti do běžného života 	<p>Dýchání do vody, pády a skoky do vody z nízkých poloh, Druhý plavecký způsob Plavecké soutěže a závody Záchrana tonoucích Plavání na rychlost a souvislé plavání na vytrvalost</p>	Plavání	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Tělesná výchova - 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, - uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu 	<p>Vhodné oblečení a obutí, chůze v terénu, Pobyt v přírodě, bezpečnost při pobytu V přírodě, ochrana přírody Seznámení s turistickou mapou, orientace na mapě - kompas, buzola Chůze v terénu (6.-7. roč. do 12 km, 8.–9. roč. do 18 km) Modifikace orientačních soutěží a závodů Jízda na kole – nasedání, sesedání, odbočování, předjíždění, vyhýbání se překážce, jízda v terénu Vodní turistika – lodě, rafty nastupování, vystupování, základní záběry, otáčení, couvání, přistávání Jízda na klidné vodě, jízda na řece nejnižší obtížnosti,</p>	<p>Turistika a pobyt v přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí 	<p>Bruslení: jízda vpřed, zatáčení, brzdění, jízda vzad, jízda na rychlost a vytrvalost rytmizovaná jízda + hudební doprovod (D) základy ledního hokeje – jízda s hokejkou, přihrávky střelba, hra s upravenými pravidly (H) Lyžování: Základní informace o nebezpečí na horách, o údržbě lyží základy běžeckého lyžování základy sjezdového lyžování – obraty, výstupy, jízda šikmo svahem, odšlapování, brzdění, základní oblouk, sjíždění upraveného svahu, jízda na vleku</p>	<p>Pobyt v zimní přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech • Environmentální výchova • Multikulturní výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků, zařazuje osvojené dovednosti do běžného života, zlepšuje svou tělesnou kondici 	<p>Soutěže družstev, stolní tenis, tenis, badminton, softenis, ringo, lakros, nohejbal, korfbal Rotopedy, posilovací stroje Sporty zaměřené na sebeobranu, Jízda na skateboardu, na kolečkových bruslích, Horolezecká stěna</p>	<p>Další pohybové činnosti a netradiční sporty</p>	

7.9 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

7.9.1 Vyučovací předmět: Pracovní vyučování

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní vyučování je na I. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 1. - 3. ročník - 3 vyučovací hodiny týdně
- 4. – 5 ročník – 3 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá ve třídě a v odborných učebnách, lze využít i parků a dětských hřišť. Jinou formou jsou exkurze a návštěvy vhodných tematicky laděných akcí pořádaných v okolí školy.

V rámci výuky lze začlenit i tematický blok (ve II. období).

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacího oboru Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Výchova demokratického občana** – postupnou orientací v různých oborech lidské činnosti, formách lidské práce a osvojováním si potřebných poznatků a dovedností se otvírá cesta pro budoucí volbu profesního zaměření i životní a profesní orientaci.
- **Environmentální výchova** – autentické a objektivní poznávání okolního světa vede k novým postojům a hodnotám ve vztahu k lidské práci, technice jako součásti lidské kultury i odpovědnosti k životnímu prostředí.
- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, dovedností, schopnosti řešit problémy, spolupracovat v kolektivu
- **Mediální výchova – využívání médií pro orientaci v různých oborech lidské činnosti**

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah je určen všem žákům, získávají základní pracovní dovednosti a návyky při práci s různými materiály, učí se organizaci i hodnocení práce své i práce v týmu. Směřuje k předprofesní orientaci a přípravě. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- umí si osvojit základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- používá vhodné nástroje náradí a pomůcky při práci a v běžném životě
- chápe techniku v úzké souvislosti s pracovní činností člověka

kompetence k řešení problémů

žák

- se vytrvale a soustavně snaží, plní zadané úkoly
- dovede uplatnit tvořivost a vlastní nápady při práci
- umí vynaložit úsilí na dosažení kvalitního výsledku

kompetence komunikativní

žák

- autenticky a objektivně poznávat okolní svět se sebedůvěrou a se zúčastněným postojem k lidské práci, technice i životnímu prostředí

kompetence sociální a personální

žák

- chápe práci jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a rozvoji podnikatelského myšlení

kompetence občanské

žák

- umí pozitivně přistupovat k práci a mít odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce

kompetence pracovní

žák

- dovede organizovat a plánovat svou práci
- se orientuje v různých oborech lidské činnosti, formách lidské práce a umí si osvojit potřebné poznatky a dovednosti pro možnost svého uplatnění, volbu profesního zaměření i životní a profesní orientaci

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost elektronických zařízení

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 1. - 3. ročník – 1. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní manuální dovednosti při práci s jednotlivými materiály a pomůckami; - vytváří jednoduchými postupy předměty z tradičních i netradičních materiálů; - pracuje dle slovního návodu či předlohy 	<p>Vlastnosti různých materiálů a jejich užití. Funkce a využití pracovních pomůcek Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. Lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	Práce s drobným materiálem	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní činnosti a dovednosti při práci se stavebnicí 	<p>Stavebnice – jednoduché činnosti. Práce s návodem a předlohou Montáž a demontáž jednoduchých předmětů</p>	Konstrukční činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky; - pečuje o nenáročné rostliny v bytě 	<p>Základní podmínky pro pěstování rostlin. Pěstování rostlin ze semen v místnosti. Péče o pokojové rostliny. Zásady bezpečné práce s rostlinami</p>	Pěstitelské práce	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - upraví stůl pro stolování, chová se vhodně při stolování; - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>Základní vybavení kuchyně Potraviny Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování. Bezpečná obsluha spotřebičů Technika v kuchyni</p>	Příprava pokrmů	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 4. - 5. ročník – 2. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu; - využívá při tvoření svou fantazii - volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje vzhledem k použitému materiálu; - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku; - udržuje pořádek na pracovišti; - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce; - v případě poranění přivolá pomoc 	<p>Vlastnosti různých materiálů a jejich užití. (papír, karton, modelovací hmota, keramická hlína, drát, provázek, nit...)</p> <p>Funkce a využití pracovních pomůcek</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. (pracovní postup, bezpečnost a hygiena práce, pravidla práce)</p> <p>Lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	<p>Práce s drobným materiálem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná funkci, užití nástrojů a pomůcek; - provádí při práci se stavebnicí jednoduchou montáž a demontáž; - pracuje dle jednoduchého slovního návodu, předlohy; - udržuje pořádek na pracovním místě; - dodržuje bezpečnost a hygienu práce; - v případě poranění přivolá pomoc a poskytne při drobném poranění první pomoc 	<p>Stavebnice – jednoduché činnosti. (plošné, prostorové, konstrukční)</p> <p>Práce s návodem a předlohou</p> <p>Montáž a demontáž jednoduchých předmětů</p>	<p>Konstrukční činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 4. - 5. ročník – 2. období			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin; - ošetřuje a pěstuje je podle daných zásad, - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a nástroje a udržuje je v pořádku a čistotě; - provádí pěstitelská pozorování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; - v případě poranění přivolá pomoc a poskytne při drobném poranění první pomoc 	<p>Základní podmínky pro pěstování rostlin.</p> <p>Pěstování rostlin ze semen v místnosti.</p> <p>Péče o pokojové rostliny.</p> <p>Zásady bezpečné práce s rostlinami</p>	Pěstitelské práce	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní vybavení kuchyně a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče; - samostatně připraví jednoduché pohoštění a pokrmy v rámci daných postupů a v souladu se zásadami zdravé výživy; - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování; - udržuje pořádek a čistotu; - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; - v případě poranění přivolá pomoc a poskytne při drobném poranění první pomoc 	<p>Základní vybavení kuchyně</p> <p>Potraviny</p> <p>Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.</p> <p>Bezpečná obsluha spotřebičů</p> <p>Technika v kuchyni</p>	Příprava pokrmů	<ul style="list-style-type: none"> • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vyučovací předmět Pracovní vyučování je na II. stupni realizován s touto časovou dotací:

- 6. – 8. ročník - 4 vyučovacích hodin týdně
- 9. ročník – 5 vyučovacích hodin týdně

Třídy jsou děleny na skupiny chlapců a skupiny dívek. Všechna témata jsou určena pro obě skupiny, s tím, že u chlapců je kladen větší důraz, a tím i více vyučovacích hodin, na práce s technickými materiály a u děvčat na práce v domácnosti a přípravu pokrmů.

Témata jsou probírána cyklicky ve všech ročnících druhého stupně, avšak se zvyšující se složitostí.

Realizace průřezových témat

- **osobnostní a sociální výchova**
 - při zhotovování výrobků dochází k rozvoji smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, upevňování dovedností, schopnosti řešit problémy, trpělivosti, sebekontroly a sebeovládání, k sebepoznání žákových schopností a dovedností
 - při kolektivní práci dochází k vzájemné sociální interakci žáků, což přispívá k dobrým vzájemným vztahům (respekt, podpora, pomoc), rozvíjí se schopnost rozpoznat nebezpečí při práci
 - při hodnocení individuální práce se žáci učí eticky zvládat prvky soutěže a konkurence
 - práce v kolektivu vyžaduje pomáhající a prosociální chování, avšak často s sebou přináší konflikty, nácvik jejich řešení přispívá k morálnímu rozvoji žáků a k povědomí o etických kvalitách
- **výchovy demokratického občana**
 - díky získanému přehledu v pracovních činnostech vybraných profesí si žák tvoří aktivní a angažovaný postoj k budoucímu povolání a učí se využívat nabídek společnosti při jeho výběru
- **environmentální výchovy**
 - tematický celek pěstivelské práce úzce souvisí s environmentální výchovou
 - žáci se v praxi seznamují se základními podmínkami života a jejich ohrožováním, s dopady lidské činnosti na životní prostředí a vytvářejí si vztah k prostředí a svůj životní styl
 - vnímají vliv prostředí na zdraví lidí
- **mediální výchovy**
 - žáci se učí využívat media při orientaci v různých oborech lidské činnosti a při volbě povolání
 - vytvářejí si pozitivní postoj k výsledkům práce své i jiných lidí

Průřezová témata budou realizována jako součást vyučovací hodiny, případně jinou formou (exkurze).

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce jsou využívány následující výchovné a vzdělávací strategie:

- Náměty na výrobky jsou voleny dle individuálních schopností žáků.
- Žákům je umožněno ve vhodných případech realizovat vlastní nápady podněcující jejich tvořivost.
- Důraz je kladen na vytváření vlastních pracovních postupů.
- Žáci zhotovují samostatně výrobky a pokrmy.
- Žáci jsou vedeni k samostatnému hodnocení své práce.
- Při výuce je žákům dáván prostor k hledání různých řešení problému a volbě použitých materiálů a pracovních nástrojů.
- Žáci jsou vedeni k uvědomování si omylů a nedostatků při práci a vyvarování se jich do budoucna.
- Žákům je zadávána kolektivní práce, při které je vyžadována vzájemná spolupráce, pomoc a rozdělování si úkolů.
- Do výuky jsou zařazovány opravy předmětů denní potřeby.
- Žákům je umožněno pracovat s širokou škálou moderního nářadí a nástrojů.
- Žáci jsou vedeni k efektivnímu využívání materiálů a jejich úspoře a správnému nakládání s odpadem.
- Žáci jsou motivováni pořádáním výstav výrobků.
- Žákům je zadávána dlouhodobější práce a jsou vedeni k uvědomění si lidské práce.
- Žákům jsou nabízeny příležitosti k pochopení pracovněprávních vztahů a povinností.
- Jsou vedeni k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při volbě učebního oboru.
- Výuka je doplňována o praktické exkurze a návštěvy různých učilišť, které žákům umožňují lepší orientaci v jednotlivých oborech.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- si osvojuje základní vědomosti, dovednosti a návyky předmětu a umí je účelně použít ke své potřebě v praxi
- vyhledává a používá potřebné informace (učební materiály, internet, katalogy, kuchařky aj.), pomůcky a nástroje
- vhodně používá naučené pojmy a názvosloví z různých pracovních oborů a rozumí jim
- při výkonu práce poznává vlastní pokroky a vyvaruje se předchozích omylů
- uvědomuje si význam vzdělání pro budoucí pracovní uplatnění a pro běžný život

Kompetence k řešení problémů

žák

- vnímá a rozpoznává problémy, které mohou vzniknout během pracovní činnosti, a tvořivě hledá a vymýšlí vhodné způsoby jejich řešení, nenechá se odradit nezdarem
- učí se řešit běžné životní situace, překonávat pracovní překážky a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- umí popsat problém, vyhodnotit, zda na něj sám stačí a požádat o radu
- dokáže přivolat pomoc při ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

žák

- při kolektivní práci je schopen/schopna v interakci s ostatními hledat společné řešení zadaného úkolu
- umí formulovat, srozumitelně vyjádřit a obhájit si vlastní názor
- rozumí psaným návodům, příručkám, pracovním postupům a obrazovým materiálům

Kompetence sociální a personální

žák

- je si vědom/a svých schopností a dovedností pro vlastní seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení, získává potřebnou sebedůvěru
- při společné práci je schopen/ schopna vzájemné spolupráce a rozdělování úkolů
- ví, že má společná práce svá pravidla a dodržuje je
- si uvědomuje důsledky nedodržování dílenského řádu a bezpečnosti práce

Občanské kompetence

žák

- poznává, že technika je součástí lidské kultury a je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- uvědomuje si základní pracovněprávní vztahy a dodržuje je
- pro ochranu zdraví svého i ostatních používá vhodné ochranné pracovní pomůcky
- zná zásady zdravého stravování
- ví, které úřady mu pomohou při ztrátě zaměstnání
- objektivně poznává okolní svět a uvědomuje si význam životního prostředí a důležitost jeho ochrany
- dokáže jednat v krizových a život ohrožujících situacích

Pracovní kompetence

žák

- zvládá základní pracovní dovednosti a návyky
- je schopen/ schopna pracovat samostatně i v týmu
- má kladný postoj k manuální práci
- dodržuje zásady bezpečnosti práce, ochrany zdraví a životního prostředí
- dokáže si práci zorganizovat, rozvrhnout a dokončit
- posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- má představu o pracovních činnostech běžných profesí, formách fyzické a duševní práce a osvojuje si potřebné poznatky a dovednosti významné pro možnost svého uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při praktických činnostech; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnost, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat; situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních

B. Obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; - provádí jednoduché práce s materiály; - orientuje se v technickém výkresu, čte kóty, - řeší jednoduché úkoly s vhodným výběrem materiálu, nástrojů a náradí; - organizuje svou pracovní činnost; - orientuje se v pracovních postupech a návodech, pracuje s technickou dokumentací; - rozlišuje různé druhy materiálů, zná jejich vlastnosti; - zvolí vhodný pracovní postup, správně vybere a použije vhodný pracovní nástroj a pomůcky; - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku; - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu 	<p>Technická grafika Základy technického zobrazování a čtení technického výkresu. Druhy čar, kótování, měřítko, pravoúhlé promítání.</p> <p>Dřevo Jeho význam a vlastnosti. Druhy řeziva a deskových materiálů. Nástroje a náradí k opracování dřeva. Základní pracovní operace, konstrukční spoje dřeva. Zhotovování výrobků ze dřeva.</p> <p>Kovy a jejich slitiny Jejich význam a vlastnosti. Nástroje a náradí k opracování kovů. Základní pracovní operace, spoje kovů. Zhotovování výrobků z kovu.</p> <p>Plasty Jejich význam a vlastnosti. Opracování plastů, spojování, ohýbání za tepla. Zhotovování výrobků z plastu.</p> <p>Bezpečnost práce v dílně Zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím včetně točivých strojů, elektrických přístrojů a další techniky. Volba správného nástroje a ochranných pomůcek. Zásady hygieny a pracovní kázně. Organizace práce. První pomoc při úrazech.</p>	<p>Práce s technickými materiály</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví podle návodu, náčrtu nebo plánu daný model; - ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení; - provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti, poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Stavebnice konstrukční, elektrotechnické.</p> <p>Práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem. Sestavování modelů.</p> <p>Montáž a demontáž.</p> <p>Práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy (keramická hlína).</p>	<p>Design a konstruování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné pracovní postupy při pěstování rostlin; - pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě; - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu; - zná základy chovu drobných zvířat a zásady bezpečného kontaktu; - dodržuje technologickou kázeň, hygienu, bezpečnost při práci a poskytne první pomoc při úrazu od zvířat a při styku s jedovatými rostlinami 	<p>Základní podmínky pro pěstování</p> <p>Půda, její úprava a ochrana. Výživa a ochrana rostlin.</p> <p>Zelenina</p> <p>Osivo, sadba, výpěstky. Druhy zeleniny, třídění, plení, hnojení, sklizeň a zpracování. Boj proti škůdcům.</p> <p>Okrasné rostliny</p> <p>Ošetřování pokojových rostlin. Využití květin v exteriéru a interiéru. Aranžování květin.</p> <p>Ovocné rostliny</p> <p>Druhy ovocných rostlin. Sklizeň, skladování a využití.</p> <p>Léčivé rostliny, koření</p> <p>Význam léčivých rostlin dříve i dnes, léčivé účinky, druhy koření a jeho využití. Zneužívání léčivých rostlin – drogy, rostliny jedovaté. Alergie.</p> <p>Chovatelství</p> <p>Chov zvířat v domácnosti. Podmínky k chovu. Hygiena a bezpečnost. Ošetřování a krmení drobného zvířectva. Kontakt s neznámými zvířaty.</p>	<p>Pěstitelské práce, chovatelství</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Environmentální výchova • Mediální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché operace platebního styku; - zvládá a dodržuje zásady osobní hygieny - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, orientuje se v návodech k obsluze domácích spotřebičů; - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím, provádí drobnou domácí údržbu; - zná základní výdaje a náklady na domácnost, zvládá hotovostní a bezhotovostní platební styk; - úsporně hospodaří s energií a vodou; - dodržuje bezpečnost při práci a poskytne první pomoc při úrazu el. proudem nebo chemikálií 	<p>Finance, provoz a údržba domácnosti Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory. Hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti. Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace. Spotřebiče v domácnosti.</p> <p>Elektrotechnika v domácnosti Elektroinstalace, elektrospotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem.</p>	<p>Provoz a údržba domácnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připravuje jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytuje první pomoc při úrazech v kuchyni 	<p>Kuchyně základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu</p> <p>Potraviny výběr, nákup, skladování sestava jídelníčku</p> <p>Příprava pokrmů úprava pokrmů za studena základní způsoby tepelné úpravy základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů</p> <p>Úprava stolu a stolování základy správného stolování, prostírání stolu; slavnostní tabule, společenské chování doma i ve společnosti; úklid po vaření a stolování</p>	<p>Příprava pokrmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Environmentální výchova • Mediální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybere a využije pracovní postup laboratorní činnosti; - dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízeními a pomůckami; - koná pozorování, měření a experimentuje - dodržuje hygienu práce a zásady bezpečnosti při práci s laboratorní technikou a při laboratorních činnostech; - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>Práce s laboratorní technikou</p> <p>Základní laboratorní postupy a metody.</p> <p>Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky.</p>	<p>Práce s laboratorní technikou</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Kompetence k učení • Environmentální výchova • Mediální výchova
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu a při problémech vyhledá pomoc; - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení; - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi; - chrání digitální techniku před poškozením; - dodržuje základní hygienu a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s technikou a poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Digitální technika</p> <p>Počítač a periferní zařízení.</p> <p>Digitální fotoaparát, videokamera, tablet, přehrávače optických médií, e-Kniha, mobilní telefon, „chytrá“ zařízení.</p> <p>Digitální technologie</p> <p>Bezdrátové technologie.</p> <p>Navigační technologie.</p> <p>Počítačové programy</p> <p>Bezpečnostní software.</p> <p>Zpracování hlasových a grafických informací.</p> <p>Mobilní služby</p> <p>Operátoři.</p> <p>Tarify.</p>	<p>Využití digitálních technologií</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Kompetence k učení • Environmentální výchova • Mediální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Pracovní vyučování 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - získá během základního vzdělání kladný vztah k práci; - vytvoří si vlastní představu o své budoucí profesi; - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách; - objektivně posoudí své možnosti při výběru profese; - využije profesní informace a poradenské služby; - seznámí se se základními právy a povinnostmi zaměstnanců i zaměstnavatelů; - naučí se v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení o zaměstnání; - využije praktické poznatky z exkurzí nebo praxe pro získání představy o své budoucí profesi 	<p>Trh práce druhy povolání a pracovišť; charakter a druhy pracovních činností; kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky Rovnost příležitostí na trhu práce.</p> <p>Volba profesní orientace Základní principy. Sebepoznávání. Osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, práce s profesními informacemi, poradenské služby.</p> <p>Možnost vzdělávání Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby.</p> <p>Zaměstnání Pracovní příležitost v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce. Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.</p> <p>Podnikání Druhy a struktura organizací. Nejčastější formy podnikání. Drobné a soukromé podnikání.</p> <p>Exkurze Odborná učiliště, vybraná pracoviště.</p>	Svět práce	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výchova demokratického občana • Mediální výchova

Doplňující vzdělávací obory

7.10 Vzdělávací oblast: Předměty speciálně pedagogické péče

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cílem řečové výchovy je maximální rozvoj komunikačních schopností všech žáků přiměřeně jejich věku a individuálním schopnostem.

Obsah vzdělávací oblasti Předměty speciálně pedagogické péče je realizován ve vzdělávacích oborech:

- **Řečová výchova** – realizována na I. stupni
- **Komunikační výchova** – na II. stupni

7.10.1 Vyučovací předmět: Řečová výchova

I. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Řečové schopnosti jsou rozvíjeny v oblasti receptivní, centrální a expresivní s ohledem na individuální variabilitu žáků.

Vyučovací předmět Řečová výchova je na I. stupni realizován s časovou dotací:

- 1. - 5. ročník – 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně ve třídě, součástí je projektové vystoupení připravované na školní akademii.

V rámci vyučovacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacích oborů Dramatická výchova a Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – základním předpokladem pro jasné, přehledné a srozumitelné vyjadřování je rozvoj přesného a logického myšlení. Dopad verbálních i neverbálních projevů přináší osobní odpovědnost za konkrétní jednání.
- **Multikulturní výchova** – poznávání odlišností ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišných kulturních tradic, vede k toleranci, respektu a úctě k druhým.
- **Mediální výchova** – prohloubení vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance podněcuje zájem o osobnostní vzory.

Průřezová témata jsou začleněna do učiva a budou realizována v rámci vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Cílem řečové výchovy je maximální rozvoj komunikačních schopností všech žáků přiměřeně jejich věku a individuálním schopnostem. Řečové schopnosti jsou rozvíjeny v oblasti receptivní, centrální a expresivní s ohledem na individuální variabilitu žáků. Rozvojem vyjadřovacích schopností za účelem dorozumívání je možnost předcházet možným poruchám a předcházet vývojovým nedostatkům v komunikaci.

Klíčové kompetence

kompetence k učení

žák

- vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek k předávání a získávání informací, k vyjádření potřeb a prožitků i ke sdělování názorů

kompetence k řešení problémů

žák

- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, objevovat různé varianty řešení

kompetence komunikativní

žák

- formuluje výstižně své myšlenky, vyjadřuje se souvisle a kultivovaně
- naslouchá myšlenkám ostatních, vhodně reaguje, v diskusi vhodně argumentuje
- chápe běžně užívané texty a materiály, tvořivě je užívá
- uplatňuje získané komunikační dovednosti pro vytváření pozitivních a kooperujících mezilidských vztahů
- vystupuje kultivovaně na veřejnosti
- užívá informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s okolním světem

kompetence sociální a personální

žák

- účinně spolupracuje ve skupině, vytváří a dodržuje pravidla práce a spolupráce, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- utváří pozitivní představu o sobě, posiluje sebedůvěru, přispívá k dobrým vztahům ve skupině
- poskytuje potřebnou pomoc a ocení zkušenosti druhých
- rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku

kompetence občanské

žák

- respektuje přesvědčení druhých, má úctu k jejich vnitřním hodnotám, odmítá agresivitu a hrubé zacházení, umí poskytnout pomoc v krizových situacích
- respektuje zákony a společenské normy, zná svá práva a povinnosti v životě

kompetence pracovní

žák

- využívá získaných znalostí v zájmu svého osobního rozvoje
- dodržuje podmínky bezpečné práce, adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky
- k výsledkům své práce přistupuje i z hlediska ochrany prostředí a kulturních a společenských hodnot

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení

Hodnotící výstupy jsou na konci 3. ročníku (orientační) a na konci 5. ročníku (závazné).

B. Obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚTY SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE			
Řečová výchova 1. - 5. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>- Žák</p> <p>- rozumí přiměřeným pokynům a řídí se základními komunikačními pravidly</p> <p>- pečlivě vyslovuje, dýchá, má vhodné tempo řeči</p> <p>- volí vhodné výrazové prostředky ve školní i mimoškolní komunikaci</p> <p>- je schopen sebekontroly svého projevu.</p> <p>- správně věcně i formálně formuluje, zvládá dějovou posloupnost událostí.</p>	<p>1. ročník Rozvoj hrubé a jemné motoriky. Gymnastika mluvidel. Dechová cvičení.</p> <p>2. ročník Přípravná artikulační a hlasová cvičení. Rozvoj slovní zásoby a mluvní pohotovosti. Rytmizace.</p> <p>3. ročník Rozvoj jemné motoriky a pohybových dovedností s mluvním doprovodem. Podpora spontaneity řečového projevu v konkrétních situacích Rytmizace při zpěvu</p> <p>4. ročník Rozvoj slovní zásoby a mluvní pohotovosti Úprava formální stránky řeči Slovní hry.</p> <p>5. ročník Vyprávění Dramatizace Modelové komunikační situace.</p>	<p>Rozvoj motorických dovedností</p> <p>Rozvoj fonemického sluchu</p> <p>Rozvoj smyslového vnímání</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Dramatická výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Mediální výchova

7.10.2 Vyučovací předmět: Komunikační výchova

II. stupeň

A. Charakteristika vyučovacího předmětu

Rozvojem vyjadřovacích schopností za účelem dorozumívání je možnost předcházet nedostatkům v komunikaci.

Vyučovací předmět Komunikační výchova je na II. stupni realizován s časovou dotací:

- 6. - 9. ročník – 1 vyučovací hodina týdně

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, součástí je projektové vystoupení připravované na školní akademii i besedy a pořady v knihovně.

V rámci vzdělávacího oboru jsou začleněny prvky vzdělávacích oborů Dramatická výchova a Etická výchova.

Realizace průřezových témat

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj komunikačních dovedností – verbální a nonverbální komunikace, řeč těla, technika a výraz řeči, předstírání, pravda a lež v komunikaci a komunikace v modelových situacích (vysvětlování, přesvědčování, vyjednávání). Nácvik vedení dialogu, asertivní komunikace, komunikační obrana proti agresii a manipulaci rozhodování se v problematických situacích, vytváření povědomí o lidských kvalitách hry pro cvičení pozornosti, paměti, soustředěnosti. Kreativita – schopnost vidět věci jinak, pružnost a originalita rozhodování, uvědomovat si hodnotu spolupráce, nácvik práce v týmu, sebeovládání, zvládnutí stresové situace a hledání pomoci při potížích. Akceptace pravidel konkurence a soutěže.
- **Multikulturní výchova** – komunikační uplatnění principů slušného chování a tolerance ke všem lidem bez rozdílu původu. Rozvoj empatie a umění projevit solidaritu. Multikulturní terminologie-identita, diskriminace, rasismus, xenofobie, projevy rasové nesnášenlivosti a jejich dopad na společnost. Rozvoj vztahů a spolupráce bez ohledu na etnickou, sociální, náboženskou nebo kulturní odlišnost.
- **Mediální výchova** – podstata a pravidla mediálního sdělení. Vyhodnocování informací přicházejících z medií, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství, reklamě a bulvárnímu tisku. Schopnost interpretace mediálního sdělení, osvojení si základních pravidel veřejné komunikace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Na druhém stupni se rozvojem pozitivního vztahu k mateřskému jazyku rozvíjí u žáků nejen sounáležitost historická a kulturní ve vztahu k národu a společnosti, ale i pochopení jazyka jako zdroje pro další rozvoj jejich osobního rozvoje. Osvojením si spisovného jazyka v mluvené i písemné formě, rozvojem vyjadřovacích a komunikačních schopností žák kultivovaně a se sebedůvěrou vystupuje na veřejnosti i v běžných situacích. Naučí se interpretovat své pocity a reakce a tím pochopit svou roli v různých komunikačních situacích, což vede k lepší orientaci v okolním světě, vhodnému sebeprosazení a rozvoji životní hodnotové orientace.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

žák

- využívá vhodné metody a pracovní postupy
- uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- dokáže vyhledávat a třídit informace, prakticky je využívat
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problému

žák

- rozpozná problém a hledá vhodné řešení
- umí vyhledat informace, diferencovat možnosti a hledat optimální variantu řešení
- přiměřeně svým možnostem řeší běžné životní situace
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- zhodnotí a obhájí výsledky svých činů
- přijímá důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

žák

- logicky formuluje své myšlenky, srozumitelně se vyjádří, vede dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje, vyjadřuje a obhajuje svůj názor
- zvládá písemnou formu komunikace, chápe a používá běžně užívané verbální i neverbální informační a komunikační prostředky
- své komunikační dovednosti využívá k aktivnímu zapojení do společenského dění a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

žák

- respektuje pravidla práce v týmu, spolupracuje na jejich vytváření
- rozpozná rizikové chování a uvědomuje si jeho důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje názor druhých
- posiluje prosociální chování a sebeovládání, udržuje dobré mezilidské vztahy
- efektivně spolupracuje, poučí se ze zkušeností, rozvíjí vlastní sebedůvěru
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického a fyzického zneužívání vlastní osoby

Kompetence občanské

žák

- respektuje společenské normy a pravidla soužití
- rozhoduje se zodpovědně, dle svých možností poskytne účinnou pomoc.
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- respektuje a chrání kulturní, společenské a historické dědictví i přírodní prostředí
- chápe nebezpečí rasismu a xenofobie
- chová se zodpovědně v krizových a život ohrožujících situacích

Kompetence pracovní

žák

- využívá své komunikační schopnosti při kolektivní práci, k druhým přistupuje s respektem a úctou, adaptuje se na nové či změněné pracovní podmínky
- pracuje podle daného postupu, návodu, reálně posoudí výsledek své práce, dodržuje pracovní postupy a opatření bezpečnosti práce
- konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí využívá pro úvahy a rozhodnutí pro svou budoucí profesionální orientaci

Kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost

B. Obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚTY SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE			
Komunikační výchova 6. - 9. ročník			
Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů	Učivo	Téma	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> - Žák - odliší fakta od názorů a hodnocení a ověří si je pomocí běžně dostupných informačních zdrojů, - kriticky se staví k manipulativní komunikaci, negativním společenským jevům, rozliší objektivní sdělení od subjektivního, - v komunikaci vystupuje vhodnými jazykovými prostředky, diferencuje spisovný a nespisovný projev, projevuje se kultivovaně, - užívá zásad komunikace a pravidel dialogu, vhodných verbálních i nonverbálních prostředků řeči, - umí formulovat myšlenky, vytvořit samostatně připravit referát – koherentní, gramaticky správný text. 	<p>6. ročník Rozvoj mluvní pohotovosti Vyprávění podle otázek Modelové komunikační situace</p> <p>7. ročník Samostatné souvislé vyprávění Konverzační cvičení Scénky na dané téma</p> <p>8. ročník Samostatné souvislé vyprávění na určené téma Dramatizace Diskuse a dialog</p> <p>9. ročník Mluvené projevy na dané téma Hodnocení situace Obhájení vlastního názoru v diskusi Krátký referát na dané téma.</p>	<p>Mluvený projev</p> <p>Naslouchání</p> <p>Dramatická výchova</p> <p>Etická výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Multikulturní výchova • Mediální výchova

8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření od druhého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

8.1 Vzdělávání žáků se lehkým mentálním postižením (LMP)

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, je aplikováno posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metod a rozvojových materiálů; podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností.

8.1.1 Pojetí a podmínky vzdělávání žáků s LMP

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, spočívajícími v úpravě očekávaných výstupů a vzdělávacích obsahů ŠVP, je v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

Umožňují v rámci podpůrných opatření, na základě doporučení ŠPZ, upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP a upravit vzdělávací obsah tak, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obory, nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáka. V souvislosti s náhradou části, nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru, změnit minimální časovou dotaci vzdělávacích oblastí (oborů) stanovenou v RVP ZV.

9 Školní družina

9.1 Charakteristika školní družiny

- Vzdělávací program školní družiny (dále jen ŠD), vychází ze ŠVP pro základní vzdělávání Základní škola, zpracovaný podle RVP ZV, Základní škola a Střední škola, Vinohradská 54, Praha 2, jehož je nedílnou součástí.
- ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.
- Počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů. Tuto mobilitu zohledňujeme na začátku školního roku při sestavování provozu oddělení školní družiny.
- Režim dne ve školní družině je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace ve ŠD.
 - **oběd** – hygiena, školní jídelna
 - **odpočinkové činnosti** – jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil
 - **zájmové činnosti** – umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností; dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně
 - **rekreační činnosti** – slouží k regeneraci sil; zařazujeme do nich pohybové, sportovní, turistické nebo manuální prvky
 - **svačina** – *pitný* režim zajišťují vychovatelky
 - **příprava na vyučování** – žáci si po písemném souhlasu rodičů samostatně nebo s pomocí vychovatelky vypracovávají domácí úkoly; ostatní žáci si procvičují učivo formou didaktických her, pracovních listů, práce s knihou, časopisem apod.
- Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.
- Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti.
- Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se provádí venku nebo v tělocvičně. Pokud žáci mají delší vyučování nebo odpolední vyučování, zařazuje se toho dne pouze činnosti odpočinkové a rekreační, nebo činnosti, které lze provádět mimo budovu školy.
- **Provoz družiny**
 - v pracovní den od 11.40 do 17.00 hodin
 - v době vedlejších prázdnin je družina otevřená na základě rozhodnutí ředitelky školy.
- **Počet oddělení** – podle počtu žáků přihlášených k docházce do ŠD.
- **Počet vychovatelek** – podle počtu otevřených oddělení ŠD.

9.1.1 Činnost školní družiny

- ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době mimo vyučování, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.
- Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte. Vychovatelky působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování.
- Prostory družiny jsou zařízené z části jako herny.

- Pro zájmové činnosti jsou využívány vhodné prostory v budově školy: velká i malá tělocvična, školní hřiště, posilovna, odborné učebny informatiky, cvičné kuchyně, keramická dílna, školní knihovna.
- Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, drobné cvičební náčiní (švihadla, míče...). Vše je umístěno tak, aby si je žáci mohli brát i ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení.
- V každém oddělení je k dispozici velká tabule na kreslení, křídly, pastelky, voskovky. Podle finančních možností máme k dispozici další výtvarný materiál a pomůcky.
- Pro poslechové činnosti používáme CD přehrávač. Oddělení je vybaveno projekční technikou, kterou využíváme převážně ke sledování didaktického materiálu k projektům. Žáci mohou pracovat na počítači, mají možnost využít služeb internetu a své práce si také vytisknout. Menší žáci využívají počítač k didaktickým hrám rozvíjející pohotovost, představivost, získávají poznatky o dalším využití počítače např. ke kreslení, psaní, počítání, hledání správného řešení úkolů, k získání informací. Starší žáci již pracují s internetem, se základními programy počítače.

9.1.2 Realizace průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.

Výchova demokratického občana

- přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností
- učí žáky chápat práva a povinnosti jedince

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností
- učí žáky chápat práva a povinnosti jedince

Multikulturní výchova

- upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem
- rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství
- bojí předsudky a vžitě stereotypy přijímání rasových odlišností

Environmentální výchova

- vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví

Mediální výchova

- zakládá kritické vnímání mediálního sdělení, hledání rozdílů mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením
- objasňuje vliv médií na každodenní život
- představuje sdělovací prostředky jako zdroj informací, všeobecného přehledu a možnosti sebezodělávání

Výchovné a vzdělávací strategie

- Žáci se učí poznávat okolí místa bydliště a školy, důležitá místa v obci, regionu, zemi.
- Žáci si vytvářejí základy společenského chování a jednání, základy hodnotového systému a zdravého životního stylu.
- Žáci se seznamují s právy dítěte. Učí se tolerovat odlišnosti mezi lidmi, spolupracovat, správně se chovat v krizových situacích.
- Prioritou je zapojení a rozvoje smyslového vnímání (zrak, sluch, hmat), pěstování komunikačních dovedností, postřehu a paměti, sebepoznání i regulace chování.
- Žáci si osvojují pozitivní vztah ke svému okolí podporou individuální tvořivosti.

Klíčové kompetence**Kompetence k učení**

žák

- pracuje s vhodnými pomůckami pomocí naučených postupů
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- využívá v hodné naučené metody a pracovní postupy
- pracuje s učebnicí a učebními materiály
- uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- dokáže vyhledávat informace a prakticky je využívat
- chápe obecně používané termíny

Kompetence k řešení problémů

žák

umí se svěřit**umí srozumitelně popsat problém**

- umí požádat o radu

Kompetence komunikativní

žák

- správně a výstižně formuluje své myšlenky
- komunikuje a spolupracuje s okolím
- srozumitelně se vyjádří, vede dialog

Kompetence sociální a personální

žák

- navazuje pozitivní vztahy s vrstevníky
- respektuje názor druhých

Kompetence občanské

žák

- chápe pravidla soužití v rámci rodiny a třídy
- chrání své zdraví

Kompetence pracovní

žák

- umí pracovat podle návodu s možností hledání vlastního postupu
- rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci

kompetence digitální

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení

9.1.3 Obsah činnosti školní družiny

1. Jazyk a jazyková komunikace
 2. Člověk a jeho svět
 3. Člověk a společnost
 4. Člověk a příroda
 5. Umění a kultura
 6. Informatika
 7. Člověk a zdraví
 8. Člověk a svět práce
- Výchovně vzdělávací činnost je rozdělena do šesti výše uvedených oblastí. Všemi těmito oblastmi prolínají průřezová témata. Výchovně vzdělávací činnost je uspořádána do ucelených částí (bloků). Jsou zpracovány jako dlouhodobé projekty nebo krátkodobé integrované bloky, které jsou stavěny tak, aby:
 - přispívaly k rozvoji dítěte v různých oblastech (biologické, psychologické, sociální...)
 - dítě mělo možnost získávat potřebné dovednosti, užitečné poznatky, poznávat žádoucí hodnoty a získávat samostatné postoje
 - umožňovaly naplnit jej mnohostranně pestrou nabídkou intelektových i praktických činností
 - Bloky jsou řešeny cyklicky na jeden školní rok. Jsou sestaveny jako nabídka témat, ze kterých vybírá každá vychovatelka dle konkrétních potřeb a situací. Rozpracovává si je do činností pro různé věkové skupiny žáků v oddělení, liší se úrovní náročnosti nabízených činností. Společné jsou pouze celodružinové akce v rámci dlouhodobých projektů.
 - Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, ze které si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány, a dílčích cílů, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí školního vzdělávacího programu. Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji volně přizpůsobovat v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravovat jej v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy.
 - Osobnostně orientovaný program je založený na integrovaném vzdělávání hrou, činnostech a prožitcích žáků a umožňuje pracovat s tematickými celky, jejichž realizace spočívá nejen v řízených činnostech žáků. Využíváme běžné životní situace i nahodile vzniklé okolnosti a příležitosti. Vychovatelky si zpracovávají pro své oddělení program, aby mohly lépe požadavky a pravidla koncipované pro celou družinu aplikovat v konkrétních podmínkách oddělení a skupiny dětí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Příprava na vyučování

Tato činnost probíhá až po 15 - té hodině. V této době již někteří žáci odchází domů nebo do dalších zájmových útvarů a je relativně menší počet rozptylujících podnětů.

Při vypracovávání domácích úkolů pomáháme žákům správně porozumět zadání a způsobu vypracování. Žák si pak úkol zpracovává samostatně. Ve stejné době se musíme zároveň věnovat žákům, kteří odchází z družiny a osobně je předat rodičům, lektorům, popřípadě zkontrolovat žáka, který odchází z družiny sám. Vždy to znamená pohyb po družině, šatně, popřípadě na chodbě. U žáků 1. tříd tedy není možné zajistit soustavný individuální přístup vychovatelky, potřebný klid k práci, která vyžaduje soustředěnost žáka, pomoc a kontrolu dospělé osoby.

Žáci se mohou připravovat na vyučování také jakoukoliv činností, která procvičuje získané poznatky ze školy. Žák se tím učí používat získané dovednosti v každodenní činnosti, např. při spontánních aktivitách, při zájmových činnostech apod.

Dlouhodobé projekty

- **Člověk a jeho svět**
 - rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání
 - žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obsah světa
 - poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a složitějšími ději
 - učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek krásy lidských výtvořů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich
- **Lidé kolem nás**
 - žáci si osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi
 - uvědomují si význam a podstatu tolerance, empatie, vzájemné úcty
 - seznamují se základními právy a povinnostmi (budoucí výchova občana demokratického státu)
 - kooperace
- **Lidé a čas**
 - vede žáka k osvojení základů budování správného režimu dne a jeho dodržování
 - žáci se seznamují s využitím volného času v duchu příjemné atmosféry a bez zbytečných prodlev
 - žáci se učí účtět k času druhých a zároveň využití svého času
 - vytváří se zde základy a návyky k pravidelnosti a systému, zejména ve využití volného času

- **Tematické celky**

-Téma: **Škola a okolí** – umím se chovat a chránit si své zdraví

- znám bezpečnou cestu do školy a zpět
- máme vyzdobenou třídu

-Téma: **Barvy podzimu** – znám zásady správné výživy

- poznávám rozmanitost ekosystému
- sbírám a vyrábím z přírodnin

-Téma: **Příroda se připravuje na zimu** – umím se chovat v přírodě

- vím, jak si ošetřit zranění
- připravujeme se na Vánoce

-Téma: **Vánoční svátky** – vánoční koncert

- pozoruji zimní přírodu
- pomáhám druhému

-Téma: **Zimní sportování** – zimní olympiáda

- zimní příroda
- vnímám všemi smysly

-Téma: **Masopust** – tvořím z různého materiálu

- chráním své zdraví a pečuji o něj

-Téma: **Příchod jara** – pracuji s knihou

- příroda se probouzí

-Téma: **Měsíc bezpečnosti** – jsem dobrý chodec a cyklista

- navštíví nás čarodějnice

- nebojím se počítače

-Téma: **Člověk a příroda** – chráním přírodu

- slavím s maminkou

- společně sportujeme

-Téma: **Prázdniny jsou za dveřmi**

- mám spoustu kamarádů

- poznávám život u vody

- **Bezpečnost a ochrana zdraví**

Prevence úrazů znamená změnu skutečností a dostatek informací.

Seznamujeme žáky s možnými riziky pohybu ve škole a mimo ni.

Žáci jsou v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období, při sportování.

Žáci jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

10 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

10.1 Hodnocení a klasifikace žáků

Hodnocení je jeden z klíčových momentů výchovně vzdělávacího procesu, nastolující nezbytnou zpětnou vazbu mezi pedagogem a žákem tak, aby prvek hodnocení plnil, především funkci motivační a povzbuzující. Významná je také informační funkce, zejména směrem k rodičům.

10.1.1 Kritéria hodnocení žáka

Hodnocení probíhá z velké části individuálně. Kritéria se odvíjejí od klíčových kompetencí, při zohlednění individuálních potřeb žáka, respektující jeho osobní maximum v dosažení klíčových kompetencí. Hodnotí se naplňování očekávaných výstupů jednotlivých předmětů, konkrétních vědomostí, dovedností a návyků, snaha a individuální pokrok, srovnávají se také aktuální výkony žáka s jeho předchozími výsledky. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je vždy jednoznačné, věcné a srozumitelné. Je správné z odborného hlediska, pedagogicky zdůvodnitelné a doložitelné.

Klasifikace předmětu neobsahuje hodnocení chování, kázeňské problémy se řeší odděleně.

10.1.2 Pravidla pro hodnocení

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první poletí lze vydat výpis z vysvědčení.

10.1.2.1 Chování žáka

Ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 - velmi dobré**
- 2 - uspokojivé**
- 3 - neuspokojivé**

10.1.2.2 Klasifikace

Klasifikace je realizována prostřednictvím známek, v případě potřeby slovním hodnocením nebo kombinovaným.

Při klasifikaci používáme **5 klasifikačních stupňů**.

Stupeň 1 – výborný

žák

- dokáže osvojené vědomosti a dovednosti prezentovat správně a výstižně
- umí tyto poznatky aplikovat při řešení úkolů
- je schopen pracovat po zadání samostatně
- dokáže si sám vyhledávat dostupné informace při řešení problému a využívat je

Stupeň 2 – chvalitebný

žák

- při prezentaci osvojených vědomostí a dovedností má drobné nedostatky
- při aplikaci osvojeného vykazuje menší chyby
- k samostatné práci potřebuje žák podrobnější návod učitele, ale je schopen samostatné práce

Stupeň 3 – dobrý

žák

- prezentuje osvojené vědomosti a dovednosti s vážnějšími chybami v úplnosti a přesnosti
- k aplikaci při řešení úkolů potřebuje pomoc učitele
- je samostatné práce schopen pouze částečně, pod dohledem učitele

Stupeň 4 – dostatečný

žák

- má vážné mezery v požadovaných vědomostech a dovednostech
- své poznatky dokáže aplikovat velmi omezeně a jen se stálou pomocí učitele
- není schopen samostatné práce

Stupeň 5 – nedostatečný

žák

- má zcela nedostačující vědomosti a dovednosti, které nedokáže prezentovat žádným způsobem
- není schopen práce ani se stálou pomocí učitele

10.1.2.3 Slovní hodnocení

Slovní hodnocení se využívá v jednotlivých případech těžšího stupně postižení po dohodě s rodiči. Je vhodné tam, kde je využíván individuální vzdělávací plán a také tam, kde pětistupňová klasifikace není vhodná, nebo nevyjadřuje skutečný stav a faktory ovlivňující hodnocení žáka.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu k práci. Obsahuje také doporučení dalšího postupu, jak předcházet neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Slovní hodnocení je postaveno na principu stručného, výstižného popisu zvládnutí očekávaných výstupů s důrazem na zohlednění postižení vzdělávaného a zejména vyjádření procesu pokroku a cesty jak dál. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Je to sdělení především pro rodiče, či zákonné zástupce žáka.

10.1.2.4 Kombinované hodnocení

Nabízí použití obou těchto hodnotících metod současně a je vhodné zvláště v případech nezvládnání některých segmentů vzdělávacího procesu.

10.1.2.5 Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném předmětu hodnocen/a stupněm horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů ze všech předmětů není vyšší než 1,5 a chování je hodnoceno stupněm 1 – velmi dobré
- **prospěl(a)**, není-li v žádném z předmětů hodnocen/a stupněm prospěchu 5 – nedostatečný
- **neprospěl(a)**, je-li v některém z předmětů hodnocen/a stupněm prospěchu 5 – nedostatečný

10.1.2.6 Hodnocení v náhradním termínu

1. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
2. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku.
3. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.
4. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

10.1.3 Způsoby hodnocení

Způsob hodnocení musí vycházet vstříc individuálním potřebám žáka. Cílem je vyhodnocení vědomostí, dovedností, návyků, postupů, zpracování informací, úroveň komunikace, tvořivosti žáka s motivačním nábojem. Volí se ústní i písemné ověřování dosažené úrovně vědomostí, dovedností a návyků, možná je i pouze jedna z forem, nebo alternativní metoda.

Hodnocení dosažených výsledků žáků v procesu vzdělávání a osvojování je velmi důležité i z hlediska úrovně pedagogického působení a je jedním z prostředků k zabezpečení kvalitní výuky a výchovy.

10.2 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

10.2.1 Oblasti autoevaluace

10.2.1.1 Oblast systémy

řídící systémy

- kvalitní plán rozvoje školy
- systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- motivační systém
- systém hodnocení pracovníků
- organizační struktura školy

pedagogické systémy

- soulad realizovaného ŠVP s RVP ZV
- zavádění nových metod práce
- efektivita výuky-individuální vzdělávací potřeby
- prevence sociálně patologických jevů
- program volnočasových aktivit
- integrace minorit

10.2.1.2 Oblast lidí

sbor

- odbornost a kvalifikovanost
- týmová práce
- úroveň spolupráce
- kultura školy
- stabilizace pracovníků

management

- odbornost a kvalifikovanost
- reakce na změny
- úroveň spolupráce
- získávání schopných a tvořivých lidí

10.2.1.3 Oblast finance

vybavení

- rekonstrukce a vybavení školy
- finanční zdroje-rozpočet
- finanční zdroje-mimorozpočtové / HČ, projekty /

odměňování

- finanční zdroje
- struktura mezd

10.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Koncept široké autonomie a zodpovědnosti škol vyžaduje posílení prvku strategického řízení školy a zavádění principů řízení kvality – vnitřní evaluace.

Součástí řízení školy je trvalé sledování kvalitativních aspektů, vycházejících z jasně deklarovaných cílů rozvoje školy a jejího poslání. Zásadním strategickým dokumentem školy je střednědobý a dlouhodobý plán rozvoje školy. Trvalá zpětná informační vazba, vytvářená systémem sběru a vyhodnocování informací musí nacházet svůj odraz ve strategickém i operativním řízení školy, v korekci cílů a vytváření podmínek pro jejich efektivní dosahování.

Hlavním cílem je dobře fungující škola, která plní optimálně svoji funkci ve všech oblastech.

Hlavní kritéria – spokojenost rodičů s prací školy

- uplatnění absolventů v dalším životě
- vztah žáků ke škole a vzdělávání

10.2.3 Nástroje autoevaluace

Rozhovory a diskuse – aspekty práce školy, které lze ohodnotit na základě prostého posouzení

Školní dokumentace – aspekty práce školy, které lze kvantifikovat

Žákovské práce – prezentace prací a činností žáků na školní a meziškolní úrovni

Dotazníky – aspekty výuky, aspekty práce školy

Vnitřní faktory práce školy

		silná stránka slabá			
		1	2	3	4
1	Kvalitní plán rozvoje školy				
2	Stanovení jasných a měřitelných cílů rozvoje školy				
3	Úroveň komunikace o procesech změn rozvoje škol				
4	Podmínky pro zvyšování odbornosti učitelů				
5	Průhledný a promyšlený motivační systém				
6	Systém hodnocení pracovníků				
7	Fungující organizační struktura školy				
8	Zavádění nových metod práce ve škole				
9	Úroveň výchovně vzdělávacího procesu				
10	Nabídka volitelných předmětů a kroužků				
11	Týmové zapojení do řešení problémů				
12	Úroveň spolupráce ve škole				
13	Kvalita vztahů mezi pracovníky				
14	Kultura školy				
15	Zvládnutí změn				
16	Hrdost zaměstnanců na školu				
17	Plán rozvoje pracovníků				
18	Podpora tvořivých lidí				
19	Pružná reakce managementu na změny				
20	Odbornost managementu školy				
21	Důvěra zaměstnanců ve vedení školy				
22	Dostatečné finanční zdroje				
23	Mzdy zaměstnanců-odměňování				
24	Dostupnost finančních zdrojů pro rozvoj školy				
25	Vnitřní vybavenost školy				

Dílčí jevy ve výuce

Dílčí jevy	Hodnocení			
	1	2	3	NE
Vhodnost a přiměřenost stanovených cílů				
Konkretizace cílů ve výuce				
Návaznost učiva na předcházející témata				
Uspořádání učebny vzhledem k činnostem				
Podnětnost učebny				
Účelnost využití pomůcek, didaktické techniky				
Vnitřní členění hodiny				
Plnění stanoveného cíle				
Účelnost výuky				
Organizace výuky, relaxace žáků				
Aktivita žáků				
Teoretická a praktická činnost žáků				
Motivace žáků				
Klima třídy				
Komunikace mezi učitelem a žáky				
Vyjadřování vlastního názoru žáků				
Výchova k toleranci				
Rozvoj komunikativních dovedností				
Metody hodnocení žáků /sebehodnocení/				
Respektování individuálních schopností žáků				
Využití klasifikace				

10.2.4 Časové rozvržení evaluačních činností

Období	Evaluační činnosti
srpen	vyhodnocení výsledků evaluace - tvorba plánu práce na školní rok - úvazky pedagogů - podklady na rozpočtové jednání
září	učební plány, individuální vzdělávací plány
říjen	posouzení práce školy vedením školy, hodnocení práce učitelů vedením školy
leden	vyhodnocení výsledků školy v ekonomické oblasti – podklady pro rozpočtové řízení
květen – červen	vyhodnocení úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na SŠ
červen	vyhodnocení výchovně vzdělávacích aktivit pedagogickými pracovníky a vedením školy
červenec	vyhodnocení školního roku a podklady pro Výroční zprávu o činnosti školy
průběžně	rozhovory a diskuse, školní dokumentace, žákovské práce, dotazníky